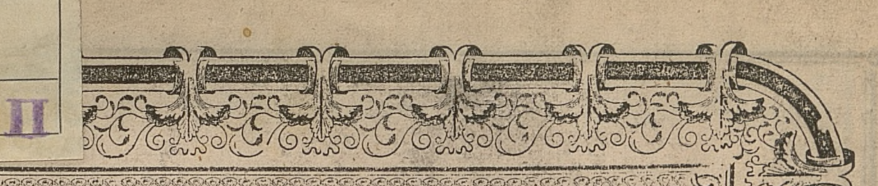

МѢСЯЦОСЛОВЪ
ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ
1856.

KALENDARZ
GOSPODARSKI
1856.

ВИЛЬНО.

Печатать позволяется съ тѣмъ, чтобы по напечатаніи представлено было въ Цензурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ.

Вильно, 17 Іюля 1855 года.

Цензоръ, Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ
А. Мухинъ.

НАЧАЛО ЧЕТЫРЕХЪ ВРЕМЕНЪ ГОДА.

Весны, Марта 8 (20)

Въ Вильнѣ	Въ 11 час. 23 мин. утра.
— Ковнѣ / — Гроднѣ	— 11 час. 17 мин. —
— Минскѣ	— 11 час. 32 мин. —

Лѣта, Іюня 9 (21)

Въ Вильнѣ	Въ 8 час. 10 минутъ утра.
— Ковнѣ / — Гроднѣ	— 8 час. 4 минуты —
— Минскѣ	— 8 час. 19 минутъ —

Осени, Сентября 10 (22)

Въ Вильнѣ	Въ 10 час. 17 мин. по полудни.
— Ковнѣ / — Гроднѣ	— 10 час. 11 мин. — — —
— Минскѣ	— 10 час. 26 мин. — — —

Зимы, Декабря 9 (21)

Въ Вильнѣ	Въ 4 часа 12 минутъ утра.
— Ковнѣ / — Гроднѣ	— 4 часа 6 минутъ —
— Минскѣ	— 4 часа 21 минута —

ZMIANY CZTERECH POR ROKU.

Wiosny, Marca 8 (20)

W Wilnie	o g. 11 m. 23 rano.
— Kownie / — Grodnie	— g. 11 m. 17 —
— Minsku	— g. 11 m. 32 —

Lato, Czerwca 9 (21)

W Wilnie	o g. 8 m. 10 rano.
— Kownie / — Grodnie	— g. 8 m. 4 —
— Minsku	— g. 8 m. 19 —

Jesień, Września 10 (22)

W Wilnie	o g. 10 m. 17 po południu.
— Kownie / — Grodnie	o g. 10 m. 11 — —
— Minsku	o g. 10 m. 26 — —

Zima, Grudnia 9 (21)

W Wilnie	o g. 4 m. 12 rano.
— Kownie / — Grodnie	— g. 4 m. 6 —
— Minsku	o g. 4 m. 21 —

МѢСЯЦОСЛОВЪ
ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ
НА ЛѢТО ХРИСТОВО
1856.

КОТОРОЕ ЕСТЬ ВЫСОКОСНОЕ, СОДЕРЖАЩЕЕ ВЪ СЕБѢ 366 ДНЕЙ,

Съ означеніемъ въономъ Праздниковъ Православныхъ и Римско-Католическихъ, по старому и новому стилю, Табельныхъ дней, примѣчательнѣйшихъ эпохъ, указателя восхожденія и захожденія Солнца, перемѣнъ Мѣсяца и другихъ небесныхъ явленій, статей хозяйственныхъ, прихода Почты въ Вильнѣ, замѣчательнѣйшихъ Ярмарокъ, и праздниковъ Еврейскихъ.

KALENDARZ
GOSPODARSKI
NA ROK PAŃSKI
1856.

KTÓRY JEST ROKIEM PRZESTĘPNYM, ZAWIERAJĄCY W SOBIE DNI 366,

Z oznaczeniem w onym Swiąt Prawosławnych i Rzymsko-Katolickich, według starego i nowego stylu, dni galowych, Epok znakomitszych, Tabelli wschodu i zachodu Słońca, odmian xiężyca i innych zjawisk niebieskich, doświadczeń gospodarskich, chodu Poczt w Wilnie, znaczniejszych Jarmarków, i Swiąt Staro-Zakonnych.

ВИЛЬНО.

Въ Типографіи Манеса Ромма и М. Зымеліовича Типографа.

ИЗЪЯСНЕНІЕ ЗНАКОВЪ.
OBJAŚNIENIE ZNAKOW.

1) *Дни недѣли. Dni tygodnia.*

☉ Воскресенье, Niedziela.
☽ Понедѣльникъ, Poniedziałek.
♂ Вторникъ, Wtorek.
☿ Среда, Sroda.
♃ Четвергъ, Czwartek.
♀ Пятница, Piątek.
♄ Суббота, Sobota.

2) *Знаки зодіака. Znaki zwierzyńcowe.*

♈ Овенъ, Мартъ. Baran, Marzec.
♉ Телецъ, Апрѣль, Byk, Kwiecień.
♊ Близнецы, Май. Bliźnięta, Maj.
♋ Ракъ, Іюнь. Rak, Czerwiec.
♌ Левъ, Іюль. Lew, Lipiec.
♍ Дѣва, Августъ. Panna, Sierpień.
♎ Вѣсы, Сентябрь. Wagi, Wrzesień.
♏ Скорпіонъ, Октяб. Niedźwiadek, Październik.
♐ Стрѣлецъ, Нояб. Strzelec, Listopad.
♑ Козерогъ, Декаб. Koziorożec, Grudzień.
♒ Водолей, Январь. Wodnik, Styczeń.
♓ Рыбы, Февраль. Ryby, Luty.

3) *Знаки лунныхъ фазъ. Znaki faz księżycowych.*

● Новый мѣсяцъ. Nów.
☽ Первая четверть. Pierwsza kwadra.
○ Полный мѣсяцъ. Pełnia.
☾ Послѣдняя четв. Ostatnia kwadra.

4) *Знаки 8-ми большихъ планетъ. Znaki 8 większych planet.*

☿ Меркурій, Merkury.
♀ Венера, Wenus.
♁ Земля, Ziemia.
♂ Марсъ, Mars.
♃ Юпитеръ, Jowisz.
♄ Сатурнъ, Saturn.
♅ Уранъ, Uranus.
♆ Нептунъ, Neptun.

ЦЕРКОВНОЕ СЧИСЛЕНІЕ.

Индиктъ	ДІ.	14.
Кругъ Солнцу	КИ.	28.
Вруцѣ лѣто	З.	7.
Кругъ Лунѣ	АІ.	11.
Основаніе	Д.	4.
Епакта	ЗІ.	17.
Ключъ Границъ	Ц.	—

Подвижные Праздники.

Тріодь начинается	— 5 Февраля.
Недѣля мясопустная	— 19 Февраля.
Недѣля Сыропустная	— 26 Февраля.
Пасха ХРИСТОВА	— 15 Апрѣля.
Вознесеніе Господне	— 24 Мая.
Пятидесятница	— 3 Іюня.
Мясопустъ Петровъ	— 10 Іюня.
Петрова поста	— 2 Недѣли и 4 дни.
Мясопустъ Успенскій	— 31 Іюля.
Мясопустъ Филиппов	— 14 Ноября.
Мясоястіе продолжается	— 8 Недѣль и 1-день.

LICZBY ZWROTÓW KOŚCIELNYCH.

Podług Star. Kal.		Podług Now. Kal.
XIV.	Złota Liczba	XIV.
XVII.	Okrąg Słońca	XVII.
IV.	Epakta	XXIII.
XIV.	Poczet Rzymski	XIV.
AG.	Litera Niedzielna	FE.

Swięta Ruchome.

12 Februar. Niedz. Starozapust.	20 Stycznia.
29 Febr. Popielec	6 Lutego.
15 Aprila Wielkanoc	23 Marca.
21, 22, i 23 Maja Krzyżo. dni	28, 29, i 30 Mar.
24 Maja Wniebowstąp. Pańs.	1 Maja.
3 Junia Zielone Swiątki	11 Maja.
14 Junia Boże Ciało	22 Maja.
25 Niedziel po Zielon. Swiąt.	28.
2 Decem. 1 Niedz. Adwen.	30 Grudnia.

Mięsopustu od Nowego Roku do Popielcu Niedziel 8 i dni 4.
Wielkanoc Ruska w 5 Niedz. po Rzymską.

SUCHEDNI PRZYPADAJĄ.

Podług Starego kalendarza.		Podług Nowego Kalendarza.
Marca 7, 9 i 10,	Piérwsze,	13, 15 i 16 Lutego.
Junia 6, 8 i 9,	Drugie,	14, 16 i 17 Maja.
Września 19, 21 i 22,	Trzecie,	17, 19 i 20 Września.
Grudnia 19, 21 i 22,	Czwarte,	17, 19 i 20 Grudnia.

ИЗЪЯСНЕНІЕ УПОТРЕБЛЕНІЯ МѢСЯЦОСЛОВА.

Въ новомъ Календарѣ въ послѣдней графѣ для каждаго мѣсяца показано: когда Солнце вступаетъ въ новый знакъ зодіака; а эти знаки раздѣляютъ эклиптику на 12 равныхъ частей и каждая часть содержитъ 30 град. Далѣе показано время лунныхъ фазъ и разстояній кратчайшаго и дальнѣйшаго луны. Всѣ эти времена даны по Виленскимъ часамъ; а если бы кто захотѣлъ знать когда именно будетъ напр. Мартовское полнолуніе въ Минскѣ по тамошнимъ часамъ; то долженъ смотрѣть на таблицу VI въ *прибавленіи*, гдѣ въ графѣ 4-ой показано для многихъ мѣстъ на сколько минутъ и секундъ должны разниться мѣстные часы отъ Виленскихъ.

Въ таблицѣ восхожденія и захожденія солнца показано время когда центръ онаго *по видимому* будетъ находиться на горизонтѣ. По этимъ числамъ можно даже приблизительно повѣрять часы. Но кто имѣетъ вѣрно установленные солнечные часы, или самъ умѣетъ начертить полуденную линію; тотъ въ каждый ясный день можетъ повѣрить свои стѣнные или карманные часы еще съ бо́льшею точностію. А именно, въ самый полдень по солнечнымъ часамъ онъ долженъ поставить стрѣлки минутную и секундную такъ, какъ показано въ предпослѣдней графѣ этой таблицы. И если стѣнные или карманные часы идутъ хорошо; то на слѣдующіе дни при повѣркахъ не потребуется прибавлять или убавлять ходу. Если же нѣтъ, то надобно регулировать до тѣхъ поръ, пока ходъ часовъ будетъ незначителенъ.

Эта же таблица можетъ служить и для многихъ другихъ мѣстъ здѣшняго края; а именно напр. *Виленская* для всѣхъ тѣхъ мѣстъ, которыхъ географическая широта мало разнится отъ широты Вильны (см. таб. VI) подобнымъ образомъ и для другихъ 3-хъ мѣстъ.

Въ таблицѣ VI кромѣ географической широты и долготы многихъ мѣстъ, по которымъ можно отыскать или назначить мѣсто на картѣ, показана въ графѣ 4 разность временъ считаемыхъ въ одинъ и тотъ же моментъ въ раз-

OBJAŚNIENIE JAK UŻYWAĆ KALENDARZA.

W nowym kalendarzu w ostatniéj rubryce na każdy miesiąc pokazano: kiedy słońce wstępuje w nowy znak zodyaku; a znaki te dzielą ekliptykę na 12 części równych i każda część zawiera 30°. Daléj pokazany czas odmian księżyca i odległości najdalszéj i najbliższéj księżyca. Wszystkie te czasy dane są podług zegaru wileńskiego; a gdyby kto zażądał wiedzieć kiedy mianowicie będzie np. pełnia marcowa w Mińsku podług tamecznego zegaru; powinien patrzéć na tablicę VI w *dodatku*, gdzie w rubryce 4 pokazano dla wielu miejsc na ile minut i sekund różnić się powinien zegar miejscowy od wileńskiego.

W tablicy wschodu i zachodu słońca pokazano kiedy środek jego *widzialnie* będzie się na poziomie znajdował. Podług tego zegaru można nawet przez przybliżenie konfrontować zegar. Lecz kto ma dokładnie nastawiony zegar słoneczny, czy sam umié nakreślić linią południową; ten w każdy dzień pogodny może regulować swój zegar ścienny lub kieszonkowy z największą akuratnością. A mianowicie, w samo południe podług zegaru słonecznego powinien postawić minutnik i skazówkę sekundową tak jak w rubryce téj tablicy pokazano. I jeżeli zegar ścienny lub kieszonkowy dobrze idzie, na dni następne przy regulowaniu nie trzeba dodawać lub ujmować chodu. Jeżeli zaś nie, wtedy należy regulować dopóty, dopóki chód zegara będzie nieznaczny.

Taż tablica posługiwać może i dla wielu innych miejsc kraju tutejszego; a mianowicie np. *wileńska* dla wszystkich tych miejsc, których szerokość geograficzna mało się różni od szerokości Wilna (pa. tabl. VI). Podobnym sposobem i dla innych 3 miejsc.

W tablicy VI oprócz szerokości geograficznéj i długości wielu miejsc, podług których można wyszukać lub naznaczyć miejsce na karcie, pokazana jest w rubryce 4 różnica czasów liczonych w jednym i tymże momencie

личныхъ мѣстахъ сравнительно съ Виленскимъ, (т. е. разность географическихъ долготъ мѣстъ съ Вильною, выраженная во времени). Тѣ мѣста, которыя лежатъ къ Востоку отъ Вильны, считаютъ въ одно и тоже время *больше* часовъ нежели въ Вильнѣ и это означено въ таблицѣ знакомъ +. Мѣста лежащія къ Западу отъ Вильны напротивъ имѣютъ всѣ часы дня пожже и это означено знакомъ —. Такимъ образомъ въ каждый моментъ на всякомъ мѣстѣ можно узнать сколько часовъ, минутъ и секундъ считаютъ въ тоже время въ Вильнѣ. На оборотъ повѣривъ часы въ Вильнѣ и пріѣхавши въ одно изъ показанныхъ въ таблицѣ мѣстъ (для которыхъ даны числа въ этой графѣ), можно тотчасъ поправить часы такъ, какъ они должны показывать въ томъ мѣстѣ. А именно если въ таблицѣ стоитъ +; то должно подвинуть стрѣлки впередъ на столько минутъ и секундъ сколько тамъ показано; если же —; то назадъ.

w rozmaitych miejscach porównywając z wileńskiém, (t. j. różnica długości geograficznych miejsc z Wilnem, wyrażona w czasie). Te miejsca, które leżą na wschód od Wilna, liczą w jednym i tymże czasie *więcéj* godzin niż w Wilnie i to oznaczone jest w tablicy znakiem +. Miejsca leżące na zachód od Wilna, przeciwnie, mają wszystkie godziny dnia później sze i to pokazano znakiem —. Takim sposobem w każdym momencie na każdém miejscu można się dowiedzieć ile godzin, minut i sekund liczą w tymże czasie w Wilnie. Na odwrót, skonfrontowawszy zegarek w Wilnie i przyjechawszy do jednego z pokazanych miejsc na tablicy (dla których dane są liczby w téj rubryce), natychmiast można poprawić zegarek tak, jak w tém miejscu pokazywać powinien. A zwłaszcza jeżeli w tablicy stoi +, wtedy należy posunąć skazówki naprzód na tyle minut i sekund, ile tam pokazano; jeżeli zaś —, więc nazad.

ХРОНОЛОГІЯ

Достопримѣчательнѣйшихъ событій.

Отъ Сотворенія Міра: по Греческому лѣт.	7364.
— — Римскому	5805.
— — Еврейскому	5616.
Отъ потопа, по Гречес. лѣтосчисленію	5122.
— Римскому	4150.
Отъ основанія Ассирійской Монархіи	4086.
Отъ основанія Царства Сикіонскаго	3945.
— — Аргонскаго	3712.
— — Аѳинскаго	3412.
— — Коринѳскаго	3381.
— — Спартанскаго	3372.
— — Ѳинскаго	3349.
— — Микенскаго	3190.
— — Израильскаго	2950.
— — Македонскаго	2670.
Отъ основанія Рима	2601.
— новой Греч. Монархіи	2184.
— Египтской	2164.
Отъ принятія Римскимъ Полководцемъ Октавіемъ отъ Сената названія Августа и Титла Римскаго Императора	1883.
Отъ Рождества ХРИСТОВА	1856.
Отъ Крестной смерти Г. Іисуса ХРИСТА	1823.
Отъ основанія Французскаго Государст.	1436.
Отъ паденія западной Римской Имперіи.	1386.
Отъ основанія Итальянск. Королевства	1380.
— Испанскаго Королевства	1114.
— Венгерскаго Королевства.	1112.
— Россійскаго Государства	995.
— Польскаго Королевства	858.
— Португальск. Королевства.	746.
Отъ высылки русскихъ Миссіонеровъ изъ Пскова въ Литву Княземъ Святославомъ Ярославичемъ по просьбѣ Литовскаго Великаго Князя Войшелка для распространенія въ Его Государствѣ Православнаго Греко-Россійскаго исповѣданія (см. Нарбута Т. IV. ст. 230)	590.
Отъ принятія православнаго Греко-Россійскаго исповѣданія Литовскимъ Княземъ Довмонтомъ	590.
Отъ принятія православнаго исповѣданія и иноческаго стана Литовскимъ Княземъ Римундомъ, сыномъ Тройдена	576.
Отъ построенія княземъ Римундомъ православной Греко-Россійской Церкви Воскресенія ХРИСТОВА близъ Новогродка	575.
Отъ основанія Турецкаго Государства	556.

CHRONOLOGIA

Znaczniejszych wypadków.

Od stworzenia świata: podług Greków	7364.
— — — Rzymian	5805.
— — — Żydów	5616.
Od potopu, podług Greków	5122.
— — Rzymian	4150.
Od założenia Monarchii Assyrijskiéj	4086.
Od założenia Królestwa Sycyońskiego	3945.
— — Argońskiego	3712.
— — Ateńskiego	3412.
— — Koryntskiego	3381.
— — Spartańskiego	3372.
— — Tebańskiego	3349.
— — Myceńskiego	3190.
— — Izraelskiego	2950.
— — Macedońskiego	2670.
Od założenia Rzymu	2601.
— nowéj Monarchii Greckiéj	2184.
— — — Egiptskiéj	2164.
Od przyjęcia przez Wodza Rzymskiego Oktawiana od Senatu Imienia Augusta i tytułu Cesarza Rzymskiego	1883.
Od narodzenia CHRYSTUSA Pana	1856.
Od śmierci Krzyżowéj CHRYSTUSA P.	1823.
Od założenia Państwa Francuskiego	1436.
Od upadku Cesar. Rzym. zachodniego	1386.
Od założenia Królestwa Włoskiego	1380.
— — Hiszpańskiego	1114.
— — Węgierskiego	1112.
— Państwa Rossyjskiego	995.
— Królestwa Polskiego	858.
— — Portugalskiego	746.
Od wysłania Ruskich Missyonarzów z Pskowa do Litwy przez Xięcia Swiatosława Jarosławicza na prośbę wielkiego Xięcia Litewskiego Wojsiełka dla rozszerzenia w Państwie Jego religii prawosławnéj Ruskiéj (patrz Narbuta T. IV. stron. 230)	590.
Od przyjęcia religii prawosławnéj Ruskiéj przez Xięcia Litewskiego Dowmonta	590.
Od przyjęcia religii prawosławnéj i stanu Zakonnego przez Xiążęcia Litewskiego Rymunda syna Trojdena	576.
Od zbudowania przez Xiążęcia Rymunda prawosławnéj Cerkwi Ruskiéj Zmartwychwstania Pańskiego w blizkości Nowogródka	575.
Od założenia Państwa Tureckiego	556.

Отъ построенія въ г. Вильнѣ, супругою Великаго Князя Литовскаго Ольгерда, Маріею, дочерью Князя Витебскаго, первой Христіянской Церкви Православнаго Греко-Россійскаго исповѣданія называемой Пятницкою, на мѣстѣ гдѣ была древлѣ молельня языческаго Бога Рагутиса . . . . 525.

Отъ убіенія въ г. Вильнѣ первыхъ христіянскихъ мучениковъ православнаго исповѣданія, уроженцевъ литовскихъ, Антонія, Іоанна, и Евстафія, по повелѣнію Вел. Князя Литов. Ольгерда, бывшаго тогда еще въ язычествѣ . . . 514.

Отъ прибытія въ Вильно Монаховъ Римско-Катол. Францишканскаго ордена . 492.

Отъ построенія въ Вильнѣ деревнѣйшей Церкви Римско-Катол. исповѣданія . . 490.

Отъ принятія Православнаго исповѣданія Вели. Княземъ Литов. Ольгердомъ . . 479.

Отъ пораженія Татарскаго Хана Мамая на куликовомъ полѣ, Московскимъ Великимъ Княземъ Димитріемъ Донскимъ, при содѣйствіи удѣльныхъ Рускихъ князей и сыновей Ольгерда Андрея и Дмитрія Корибута, исповѣдовавшихъ православную Греко-Россійскую вѣру . 476.

Отъ соединенія всѣхъ удѣльныхъ княжествъ восточной Руси въ одно Госуд. . 392.

Отъ привезенія въ г. Вильно изъ Москвы Образа Божія Матери, дочерью Великаго Князя Московскаго Іоанна Васильевича, Княжною Еленою, вышедшею въ замужество за Литовскаго Вел. Князя Александра (см. Кояловича 1650 г.) . . . 362.

Отъ подтвержденія для г. Вильны изданнаго въ 1536 году постановленія, дабы половина Бургомистромъ и Членовъ Магистрата была закону Римскаго, а половина Греческаго (изъ подлин: акта) . 249.

Отъ Рожд. ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйш. ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО (1818) 39.

Отъ восшествія на Всероссійскій Престолъ ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестив. ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО (1855) . 2.

Od zbudowania w Wilnie przez małżonkę Wielkiego Xięcia Litewskiego Olgerda, Marią Xiężniczkę Witebską, piérwszéj Chrześcijańskiéj Cerkwi Ruskiéj, Piatnicką nazwanéj, na miejscu dawnéj Swiątyni pogańskiéj Litewskiego Bożka Ragutisa . . . . 525.

Od zamordowania piérwszych za wiarę Chrystusową Męczenników z narodu Litewskiego, Antoniego, Jana i Eustachego (Wyznawców religii prawosławnéj ruskiéj) z rozkazu W. X. Lit. Olgerda wtedy jeszcze bałwochwalcy . . . . 514.

Od przybycia do Wilna zakonników, Rzymsko-Katolickich, Franciszkanów . . . 492.

Od zbudowania w Wilnie najdawniejszego Kościoła Rzymsko-Katolickiego . . . 490.

Od przyjęcia religii prawosławnéj Ruskiéj przez Wielkiego Xięcia Olgerda . . . 479.

Od porażki Hana Tatarskiego Mamaja na polu Kulikowém przez W. X. Moskiewskiego Dymitra Dońskiego, z pomocą udzielnych Xiążąt Ruskich i synów Olgerda Andrzeja i Dymitra Korybuta, wyznawców religii prawosławnéj Ruskiéj . . . . 476.

Od połączenia wszystkich xięstw udzielnych Rusi wschodniéj w jedno Państwo . 392.

Od przywiezienia z Moskwy do Wilna Obrazu Najświętszéj Panny Maryi przez córkę Wiel. Xięcia Moskiewskiego Jana Wasilewicza Helenę, byłą w zamężciu za Wielkim Xięciem Lit. Alexandrem (patrz Kojałowicza 1650 roku) . . 362.

Od utwierdzenia dla M. Wilna w 1536 roku wydanego postanowienia, ażeby półowa Burmistrzów i Członków Magistratu była wiary rzymskiéj a półowa Greckiéj (z aktu autentycznego) . . . . 249.

Od narodzenia Najjaśniejszego, Najprawowierniejszego CESARZA JEGO MOŚCI ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA Samowładnący Wszech Rossyi (1818) . . 39.

Od wstąpienia na tron Wszech Rossyi Najjaśniejszego, Najprawowierniejszego CESARZA JEGO MOŚCI ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA Samowładcy Wszech Rossyi (1855) . . . . 2.

ГЕНВАРЬ 31 день. JANUARIUS. STYCZEN ma dni 31.

Ч. Д.		Благословиши вѣнецъ лѣта благости твоея Господи! Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Luty w Styczniu.	
		Недѣля Предъ Богоявлен. *Апост.* 298. *Ев. Марка* 1.		*Imie Jego JEZUSA* Luc. 2.		Styczeń. *Ewangelija*. Luc. 2.	
1	В.	ОБРѢЗАН. ГОСПОД.	N.	NOWY ROK. Fulgent.	13	N. 1 po 3 Król.	☉
2	П.	Сильвестра Папы Рим.	P.	Makarego Opata.	14	Hilarego Opata.	☽
3	В.	Пророка Малахіа.	W.	DanielaM. i Genowefy.	15	Pawła 1 Pust.	♂
4	С.	Соборъ 70 Апостолъ.	S.	Tytusa Biskupa i Mę.	16	Marcella Pap. M.	☿
5	Ч.	*Навеч*. М. Өеопемпта.	C.	Telesfora Pap. i Męcz.	17	Antoniego Opat.	♃
6	П.	Богоявленіе Господ.	P.	Trzech Królow.	18	Kated. S. Piotra.	♀
7	С.	*Соб. Іоанна Предте*.	S.	Julijana i Lucyjana M.	19	Kanuta i Henry.	♄
		Недѣля по Просвѣщеніе. *Апост.* 224. *Ев. Матө.* 8.		*O utracie i znalezieniu Jezusa w Kościele*. Luc. 2.		*Ewanielija* Mat. 20.	
8	В.	Пр. Георгіа Хозевита.	N.	1 po 3 Kró. Rygoberta.	20	N. Starozapust.	☉
9	П.	Мученика Полуевкта.	P.	Marcyjanny Pan. i Mę.	21	Agnieszki P. M.	☽
10	В.	Григоріа Еп. Нуссійск.	W.	Agatona i Wilhelma.	22	Wincentego Mę.	♂
11	С.	*Преподобн. Өеодосіа.*	S.	Hygina Pap. i Gwidona.	23	Zaślub. N. M. P.	☿
12	Ч.	Мученицы Татіаны.	C.	Raynolda i Honoraty P.	24	Tymoteusza Bis.	♃
13	П.	Ермила и Стратоника.	P.	Felixa Pap. i Weron. P.	25	Nawr. S. Pawła.	♀
14	С.	Пр. Отецъ въ Синаи.	S.	HilaregoOp. i Anastazyi.	26	Polikarpa B. M.	♄
		Недѣля 35. по Пятидесят. *Апост.* 258. *Ев. Луки* 91.		*O przemianie wody w wino na godach*. Joan. 2.		*Ewanielija* Luc. 8.	
15	В.	Пр. Павла Өивейскаго.	N.	2 po 3 Kró. Pu. N. I. Je.	27	N. Mięsopustna.	☉
16	П.	Пок. Ап. ПетраВеригъ.	P.	Marcella Pa. i Stefana.	28	Karola W. Cesa.	☽
17	В.	*Пр. Антоніа Велик.*	W.	Antoniego Opata Pust.	29	Franciszka Sal.	♂
18	С.	Аөанасія и Кирілла.	S.	Kat. S. Piot. w Rzym.	30	Martyny Panny.	☿
19	Ч.	Преподобна. Макаріа.	C.	Ferdynanda, i Kanuta.	31	Piotra i Marceli.	♃
20	П.	*Пр. Евөумія Велика.*	P.	Fabijana i Sebastyjana.	1	*Feb.* Ignac. *Wil.*	♀
21	С.	Преподоб. Максима.	S.	*Agnieszki Pann. Męcz.*	2	Gromn. N. M. P.	♄
		Недѣля 36. по Пятидесят. *Апост.* 280. *Ев. Луки* 93.		*O uzdrowieniu trędowatego i o setniku*. Mat. 8.		*Ewanielija* Luc. 18.	
22	В.	Св. Апостола Тимоөеа.	N.	3 po 3 Kró. Wincente.	3	N. Zapustna.	☉
23	П.	Священму. Климента.	P	Zaśl. N. M. P. i Jana.	4	Weroniki Pan.	☽
24	В.	Пре. Матери Ксеніи.	W.	Tymoteusza Bis. i M.	5	Agaty Pan. Mę.	♂
25	С.	*Григоріа Богослова.*	S.	Nawróc. S. Pawła Ap.	6	Teofila. (*Popie.*)	☿
26	Ч.	Препо. Ксенофонта.	C.	Polikarpa M. i Pauliny.	7	Romualda Opat.	♃
27	П.	*Іоанна Златоустаго.*	P.	Jana Złotoustego Bisk.	8	Jana z Matty.	♀
28	С.	Пре. Ефрема Суріна.	S.	Ildefonsa i Cyrylla Bis.	9	Apolonii P. i M.	♄
		Недѣля 37. по Пятидесят. *Апост.* 285. *Ев. Луки.* 94.		*O wzruszeniu wielkiém na morzu*. Mat. 8.		*Ewanielija.* Mat. 4.	
29	В.	Пр. Мо. С. Ігнатіа Бо.	N.	4 po 3 Kr. Franciszka.	10	N. 1. Wstępna.	☉
30	П.	Трехъ Святителей.	P.	Martyny i Adelgundi.	11	Eufrozyny Pan.	☽
31	В.	Свят. Кура и Іоанна.	W.	Piotra Nol. i Marcelli.	12	Gaudentego Mę.	♂

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

8 (20) Солнце вступаетъ въ знакъ Водолея въ 8 ч. 10 ми. по полудни.

8 (20) Słońce wstępuje w znak Wodnika o go. 8 m. 10 po południu.

2 (14) Перв. чет. въ 5 ч. 24 м. по пол.

2 (14) Kwadra 1 o g. 5 m. 24 po półn.

10 (22) Полнолуніе въ 5 час. 10 ми. утра.

10 (22) Pełnia o g. 5 m. 10 rano.

18 (30) Послѣдняя четверть въ 10 ч. 16 м. утра.

18 (30) Kwadra 2 o g. 10 m. 16 rano.

25 (Фев. 6) Новолуніе въ 0 ч. 17 ми. по пол.

25 (6 Lut.) Nów o g. 0 m. 10 po pół.

Луна въ апогеѣ 14 (26) въ 10 час. утра.

Księżyc w oddalenie 14 (26) o g. 10 rano.

Луна въ Перигеѣ 26 (7 Фев.) въ 2 ча. по полудни.

Księżyc w przybliżenie 26 (7 Lut.) o g. 2 po południu.

ФЕВРАЛЬ 29 дней. FEBRUARIUS. LUTY ma dni 29.

Ч. Д.		Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Marzec w Lutym.	
1	С.	Мученика Трифона.	S.	Ignacego B. i M. *Wilija.*	13	Julija. i Jor. *Su.*	☿
2	Ч.	Срѣтеніе Господне.	C.	Gromniczna N. M. P.	14	Walentego Mę.	♃
3	П.	*Пр. Симеона и Анны.*	P.	Błażeja Bisk. i Męcz.	15	Fausty. i Jo. *Su.*	♀
4	С.	Преподоб. Ісідора.	S.	Ansgarego i Weroniki.	16	Julijanny P. *Su.*	♄
		Недѣля Мытар. и Фариса. *Апост.* 296. *Ев. Луки.* 89.		*O dobrém nasieniu pszenicy i kąkola.* Mat. 13.		*Ewanielija.* Mat. 17.	
5	В.	Св. Мученицы Агафіи.	N.	5 po 3 Król. Agaty P.	17	N. 2. Sucha.	☉
6	П.	Преп. Вукола Смирнс.	P.	Teofila i Doroty P. M.	18	Konstanc. P. M.	☽
7	В.	Преподоб. Парѳе. Еп.	W.	Romualda Opata.	19	Konrada Wyz.	♂
8	С.	Великомуч. Ѳеодора.	S.	Jana z Mat. i Maryjan.	20	Eucharego Bis.	☿
9	Ч.	Мученика Нікифора.	C.	Apolonii Panny i Męcz.	21	Eleonory Panny.	♃
10	П.	Мучени. Харалампіа.	P.	Scholastyki P. Z. S. Be.	22	Katedra S. Piot.	♀
11	С.	Священомуч. Власіа.	S.	Lucyusza i Eufrozyny.	23	Syrena i Rom.	♄
		Недѣля о Блудн. Сынѣ. *Апост.* 135. *Ев. Луки.* 79.		*O robotnikach najętych do winnicy.* Mat. 20.		*Ewanielija.* Luc. 11.	
12	В.	Мелетіа и *Алексіа.*	N.	Starozap. Gaudentego.	24	N. 3 Głucha.	☉
13	П.	Препо. Мартиніана.	P.	Julijana Fuski i Jorda.	25	Macieja Apost.	☽
14	В.	Пре. Авксентіа.	W.	Walentego Kapł. Męcz.	26	Wiktory. i Sera.	♂
15	С.	Апостола Онисіма.	S.	Faustyna i Jowity Mę.	27	Alexand. i Nest.	☿
16	Ч.	Му. Памфіла.	C.	Onezyma i Julijanny P.	28	Leonarda Bisku.	♃
17	П.	*М. Ѳеодора Тирона.*	P.	Polikarpa i Sabina Bis.	29	Romana Wyz.	♀
18	С.	Льва Папы Римскаго.	S.	Konstantyna i Zuzana.	1	*Mar.* Albina Bi.	♄
		Недѣля Мясопустная. *Апост.* 140. *Ев. Марка* 106.		*O zasiewie zboża na wielorakie roli.* Luc. 8.		*Ewanielija.* Joan. 6.	
19	В.	Апостола Архіппа.	N.	Mięsopustna. Konrada.	2	N. 4 Srzodopo.	☉
20	П.	Льва Еп. Катанскаго.	P.	Eucharego Biskupa.	3	Tycyja. i Kune.	☽
21	В.	Препод. Тімоѳеа.	W.	Eleonory Panny.	4	*Kazimierza Kr.*	♂
22	С.	Обр. Мо. Му. во Евген.	S.	Kated. S. Piot. w Anty.	5	Fryderyka Op.	☿
23	Ч.	Священму. Поликарпа.	C.	Syrena i Romany Pan.	6	Wikto. i Kolet.	♃
24	П.	*Обр. Гл. Іоан. Предт.*	P.	Fulgentego, i Romany.	7	Tomasza z Akw.	♀
25	С.	С. Отца Тарасіа Архи.	S.	*Macieja Apostoła.*	8	Jana Bożego.	♄
		Недѣля Сыропустная. *Апост.* 112. *Ев. Матѳ.* 17.		*Jezus przepowiada swą przyszłą mękę.* Luc. 18.		*Ewanielija.* Joan. 8.	
26	В.	Св. Порфиріа Еписк.	N.	Zapustna. Wiktory.	9	N. 5 Biała.	☉
27	П.	Преподоб. Прокопіа.	P.	Alexandra, i Nestora B.	10	40-tu Męczeń.	☽
28	В.	Преподобна. Василиа.	W.	Leandra i Fortunata.	11	Konstanc. Wyz.	♂
29	С.	Пр. Кассіяна Рим.	C.	Romana Op. Wy. (*Pop.*)	12	Grzegorza Pap.	☿

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

7 (19) Солнце вступаетъ въ знакъ Рыбъ, въ 10 час. 45 ми. утра.

7 (19) Słońce wstępuje w znak Ryb, o g. 10 m. 45 rano.

☽ 1 (13) Первая четверть въ 3 час. 53 м. утра.

1 (13) Kwadra 1 o g. 3 m. 53 rano.

○ 8 (20) Полнолуніе въ 11 ч. 22 м. по полудни.

8 (20) Peł. o g. 11 m. 22 po południu.

☾ 18 (Мар. 1) Послѣд. четв. въ 3 ч. 23 мин. утра.

18 (1 Mar.) Kwadra 2 o g. 3 min. 23 rano.

● 23 (Мар. 6) Новолуніе въ 10 ч. 20 м. по полудни.

23 (6 Mar.) Nów o g. 10 m. 20 po południu.

Луна въ апогеѣ 11 (23) въ 9 час. по полудни.

Księżyc w oddalenie 11 (23) o g. 9 po południu.

Луна въ перигеѣ 24 (Мар. 7) въ 1 ч. утра.

Księżyc w przybliżenie 24 (7 Mar.) o g. 1 rano.

НРАВОУЧЕНІЯ: СЪ КНИГИ ПРЕМУДРОСТИ ІИСУСА СЫНА СИРАХОВА.

Глава 5.

10. Не уповай на именія неправедна ничимже во упользуютъ въ день наведенія.

PRAWIDŁA OBYCZAJOWE Z XIĘGI EKKLEZYASTYKA PAŃSKIEGO.

Z Rozdz. 5.

10. Nie frasuj się o bogactwa niesprawiedliwe: boć niepomogą w dzień utrapienia i pomsty.

МАРТЪ 31 день. MARTIUS. MARZEC ma dni 31.

Ч.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Kwiecień w Marcu.	
1	Ч.	Препмучц. Еvдокіи.	C.	Albina B. i Antonina M.	13	Nicefora i Patr.	♃
2	П.	Священмучен. Ѳеодота.	P.	Symplicyusza i Heleny.	14	*N. M. P. Boles.*	♀
3	С.	М. Еvтропіа и Клеони.	S.	Tacyjana i Kunegun.	15	Cyryjaka i Long.	♄
		Недѣля 1. Поста. *Апост.* 329. *Ев. Іоанна* 5.		*O djable kuszącym Chrystusa na górze.* Mat. 4.		*Ewanielija.* Mat. 21.	
4	В.	Преподоб. Герасіма.	N.	**1 Wstep. Kazim. Kró.**	16	**N. 6 Kwietna.**	☉
5	П.	С. Мученика Конона.	P.	Adryjana i Fryderyka.	17	Patrycego i Gert.	☽
6	В.	42 Муч. въ Амморіи.	W.	Wiktoryna i Kolety.	18	Gabryela Archa.	♂
7	С.	Му. Василіа и Ефрема.	S.	Tomasza z Akwinu. *Su.*	19	*Józ. Obl. N. M. P.*	☿
8	Ч.	Преподоб. Ѳеофvлакта.	C.	Jana Bożego i Beaty P.	20	*Wielki Czwar.*	♃
9	П.	40 *Муч. въ Севастіи.*	P.	Franciszki Rzy. *Such.*	21	*Wielki Piątek.*	♀
10	С.	Мучени. Кондрата.	S.	40-stu Męczenn. *Such.*	22	*Wielka Sóbota.*	♄
		Недѣля 2. Поста. *Апост.* 304. *Ев. Марка* 7.		*O przemienieniu się Chrystusa na górze.* Mat. 17.		*Ewanielija.* Mar. 16.	
11	В.	Софроніа Патріарха.	N.	**2 Sucha.** Konstant.	23	**Zmartw. Pańs.**	☉
12	П.	Преподобн. Ѳеофана.	P.	Grzegorza W. Pap.	24	**Poniced. Wielk.**	☽
13	В.	Пр. Мо. Нікифора Пат.	W.	Nicefora i Patrycyi M.	25	**Zwiast. N. M. P.**	♂
14	С.	Преподо. Венедикта.	S.	Zacharyjasza i Matyldy	26	Ludgiera Bisk.	☿
15	Ч.	Муч. Агапіа и 6 муч.	C.	Cyryjaka i Longina M.	27	Ruperta Bisku.	♃
16	П.	Священному. Савина.	P.	Cyrylla i Tycyjana M.	28	Syxta i Doroteu.	♀
17	С.	*Пр. Алексіа* и Макар.	S.	Patrycego i Gertrudy.	29	Anastazego Wyż.	♄
		Недѣля 3. Поста. *Апост.* 311. *Ев. Марка* 37.		*O Chrystusie wyrzucającym czartow.* Luc. 11.		*Ewanielija.* Joan. 20.	
18	В.	Св. Кvрілла Іерусал.	N.	**3 Głucha;** Gabryela.	30	**N. Przewodna;**	☉
19	П.	Му. Хрvсанѳа и Даріи.	P.	*Józefa Oblub. N. M. P.*	31	Kornelii i Balbi.	☽
20	В.	Пр. Отецъ убіенныхъ.	W.	Joachima Oyca N.M.P.	1	*Apr.* Hugena B.	♂
21	С.	Пр. Іакова Епископа.	S.	Benedykta Opata.	2	Franci. z Pauli.	☿
22	Ч.	Священмуч. Василіа.	C.	Pawła B. i Oktawiana.	3	Rycharda Bisk.	♃
23	П.	Препомуч. Никона.	P.	Ottona i Katarzyny Kr.	4	Izydora Bisku.	♀
24	С.	Преподоб. Захаріи.	S.	Epigmeusza Kap. *Wili.*	5	Wincente. Fer.	♄
		Недѣля 4. Поста. *Апост.* 314. *Ев. Марка* 40.		*O nakarmieniu 5000 ludzi 5-cią chlebami.* Joan. 6.		*Ewanielija.* Joan. 10.	
25	В.	**Благов. Пр. Богород.**	N.	**4 Srzod. Zwia. N. M. P.**	6	**N. 2 po Wielk.**	☉
26	П.	*Соб. Арх. Гавріила.*	P.	Ludgiera i Emmanue.	7	Epifaniusza Bis.	☽
27	В.	Пр. Матери Матроны.	W.	Ruperta B. i Lidiy M.	8	Dyonizego z Ko.	♂
28	С.	Пр. Іларіонаи Стефа.	S.	Syxta Pap. i Gunterm.	9	Maryi Egipcyja.	☿
29	Ч.	Пр. Марка и Кvрілла.	C.	Eustachego i Anastaze.	10	Ezechiela Pror.	♃
30	П.	Преп. Іоанна Списат.	P.	Kwiryna i Anieli Wd.	11	Leona W. Pap.	♀
31	С.	Преп. Vпатіа Еписко.	S.	Benjamina, i Kornelii.	12	Juliusza Papie.	♄

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

8 (20) Солнце вступаетъ въ знакъ Овна въ 11 ч. 23 м. утра начало Весны.

8 (20) Słońce wstępuje w zn. Barana o g. 11 min. 23 rano początek Wiosny.

1 (13) Первая четв. въ 4 ч. 18 мин. по полудни.

1 (13) Kwadra 1 o g. 4 m. 18 po południu.

9 (21) Полнолуніе въ 5 час. 46 мин. по полудни.

9 (21) Peł. o g. 5 m. 46 po południu.

17 (29) Послѣдн. четверть въ 4 час. 13 мин. по полудни.

17 (29) Kwadra 2 o g. 4 m. 13 po południu.

24 (Ап. 5) Новол. въ 7 ч. 34 ми. утра.

24 (5 Kw.) Nów w g. 7 m. 34 rano.

31 (Ап. 12) Перв. четверть въ 6 час. 34 м. утра.

31 (12 Kw.) Kwad. 1, o g. 6 m. 34 rano.

Луна въ апогеѣ 8 (20) въ 12 час. по полуночи.

Księżyc w oddalenie 8 (20) o god. 12 po północy.

Луна въ перигеѣ 23 (Ап. 4) въ 1 ча. по полудни.

Księżyc w przybliżenie 23 (4 Kw.) o g. 1 po południu.

11. Не вѣй себѣ всякимъ вѣтромъ, и не ходи всякимъ путемъ: аще грешникъ двоязыченъ.

11. Nie chwiej się od każdego wiatru, i nie każdą drogą chodź: bo tak doświadczon bywa każdy grzesznik rozdwojonego języka.

АПРѢЛЬ 30 дней. APRILIS. KWIECIEN ma dni 30.

Ч.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Maj w Kwietniu.	
		Недѣля 5. Поста. *Апост.* 321. *Ев. Марка* 47.		*O żydach chcących ukamienować Chry.* Joan. 8.		*Ewanielija.* Joan. 16.	
1	В.	Преп. Маріи Египет.	N.	5 Biała. Hugona B.	13	N. 3 po Wielk.	☉
2	П.	Преподоб. Тіта чуд.	P.	Franciszka z Pauli.	14	Tyburcego Mę.	☽
3	В.	Преподобна. Нікиты.	W.	Rycharda Biskupa.	15	Ludwika i Kass.	♂
4	С.	Преподобна. Іосифа.	S.	Izydora B. i Platona.	16	Lamberta Bis.	☿
5	Ч.	Мученика Агаѳопода.	C.	Wincentego Fer. Wyz.	17	Aniceta i Rudol.	♃
6	П.	Св. Отца Евтихіа.	P.	*N. M. P. Bolesnéj.*	18	Aponiusza B.	♀
7	С.	Пре. Георгія Милиті.	S.	Epifaniusza i Donata.	19	Hermogena Mę.	♄
		Недѣля 6. Ваiи. *Апост.* 247. *Ев. Іоанна* 41.		*O wjeździe Chrystusa do Jerozolimy.* Mat. 21.		*Ewanielija.* Joan. 16.	
8	В.	Апост. Агава и Руфа.	N.	6 Kwietna. Apoloniusza.	20	N. 4 po Wielk.	☉
9	П.	Мученика Евпсихіа.	P.	Maryi Egipcyjanki.	21	Anzelma Bisk.	☽
10	В.	Мученика Терентіа.	W.	Ezechiela Proroka.	22	Sotera i Kaja.	♂
11	С.	Св. Муч. Антупы.	S.	Leona Pap. i Elwiry.	23	*Woycie. Ar. i B.*	☿
12	Ч.	*Великій Четвертокъ.*	C.	*Wielki.* Juliusza.	24	Jerzego i Bony.	♃
13	П.	*Великій Пятокъ.*	P.	*Wielki.* Hermenegilda.	25	*Marka Ap. i Ew.*	♀
14	С.	*Великая Суббота.*	S.	*Wielka.* Tyburcego.	26	Kleta i Marcelli.	♄
		Недѣля Свя. Пасха. *Апост.* 1. *Ев. Іоанна* 1.		*O Zmartwychwstaniu Chrystusa Pana.* Mar. 16.		*Ewanielija.* Joan. 16.	
15	В.	Пасха Хри. Ап. Аріс.	N.	Zmart. Pańs Krescen.	27	N. 5 po Wielk.	☉
16	П.	Пон. Свѣт. М. Ирин.	P.	Ponie. Wiel. Kalixta.	28	†Witalisa Mę.	☽
17	В.	Преподобнаго Акакія.	W.	Anicety P. i Rudolfa.	29	†Piotra Męcz.	♂
18	С.	Преподобнаго Іоанна.	S.	Eleuterego i Apoloniu.	30	†Katarzyny Sen.	☿
19	Ч.	Пре. Іоанна Ветхопе.	C.	Hermogena i Wernera.	1	*Maj.* Wnieb. Pań.	♃
20	П.	Пр. Ѳеодора Тріхины.	P.	Sulpicyusza i Agniesz.	2	Atanaz. i Zygm.	♀
21	С.	Св. Іаннуарія.	S.	*Anzelma B. i Symona.	3	*Znal. ś. Krzyż.*	♄
		Недѣля 2. по Пас. о Ѳомѣ. *Апост.* 14. *Ев. Іоанна* 63.		*O pokazaniu się Chrystusa uczniom.* Joan. 20.		*Ewanielija.* Joan. 15. 16.	
22	В.	Пр. Ѳеодора Сvкеота.	N.	Przewodna Sotera i Kaja.	4	N. 6 po Wielk.	☉
23	П.	Великомуч. Георгія.	P.	*Jerzego Męczennika.*	5	Piusa V. Papie.	☽
24	В.	Муч. Саввы Стратил.	W.	Woyciecha Bis. Męcz.	6	Jana A. w Oleju.	♂
25	С.	*Ап. и Еванг. Марка.*	S.	*Marka Apost. i Ewan.*	7	Domicelli Pan.	☿
26	Ч.	Свмуч. Василіа Амасій.	C.	Kleta i Marcellina Pp.	8	*Stanisł. B. i M.*	♃
27	П.	Свмуч. Сvмео. Ср. Гос.	P.	Anastazego i Teofila.	9	Grzegorza Nazy.	♀
28	С.	Ап. Іасона и Сосіпат.	S.	Witalisa Męczennika.	10	Anton. i Izydora.	♄
		Нед. 3. по Пас. о Мvроно. *Апост.* 16. *Ев. Марка* 69.		*O Chrystusie dobrym Pasterzu owiec.* Joan. 10.		*Ewanielija.* Joan. 14.	
29	В.	Св. 9 Муч. въ Кvзицѣ.	N.	2 po Wielk. *Grob. Chrys.*	11	Zesła. Ducha S.	☉
30	П.	*Св. Апостола Іакова.*	P.	Katarzyny Senenskiey.	12	Poniedz. Świąt.	☽

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

7 (19) Солнце вступаетъ въ знакъ Тельца въ 10 час. 40 ми. по полудни.

7 (19) Słoń. wstępuje w zn. Byka o g. 10 m. 40 po połud.

○ 8 (20) Полнолуніе въ 10 час. 55 мин. утра.

8 (20) Peł. o god. 10 m. 55 rano.

☾ 16 (28) Послѣдняя четверть въ 1 час. 6 ми. утра.

16 (28) Kwadra 2 o g. 1 m. 6 rano.

● 22 (Мая 4) Новолуніе въ 4 ч. 24 ми. по полудни.

22 (4 Maja) Nów o g. 4 m. 24 po południu.

☽ 29 (Мая 11) Первая четверть въ 10 ч. 27 м. по пол.

29 (11 Maja) Kw. 1-sza o g. 10 m. 27 po połud.

Луна въ апогеѣ 5 (17) въ 7 час. утра.

Księżyc w oddalenie 5 (17) o god. 7 rano.

Луна въ перигеѣ 20 (Мая 2) въ 8 час. по пол.

Księżyc w przybliżenie 20 (2 Maja) o g. 8 po połud.

12. Буди утвержденъ въ разумѣ твоемъ, и едино буди слово твое.

12. Bądź stateczny w drodze Pańskiéj i w prawdzie umysłu twego, i w umiejętności: a niech cię naśladuje słowo pokoju i sprawiedliwości.

МАЙ 31 день. MAJUS. MAY ma dni 31.

Ч.	Д.	Праздники Православные.	T. D.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Czerwiec w Maju.	
1	В.	С. Пророка Іеремiи.	W.	*Filipa i Jakóba Apost.*	13	Serwacego Bis.	♂
2	С.	С. Аѳанасiя Великаго.	S.	Atanazego i Zygmun.	14	Bonifacego *Su.*	☿
3	Ч.	М. Тимоѳеа и Мавры.	C.	*Znalezie. S. Krzyża.*	15	Zofii i 3 córek.	♃
4	П.	Препомучц. Пелагiи.	P.	Floryjana i Moniki.	16	Jana Nepo. *Su.*	♀
5	С.	Великомучцы Ирины.	S.	Piusa V. P. Na. S. Aug.	17	Paschalisa*Such.*	♄
		Нед. 4. по Пас. о Разслаб. *Апост.* 23. *Ев. Іоанна* 44.		*Chrystus mówi o smutku i radości uczniom.* Joan 16.		*Ewanielija.* Mat. 28.	
6	В.	Іова многострадальна.	N.	3 po wielk.Opie. S. Józ.	18	N. SSS. Tróycy.	☉
7	П.	*Знам. Неб. Креста.*	P.	Izydora i Dominika.	19	PiotraCelestyna.	☽
8	В.	Ап. Іоанна Богослова.	W.	*Stanisława B. M.*	20	Bernardyna Se.	♂
9	С.	Пр. Мо. Св. Николая.	S.	Grzegorza Naz. B. Teol.	21	Walensa B.M.	☿
10	Ч.	*Ап. Сiмона Зилота.*	C.	*Zjaw. S. Mich.* i Anto.	22	Boże Ciało.	♃
11	П.	*Обновле. Царяграда.*	P.	Mamerta B. i Majola.	23	Dezyderyus. B.	♀
12	С.	С. Епифанiа и Германа	S.	Pankracego i Neryusza.	24	Joanny Wdo.	♄
		Нед. 5. по Пас. о Самар. *Апост.* 28. *Ев. Іоанна* 12.		*O przyczynie odeyścia Chrystusowego.* Joan. 16.		*Ewanielija.* Luc. 14.	
13	В.	Великомучц. Гликерiи.	N.	4 po Wiel. N.M.P.Łas.	25	N. 2 po Świąt.	☉
14	П.	Св. Мученика Iсiдора.	P.	BonifacegoMęczeńnika.	26	Filipa Neryusz.	☽
15	В.	Пр. Пахомiя Великаго.	W.	Zofii z 3 cór. i Sympli.	27	JanaPap. i Beda.	♂
16	С.	Преподобна. Ѳеодора.	S.	Jana Nep. i Ubalda B.	28	Germana Bis.	☿
17	Ч.	Апостола Андроника.	C.	Paschalisa i Torpeta.	29	Teodozyi P. i M.	♃
18	П.	Муч. Ѳеодота Агкурс.	P.	Felixa i Eryka Kró.	30	*N.Ser.P.Jezusa*	♀
19	С.	Священмуч. Патрiкiа.	S.	Piotra Celest. i Pudenc.	31	Petroneli Pan.	♄
		Недѣ. 6. по Пас. о Слѣпом. *Апост.* 38. *Ев. Іоанна* 34.		*O wyyściu i powrócie Chrystusa do Oyca.* Joan. 16.		*Ewanielija.* Luc. 15.	
20	В.	Мучен. Ѳалалея.	N.	5 po Wielk. Bernar.	1	*Jun*N. 3 po Sw.	☉
21	П.	*Константи и Елены.*	P.	†Polieukta i Walen.	2	Erazma Bisku.	☽
22	В.	Св. Муч. Василiска.	W.	†Heleny Kr. i Julii P.	3	Laurenta.	♂
23	С.	Преподобн. Михаила.	S.	†DezyderyuszaB. i M.	4	Optata i Saturn.	☿
24	Ч.	Возн. Господ. Сумеона.	C.	Wnieb. Pań. Jana Regi.	5	Bonifacego Bis.	♃
25	П.	Об. Гл. С. Iоан. Предт.	P.	Grzegorza 7 Pap. iMag.	6	Norberta. Bisk.	♀
26	С.	Св. Апостола Карпа.	S.	Filipa Neryu. Wyzn.	7	Roberta Opata.	♄
		Недѣ. 7. по Пас. Св. Отецъ. *Апост.* 44. *Ев. Іоанна* 56.		*O przyyściu pociechy Ducha Swię.* Joan. 15 i 16.		*Ewanielija.* Luc. 15.	
27	В.	Священу. Ѳерапонта.	N.	6 po Wielk. Jana Pap.	8	N. 4 po Świąt.	☉
28	П.	Преп. Нiкиты Еписко.	P.	Germana Biskupa.	9	Pryma i Felicy.	☽
29	В	Преподобн. Ѳеодосiи.	W.	Restytuta i Teodozyi.	10	Bogumiła Ar. B.	♂
30	С.	Пр. Iсаакiя Далмат.	S.	Felixa P. i Ferdynan.	11	Barnaby Apost.	☿
31	Ч.	Св. Апостола Ермiа.	C.	Petronelli PannyMęcz.	12	Onufrego Pust.	♃

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

8 (20) Солнце вступаетъ въ знакъ Близнецовъ въ 10 ч. 46 м. по пол.

8 (20) Słoń. wstępuje w zn. Błyzniąt o god. 10 m. 46 po połud.

○ 8 (20) Полнолунiе въ 1 час. 38 мин. утра.

8 (20) Peł. o g. 1 m. 38 rano.

15 (27) Послѣдняя четверть въ 7 ч. 15 м. утра.

15 (27) Kwadra 2 o g. 7 m. 15 rano.

22 (Юн. 3) Новолунiе въ 1 ч. 21 ми. утра.

22 (3 Czer.) Nów o g. 1 m. 21 rano.

29 (Юн. 10) Первая четверть въ 3 ч. 32 м. по пол.

29 (10 Czer.) Kw. 1-sza o go. 3 m. 32 po połud.

Луна въ апогеѣ 2 (14) въ 8 ч. по пол.

Księżyc w oddaleniu 2 (14) o g. 8 po południu.

Луна въ перигеѣ 18 (30) въ 3 час. по пол.

Księżyc w przybliżenie 18 (30) o g. 3 po północy.

Луна въ апогеѣ 30 (Юня 11) въ 2 час. по пол.

Księżyc w oddalenie 30 (11 Czer.) o g. 2 po półn.

13. Буди скоръ въ слушанiи твоемъ, и съ долготерпѣнiемъ отвѣщавай отвѣтъ.

13. Bądź cichy ku słuchaniu słowa, abyś wyrozumiał: a z mądrości dawaj odpowiedź prawdziwą.

ІЮНЬ 30 дней. JUNIUS. CZERWIEC ma dni 30

Ч. Д.		Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Lipiec w Czerw.	
1	П.	С. Мученика Іустіна.	P.	Nikodema i Prokula M.	13	Antonie. Padew.	♀
2	С.	Нікифора Констант.	S.	ErazmaB. iMarcellego.	14	Bazylego W. B.	♄
		Недѣля Пятидесятницы. *Апост.* 3. *Ев. Іоанна* 27.		*O Zesłaniu Ducha Swiętego Prawdy.* Joan. 14.		*Ewanielija.* Mat. 5.	
3	В.	С. Тройцы М. Лукіл.	N.	Zesła. D. Sw. Lauren.	15	N. 5 po Swiąt.	☉
4	П.	Ден. С. Духа Митрофа.	P.	Ponied. Swią. Alexand.	16	Benona i Justyn.	☽
5	В.	Священмучен. Дороѳеа.	W.	Bonifacego i Walery.	17	Adolfa Biskupa.	♂
6	С.	Пр. Іларіона и Висар.	S.	Norberta Bisku. *Such.*	18	Marka iMarceli.	☿
7	Ч.	Свящм. Ѳеодота.	C.	Roberta Opata Z. Cyst.	19	Gerwaz. i Prota.	♃
8	П.	*Великомуч. Ѳеодора.*	P.	Maxymil. i Medar. *Su.*	20	Florentyny Pan.	♀
9	С.	*Кирілла Александрій.*	S.	Prymusa i Felicy. *Su.*	21	Aloizego Gonza.	♄
		Недѣля 1. по Пятидесят. *Апост.* 330. *Ев. Матѳ.* 30.		*O Chrzcie w Imie Oyca, i Syna, i Ducha S.* Mat. 28.		*Ewanielija.* Mar. 8.	
10	В.	Всѣхъ Святыхъ.	N.	SSS. Trócy. Bogumiła.	22	N. 6 po Swiąt.	☉
11	П.	*А.Варѳ.иВарн. 1 д.п.*	P.	Barnaby Apostoła.	23	Agrypiny Pan.	☽
12	В.	Пр. Онуфріа и Петра.	W.	Onufrego i Akwiliny P.	24	*Na. S. Ja. Chr.*	♂
13	С.	Мученицы Акулины.	S.	Antoniego z Padwy W.	25	Prospera Bis.	☿
14	Ч.	*Возсоед.Ук.съПр.Цер.*	C.	Boże Ciało. Bazylego.	26	Jana i Pawła M.	♃
15	П.	Св. Пророка Аммоса.	P.	Wita i Modesta Męcz.	27	WładysławaKr.	♀
16	С.	Тихона Амаѳунскаго.	S.	Bennona i Justyny Pan.	28	Leona Pap. *Wig.*	♄
		Недѣля 2. по Пятидесят. *Апост.* 31. *Ев. Матѳ.* 9.		*O wezwaniu na wielką wieczerzę.* Luc. 14.		*Ewanielija.* Mat. 7.	
17	В.	Муч. Мануила и Саве.	N.	2 po Swiąt. Adolfa B.	29	N. 7 po S. Pio. iP.	☉
18	П.	Св. Мученика Леонтіа.	P.	Marka i Marcelliana M.	30	Emilii i Lucyny.	☽
19	В.	*Ап. Іуды Брат. Госп.*	W.	Bonifacego i Julijanny.	1	*Jul.* Teodozyu.	♂
20	С.	Свящм. Меѳодіа Епи.	S.	Sylweryusza i Flora.	2	*Nawie. N.M. P.*	☿
21	Ч.	С. Мученика Іуліана.	C.	Aloizego Gon. i Demetr.	3	Awita i Kamilli.	♃
22	П.	Свящму. Евсевіа Епи.	P.	*N. Serca P. Jezusa.*	4	Józefa Kalasant.	♀
23	С.	Мученицы Агрыпіны.	S.	Zenona i Agrypiny Pan.	5	Prokopa i Karol.	♄
		Недѣля 3. по Пятидесят. *Апост.* 38. *Ев. Матѳ.* 18.		*O zabłąkaney owcy i zgubionym groszu.* Luc. 15.		*Ewanielija.* Luc. 16.	
24	В.	Рожд. Св. Іоанна Кр.	N.	3 po Swiąt. *N.S.J.Chr.*	6	N. 8 po Swiąt.	☉
25	П.	Препмучц. Февроніи.	P.	Prospera, i Febronii.	7	Estery i Pulcher.	☽
26	В.	Преп. Давида Селунск.	W.	Jana i Pawła br. Mm.	8	Kilijana i Elżb.	♂
27	С.	Преподоб. Сампсона.	S.	Władysława Kr. Węg.	9	Cyrylla i Anato.	☿
28	Ч.	Свят. Кура и Іоанна.	C.	Leona 11 Pap. *Wigil.*	10	7 braci Męczeń.	♃
29	П.	Апос. Петра и Павла.	P.	Piotra i Pawła Apost.	11	Sabina i Pelagii.	♀
30	С.	*Соборъ 12 Апостоль.*	S.	Pamiąt. S.Paw. iEmilii.	12	Jana Gwalb. Op.	♄

Мѣсто солнца и фазы луны.

9 (21) Солнце вступаетъ въ знакъ Рака въ 8 ча. 10 м. утра. Начало Лѣта.

9 (21) Słoń. wstępuje w znak Raka o go. 8 m. 10 rano. początek Lata.

6 (18) Полнолуніе въ 1 час. 33 мин. по полудни.

6 (18) Peł. o g. 1 m. 33 po południu.

13 (25) Послѣдняя четверть въ 11 час. 59 м. утра

13 (25) Kwadra 2 o g. 11 m. 59 rano.

20 (Іюл. 2) Новолуніе въ 11 ч. 12 м. утра

20 (2 Lip.) Nów o g. 11 m. 12 rano.

28 (Іюл. 10) Первая четверть въ 9 ч. 4 м. утра.

28 (10 Lip.) Kw. 1-sza o god. 9 m. 4 rano.

Луна въ перигеѣ 13 (25) въ 10 час. утра

Księżyc w przybliżenie 13 (25) o g. 10 rano.

Луна въ апогеѣ 27 (Іюл. 9) въ 9 ч. утра.

Księżyc w oddalenie 27 (9 Lip.) o g. 9 rano.

14. Аще есть въ тебѣ разумъ отвѣщай искреннему: аще же ни, то буди рука твоя на устѣхъ твоихъ.

15. Слава и безчестіе въ бесѣдѣ, и языкъ человѣчь паденіе ему.

14. Jeśli masz rozum, odpowiadaj bliźniemu: a jeśli nie, niech będzie ręka twoja na ustach twoich: by cię nie podchwycono w nieobaczym słowie; a byłbyś zawstydzon.

15. Cześć i chwała w mowie rostropnego: lecz język niebacznego jest upadek jego.

ІЮЛЬ 31 день. JULIUS. LIPIEC ma dni 31.

Ч. Д.		Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Sierpień w Lipcu.	
		Недѣля 4. по Пятидесят. *Апост.* 93. *Ев. Матѳ.* 25.		*O obfitym ryb połowie Piotra.* Luc. 5.		*Ewanielija.* Luc. 19.	
1	В.	Св. Космы и Даміана.	N.	4 po Swiąt. Juliusza.	13	N. 9 po Swiąt.	☉
2	П.	*Пол. Ризы Пр. Бого.*	P.	*Nawie. N.M.P.* i Otton.	14	Bonawentury K.	☽
3	В.	Мученика Ѵакінѳа.	W.	Helidora i Anatoliusa.	15	Rozesła Aposto.	♂
4	С.	Св. Андрея Критскаго.	S.	Józefa Kalasant. Wyz.	16	*N.M. P. Szkapl.*	☿
5	Ч.	*Аѳанасія Аѳонскаго.*	C.	Agatona i Karoliny.	17	Alexego Wyzn.	♃
6	П.	Преп. Сісоа Великаго.	P.	Izajasza, i Dominiki P.	18	Szymona z Lip.	♀
7	С.	Пр. Ѳомы и Акакія.	S.	Klaudyusza i Pulcheryi.	19	Wincen. a Paulo.	♄
		Недѣля 5. по Пятидесят. *Апост.* 103. *Ев. Матѳ.* 28.		*O pojednaniu się z bratem zagniewanym.* Mat. 5.		*Ewanielija.* Luc. 18.	
8	В.	Великомуч. Прокопія.	N.	5 po Swiąt. Jana z Duk.	20	N. 10 po Swiąt.	☉
9	П.	Священмуч. Панкратія.	P.	Cyrylla B. i Anatolii P.	21	Daniela i Praxe.	☽
10	В.	45М. и *Пол.Риз.Госп.*	W.	7 braci synów Felicyty.	22	Maryi Magdale.	♂
11	С.	Вм.Еуф. и Бл.К.Ольги.	S.	Felicyi M. i Piusa 1 Pap.	23	Apollinare. B.M.	☿
12	Ч.	Муч. Прокла и Иларіа.	C.	Jana Gwalberta Opata.	24	Krystyny P. M.	♃
13	П.	*Соб. Арханг. Гавріи.*	P.	Małgorzaty Panny M.	25	*Jakóba Aposto.*	♀
14	С.	С. Апостола Акулы.	S.	Bonawentury Kardyna.	26	*Anny Mat. N.P.*	♄
		Недѣля 6. по Пятидесят. *Апост.* 110. *Ев. Матѳ.* 29.		*O nakarmieniu 7-mią chlebami 4000 ludzi.* Mar. 8.		*Ewanielija.* Luc. 18.	
15	В.	Кур. и Іулі. Б. К. Вла.	N.	6 po Swiąt. *Roz. Ś. Ap.*	27	N. 11 po Swiąt.	☉
16	П.	Священмуч. Аѳиногена.	P.	*Szkapler. N. Mar. P.*	28	Innocen. i Celsa.	☽
17	В.	Великмучц. Марины.	W.	Alexego Wiel. Wyzn.	29	Marty i Serafi.	♂
18	С.	Му. Ѵакин. и Емеліана	S.	Szymona i Kamila Wy.	30	Abdona i Senna.	☿
19	Ч.	Пре. Макріны. и Діа.	C.	Wincentego a Paulo W.	31	Ignacego Lojoli.	♃
20	П.	Свят. Пророка Иліи.	P.	Elijasza Pr. i Czesława.	1	*Aug. Piot. w Ok.*	♀
21	С.	С. Сумеона Юродиваго	S.	Daniela Pr. i Praxedy P.	2	*N. M. P. Aniel.*	♄
		Недѣля 7 по Пятидесят. *Апост.* 116. *Ев. Матѳ.* 35.		*Ostrzeżeniu się fałszywych Proroków.* Mat. 7.		*Ewanielija.* Luc. 10.	
22	В.	*С. Маріи Магдалин.*	N.	7 po Swiąt. *Maryi Mag.*	3	N. 12 po Swiąt.	☉
23	П.	Муч. Трофіма и Ѳеофи.	P.	Apollinarego i Liberyu.	4	Dominika Wyz.	☽
24	В.	Мученицы Хрістины.	W.	Franciszka i Krystyny.	5	N. M. P. Snieżn.	♂
25	С.	*Успеніе Свят. Анны.*	S.	*Jakóba Ap.* i Krzysztofa	6	*Przemien. Pan.*	☿
26	Ч.	Священмучен. Ермолая.	C.	*Anny Matki N. M. P.*	7	Kajetana Wyzn.	♃
27	П.	Пант. и Бл. Николая.	P.	Pantaleona i Natalii M.	8	Cyryja. i Larga.	♀
28	С.	А. Никанора и Пармен.	S.	Innocentego P. i Celsa.	9	Romana Męcz.	♄
		Недѣля 8 по Пятидесят. *Апост.* 124. *Ев. Матѳ.* 38.		*O przezorności Szafarza niesprawiedliwego* Luc. 16.		*Ewanielija.* Luc. 17.	
29	В.	Мучени. Каллиника.	N.	8 po Swiąt. Marty i Sera.	10	N. 13 po Swiąt.	☉
30	П.	Ап. Сілы и Сілуана.	P.	Abdona i Sennesa Mę.	11	Zuzanny i Dygn.	☽
31	В.	Св. Евдокіма. *Мясоп.*	W.	Ignacego Lojola Wyz.	12	Klary i Felicys.	♂

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

10 (22) Солнце вступаетъ въ знакъ Льва въ 6 час. 20 м. по полудни.

10 (22) Słoń. wstępuje w zn. Lwa o g. 6 m. 20 po połud.

○ 5 (17) Полнолуніе въ 11 ч. 12м. по пол.

5 (17) Peł. o go. 11 m. 12 po półno.

◐ 12 (24) Послѣдняя четверть въ 4 ч. 43 м. по полудни.

12 (24) Kwadra 2 o g. 4 m. 43 po południu.

● 19 (31) Новолуніе въ 10 час. 50 ми. по полуд..

19 (31) Nów o g. 10 m. 50 po południ.

◑ 28 (Авг. 9) Первая четверть въ 2 ч. 4 м. утра.

28 (9 Sier.) Kw. 1-sza o go. 2 m. 4 rano.

Луна въ перигеѣ 9 (21) въ 9 ч. утра.

Księżyc w przybliżenie 9 (21) o g. 9 rano.

Луна въ апогеѣ 25 (Авг. 6) въ 4 ч. утра.

Księżyc w oddalenie 25 (6 Sier.) o g. 4 rano.

16. Не слови шепетникъ, и языкомъ твоимъ не уловляй.

16. Niechaj cię nie zowią obmówcą, a językiem twoim nie daj się poimać i zawstydzać.

АВГУСТЪ 31 день. AUGUSTUS. SIERPIEN ma dni 31.

Ч.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Wrzes: w Sierpniu.	
1	С.	*Про.чес.Крес.* 1 *д. пос.*	S.	*Piotra Ap. w Okow.*	13	Hipolita i Kas.	☿
2	Ч.	Архидіакона Стефана.	C.	*N. Mar. P. Anielskiey.*	14	Euzebiu. *Wili.*	♃
3	П.	Пр. Ісаакія и Далмата.	P.	Znalezie. S. Szczepana.	15	Wnie. N. M. P.	♀
4	С.	Седми Отроковъ спящ.	S.	Dominika i Perpetui.	16	Rocha Wyzna.	♄
		Недѣля 9 по Пятидесят. *Апост.* 128. *Ев. Матө.* 59.		*O przyszłém zburzeniu Jerozolimy.* Luc. 19.		*Ewanielija.* Mat. 6.	
5	В.	С. Мученика Evсігнія.	N.	9 po Swiąt. *N.M.P.Snież.*	17	N. 14 po Swiąt	☉
6	П.	Преображе. Господн.	P.	*Przemienie. Pańskie.*	18	Agapita i Hele.	☽
7	В.	Препомучен. Дометія.	W.	Kajetana i Donata B.	19	Benigny i Bron.	♂
8	С.	Емиліана Кvзіческа.	S.	Cyryjaka i Larga Mę.	20	Bernarda Wyz.	☿
9	Ч.	*Апостола Матөія.*	C.	RomanaM. i JanaWyz.	21	Joanny Francis.	♃
10	П.	Архідіак. Лаvрентія.	P.	*Wawrzyńca Męczeń.*	22	Joach. i Symfor.	♀
11	С.	Муч. Еvпла Архдіако.	S.	Tyburcego i Zuzanny.	23	Filipa Benicyu.	♄
		Недѣля 10 по Пятидесят. *Апост.* 131. *Ев. Матө.* 72.		*O modlitwie Faryzeusza i pokorze Celnika.* Luc. 18.		*Ewanielija.* Luc. 7.	
12	В.	Муч. Фотія и Анікиты.	N.	10 po Sw. Klary i Felic.	24	N. 15 po Swiąt	☉
13	П.	Преподобна. Максіма.	P.	Hipolita i Kassyjana.	25	Ludwika Króla.	☽
14	В.	Св. Пророка Міхеа.	W.	Euzebiusza Wyz. *Wig.*	26	Zefaryna i Róży.	♂
15	С.	Успеніе. Пр. Богород.	S.	Wniebowzię. N. M. P.	27	*Przen. S. Kazi.*	☿
16	Ч.	*Пр. Нерукот. Образа.*	C.	Rocha W. i Sereny Ces.	28	Augustyna Bis.	♃
17	П.	С. Мученика Мvрона.	P.	Mamanta i Mirona Mę.	29	*Scięcie S. Jana.*	♀
18	С.	Муч. Флора и Лаvра.	S.	Agapita i Heleny Ces.	30	Felixa i Gauden.	♄
		Недѣля 11 по Пятидесят. *Апост.* 141. *Ев. Матө.* 77.		*O uzdrowieniu głucho-niemego.* Mar. 7.		*Ewanielija.* Luc. 14.	
19	В.	Муч. Андреа Страти.	N.	11 po Swiąt. Ludwika.	31	N. 16 po Swiąt	☉
20	П.	С. Пророка Самуила.	P.	BernardaW. i Samuela.	1	*Sept.* Idzego Op.	☽
21	В.	С. Апостола Θаддеа.	W.	JoannyFranciszki Wd.	2	Stefana Kr. Wę.	♂
22	С.	Мученика Агаөоника.	S.	*Symforyja. i Jacka W.	3	Izabelli Królow.	☿
23	Ч.	Св. Мученика Луппа.	C.	Zacheusza i Teofilli.	4	Rozalii Panny.	♃
24	П.	Свящмуч. Еvтvхія.	P.	*Bartłomieja Apostoła.*	5	Wiktoryna Mę.	♀
25	С.	Ап. Вароолом. и Тіта.	S.	Ludwika Króla Franc.	6	Zacharyja. Pror.	♄
		Недѣля 12 по Пятидесят. *Апост.* 158. *Ев. Матө.* 79.		*O Samarytanie litującym się nad zranionym.* Luc. 10.		*Ewanielija.* Mat. 22.	
26	В.	М. Адріана и Наталіи.	N.	12 po Swiąt. Zefiryna M.	7	N. 17 po Swiąt	☉
27	П.	Преподобнаго Пімена.	P.	Cezaryusza Biskupa.	8	Narod. N. M. P.	☽
28	В.	Пр. Моvсеа Мурина.	W.	Augustyna B. i D. Koś.	9	Adryjana Męcz.	♂
29	С.	Ус. Гл. С. Іоан. *Пост.*	S.	*Scię. S. Jana Chrzci.*	10	Mikołaja z Tol.	☿
30	Ч.	Кн. Александра Нев.	C.	*Felixa i Gaudentego.	11	Prota i Jacka M.	♃
31	П.	*Пол. Пояса Пр. Бог.*	P.	Raymunda, i Rufiny.	12	Gwidona Wyzn.	♀

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

11 (23) Солнце вступаетъ въ знакъ Дѣвы въ 0 ч. 55 ми. утра.

11 (23) Słoń. wstępuje w zn. Panny o g. 0 m. 55 rano.

◯ 4 (16) Полнолуніе въ 7 час. 36 мин. утра.

4 (16) Peł. o g. 7 m. 36 rano.

☾ 10 (22) Послѣдняя четвер. въ 10 ч. 49 мин. по пол.

10 (22) Kwadra 2 o god. 10 mi. 49 po południu.

● 18 (30) Новолуніе въ 0 час. 55 мин. по полудни.

18 (30) Nów o g. 0 m. 55 po połud.

☽ 26 (Сент. 7) Первая четверть въ 5 ч. 38 м. по полудни.

26 (7 Wrze.) Kw. 1-sza o go. 5 m. 38 po południu.

Луна въ перигеѣ 6 (18) въ 4 ч. утра.

Księżyc w przybliżenie 6 (18) o g. 4 rano.

Луна въ апогеѣ 21 (Сент. 2) въ 5 ч. по полудни.

Księżyc w oddalenie 21 (2 Wrze.) o g. 5 po południu.

17. На татѣ бо студъ есть; и зазоръ лукавъ надъ двоязычнымъ.

17. Bo nad złodziejem jest sromota i załość, a na człowieka dwoistego języka złe potępienie: a na obmowcę nienawiść i nieprzyjaźń i sromota.

СЕНТЯБРЬ 30 дней. SEPTEMBER. WRZESIEN ma dni 30.

Ч. Д.		Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według StaregoKalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Listopad w Pazdzie.	
1	С.	Преподобна. Сvмеона.	S.	Idzego Opata i Justa M.	13	Maure. i Polixe.	♄
		Недѣля 13 по Пятидесят. *Апост.* 166. *Ев. Матѳ.* 87.		*O uzdrowieniu* 10-*ciu trędowatych*. Luc. 17.		*Ewanielija.* Mat. 9.	
2	В.	Мученика Маманта.	N.	13 po Swiąt. *Poc.N.P.*	14	N. 18 po S. Po.S.†	☉
3	П.	Священмучен. Анѳіма.	P.	IzabelliKr.iEufrozyny.	15	Nikomeda Męcz.	☽
4	В	Священмучен. Вавилы.	W.	Ammiana i Rozalii P.	16	Cypryja. i Eufe.	♂
5	С.	Захаріи и Елисаветы.	S.	Wawrzyńca i Urbana.	17	Piąt. S.Fran.*Su.*	☿
6	Ч.	*Чу. Арханг.Михаила.*	C.	Zacharyjasza i Porfire.	18	Józefa z *Kopert.*	♃
7	П.	Мученика Созонта.	P.	Reginy Panny. *Wigi.*	19	Januarego *Such.*	♀
8	С.	Рождес. Пр. Богород.	S.	Narodzenie N. M. P.	20	Eustachego. *Su.*	♄
		Нед. 14 Предъ Воздвижен. *Апост.* 215. *Ев. Іоанна.* 9.		*O niemożności służenia dwóm panom.* Mat. 6.		*Ewanielija.* Mat. 22.	
9	В	*Св. Іоакима и Анны.*	N.	14 po Swiąt. *Im.N.M.P.*	21	N. 19 po Swiąt.	☉
10	П.	МученицыМитродоры.	P.	Mikołaja i Pulcheryi P.	22	Maurycego Mę.	☽
11	В.	Пр. ѲеодорыАлександ.	W.	Prota i Jacka Męcz.	23	Tekli Panny.	♂
12	С.	Священмуч. Аvтонома.	S.	Gwidona*Zw. nadTurk.*	24	Gerarda Bis.	☿
13	Ч.	*Обновле. Храма.Воск.*	C.	Maureliusza i Polixeny	25	Kleofa. i Aureli.	♃
14	П.	Возд. Св. Крест. *Пос.*	P.	*Podwyższe. S.Krzyża.*	26	Jozafata i Cypr.	♀
15	С.	Великомуч. Нікиты.	S.	Nikomeda i Melanii.	27	Kozmy i Damia.	♄
		Недѣля 15 по Воздвиженіи. *Апост.* 203. *Ев. Марка* 37.		*O wskrzeszeniu jedynaka syna wdowy w Na.* Luc. 7.		*Ewanielija.* Joan. 4.	
16	В.	Великомучц. Еvфиміи.	N.	15 po Swiąt. Kornelego.	28	N. 20 po Swiąt.	☉
17	П.	Мучц. Софіи и чадъ ея.	P.	Piątna S.FranciszkaW.	29	*Michała Archa.*	☽
18	В.	Преподобна. Еvменіа.	W.	Józefa. i Tomasza.	30	Hieronima D. K.	♂
19	С.	Мученика Трофіма.	S.	Janaryusza B.M. *Such.*	1	*Oct.*Remigiusza.	☿
20	Ч.	Великомуч. Еvстафіа.	C.	Eustachego i Faustyny.	2	Aniołów Stróż.	♃
21	П.	Апостола Кондрата.	P.	*Mateu.Ap. i Ew. Such.*	3	Kandyda Męcz.	♀
22	С.	Священномуч. Фоки.	S.	Maurycego z Towa. *Su.*	4	Francisz. Seraf.	♄
		Недѣля 16 по Патидесят. *Апост.* 181. *Ев. Матѳ.* 105.		*O uzdrowieniu opuchłego w Szabat* Luc. 14.		*Ewanielija.* Mat. 18.	
23	В	*Зач. Св. Іоан. Предт.*	N.	16 po Sw. Lina i Tekli.	5	N. 21 po Swiąt.	☉
24	П.	Первомучц. Ѳеклы.	P.	Pafnuce. i Gerarda.	6	Brunona i Fidy.	☽
25	В.	Еvфросvніи и *Сергіа.*	W.	Kleofasa M. i AureliiP.	7	Marka i Justy.	♂
26	С.	Ап. и Ев. Іоан. Бого.	S.	Jozafata A. B. i Cypryj.	8	Brygidy Wdow.	☿
27	Ч.	Св. Муч. Каллістрата.	C.	Kozmy i Damiana Mm.	9	Dyonizego B. M.	♃
28	П.	*Преподоб. Харитона.*	P.	Wacława i Eustachii.	10	Francisz. Borgi.	♀
29	С.	Преподобна. Кvріака.	S.	*Michała Archanioła.*	11	Zenaydy i Placy.	♄
		Недѣля 17 по Пятидесят. *Апост.* 182. *Ев. Матѳ.* 62.		*O dwóch naywiększych przykazaniach*, Mat. 22.		*Ewanielija.* Mat. 22.	
30	В.	Священмучен. Григоріа.	N.	17 po Sw. Hieronima.	12	N. 22 po Swiąt.	☉

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

10 (22) Солнце вступаетъ въ знакъ Вѣсовъ, въ 10 час. 17 мин. по полудни; начало Осени.

10 (22) Słoń. wstępuje w znak Wagi, o g. 10 m. 17 po południu, początek Jesieni.

○ 2 (14) Полнолуніе въ 3 ч. 50 м. по пол.

2 (14) Peł. o go. 3 m. 50 po połud.

☾ 9 (21) Последняя четверть въ 7 час. 29 мин. утра.

9 (21) Kwadra 2 o g. 7 m. 29 rana.

● 17 (29) Новолуніе въ 5 ч. 29 м. утра.

17 (29) Nów o g. 5 m. 29 rano.

☽ 25 (Окт. 7) Первая четверть въ 7 ч. 19 ми. утра.

25 (7 Pazd.) Kwadra 1 o go. 7 m. 19 rano.

Луна въ перигеѣ 3 (15) въ 11 час. утра.

Księżyc w przybliżenie 3 (15) o g. 11 rano.

Луна въ апогеѣ 17 (29) въ 12 час. по полуночи.

Księżyc w oddalenie 17 (29) o g. 12 po północy.

Глава 6.

1. Вмѣсто друга не буди врачъ, имя бо лукаво студъ и поношеніе наслѣдитъ: аще грѣшникъ двоязыченъ.

Z Rozdz. 6-*go.*

1. Niestawaj się bliźniemu z przyjaciela nieprzyjacielem: złą sławę bowiem i sromotę zły człowiek odziedziczy, i wszelki grzesznik zazdrościwy i dwoistego języka.

ОКТЯБРЬ 31 дней. OCTOBER. PAZDZIERNIK ma dni 31.

Ч.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Paździer: w Wrześ.	
1	П.	Покровъ Пр. Богород.	P.	Remigiusza, i Maxymy.	13	Edwarda Króla.	☽
2	В.	См. Купріана и Іусти.	W.	*An. Stróżów* i Fausta.	14	Kalixta Pap. M.	♂
3	С.	С. Діонусія Ареопаги.	S.	Kandyda Męczeńni.	15	Jadwigi i Teres.	☿
4	Ч.	Священмучен. Іероѳеа.	C.	Franciszka Serafic. W.	16	Florentyna Bis.	♃
5	П.	Мученицы Харитины	P.	Placyda, i Flawii Pan.	17	Florenty. i Lucy.	♀
6	С.	*Св. Апостола Ѳомы.*	S.	Brunona W. i Fidy Pan.	18	*Łukasza Ap. i E.*	♄
Недѣля 18 по Пятидесят. *Апост.* 188. *Ев. Луки.* 17.				*O uzdrowieniu powietrzem ruszonego.* Mat. 9.		*Ewanielija.* Mat. 9.	
7	В.	Муч. Сергіа и Вакха.	N.	18 po Sw. Róż. N. M. P.	19	N. 23 po Swiąt	☉
8	П.	Преподобныя Пелагіи.	P.	Brygidy Wd. i Osyty P.	20	Prze. S. Woycie.	☽
9	В.	*Апо. Іакова Алфеова.*	W.	Dyonizego Bis. i Mę.	21	Urszuli P. i Męcz.	♂
10	С.	Священмуч. Евлампіа.	S.	Franc. Borg. *Zw. Cho.*	22	Alfonsa i Kordu.	☿
11	Ч.	С. Апостола Филиппа.	C.	Zenaydy i Filonilli M.	23	Jana Kapistrana.	♃
12	П.	*Пер. С. Мощ. въ Гат.*	P.	Maxymiliana Bis. i M.	24	*Rafała Archa.*	♀
13	С.	Муч. Карпа и Папилы.	S.	Edwarda i Chelidonii.	25	Kryspa i Kryspi.	♄
Недѣля 19 по Пятидесят. *Апост.* 194. *Ев. Луки.* 26.				*O zaproszeniu na gody weselne niechcących* Mat. 22.		*Ewanielija.* Mat. 13.	
14	В.	Келсія и Параскевы.	N.	19 po Swiąt. Kalixta Pap.	26	N. 24 po Swiąt	☉
15	П.	Преподоб. Евфимія.	P.	Jadwigi Wd. i Teres. P.	27	Iwona i Frumen.	☽
16	В.	С. Мученика Логгина.	W.	Saturyja. i Florentego.	28	*Szymona i Tad.*	♂
17	С.	Про. Осіи и Пр. Андреа	S.	Florenty. i Lucyny Pa.	29	Narcyza i Euze.	☿
18	Ч.	*Апос. и Еванг. Луки.*	C.	*Łukasza Apo. i Ewan.*	30	Marcel. i Zenob.	♃
19	П.	Свя. Пророка Іоиля.	P.	Piotra z Alka. i Pelagii.	31	Wolfg. B. *Wigi.*	♀
20	С.	Великомуч. Артемія.	S.	Maxymina i Ireny P.	1	*Now.* Wszyst. S.	♄
Недѣля 20 по Пятидесят. *Апост.* 200. *Ев. Луки.* 30.				*O uzdrowieniu umierającego w Kafarna.* Joan. 4.		*Ewanielija.* Mat. 13.	
21	В.	Преподоб. Іларіона.	N.	20 po Swiąt. Urszuli.	2	N. 25 po Swiąt.	☉
22	П.	Каз. Икон. Пр. Бого.	P.	Alodyi i Korduli PP. M.	3	Huberta Bisku.	☽
23	В.	*Ап. Іакова Бр. Бож.*	W.	Jana Kapistrana Wyz.	4	Karola Borome.	♂
24	С.	Св. Мученика Ареѳы.	S.	*Rafała Archanioła.*	5	Zachary. i Elżb.	☿
25	Ч.	Св. Муч. Мартиріа.	C.	Chryzanta i Daryi. Mm.	6	Leonarda Wyz.	♃
26	П.	*Великому. Димитріа.*	P.	Ewarysta, i Alfonsa Kr.	7	Engelberta Męc.	♀
27	С.	С. Мученика Нестора.	S.	Iwona W. i Frumenta.	8	4-ch Koronatow.	♄
Недѣля 21 по Пятидесят. *Апост.* 203. *Ев. Луки.* 35.				*O dłużniku i złośliwym słudze.* Mat. 18.		*Ewanielija.* Mat. 24.	
28	В.	Му. Терентія и Неони.	N.	21 po Swiąt. *Szy. i Tad.*	9	N. 26 po Swiąt.	☉
29	П.	Мученицы Анастасіи.	P.	Narcyza B. i Euzebii P.	10	Andrze. i Nimfy.	☽
30	В.	М. Зиновія и Зиновіи.	W.	Marcellina i Zenab.	11	Marcina Bisku.	♂
31	С.	Ап. Амплія и Урвана.	S.	Wolfganga. i Luc. *Wigi.*	12	Marcina Pap.	☿

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

11 (23) Солнце вступаетъ въ знакъ Скорпіона въ 5 час. 53 мин. утра.

11 (23) Słoń. wstępuje w znak Niedźwiadka o g. 5 m. 53 rano.

2 (14) Полнолуніе въ 0 ч. 41 ми. утра.

2 (14) Peł. o g. 0 m. 41 rano.

8 (20) Послѣдняя четверть въ 7 час. 48 м. по полуд.

8 (20) Kwadra 2 o g. 7 m. 48 po południu.

16 (28) Новолуніе въ 11 час. 36 мин. по полуд.

16 (28) Nów o g. 11 m. 36 po połud.

24 (Нояб. 5) Первая четверть въ 7 ч. 4 м. по полудни.

24 (5 List.) Kw. 1-sza o g. 7 m. 4 po południu.

31 (Нояб. 12) Полнолуніе въ 10 час. 37 мин. утра.

31 (12 List.) Peł. o g. 10 m. 37 rano.

Луна въ перигеѣ 1 (13) въ 10 час. по полудни.

Księżyc w przybliżenie 1 (13) o g. 10 po połuniu.

Луна въ апогеѣ 15 (27) въ 3 ч. утра.

Księżyc w przybliżenie 15 (27) o g. 3 rano.

Луна въ перигеѣ 30 (Нояб. 11) въ 8 ч. утра.

Księżyc w przybliżenie 30 (11 List.) o g. 8 rano.

2. Не возноси себѣ совѣтомъ души твоея, да не расхищена будетъ аки дипа твоя:
3. Листкіе твое пояси, и плоды

2. Nie wynoś się w myśli dusze twojéj jako byk: aby snadź nie była zrażona moc twoja przez głupstwo.
3. A nie pożarła liścia twego, i po-

НОЯБРЬ 30 дней. NOVEMBER. LISTOPAD ma dni 30.

Ч.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Grudzień w Listop.	
1	Ч.	Св. Космы и Даміана.	C.	**Wszystk. Swiętych.**	13	Dydaka Wyz.	♃
2	П.	М. Акиндуна и Пигасіа	P.	*Dzień Zadusz.* Wikto.	14	Serapiona Męcz.	♀
3	С.	М. Акепсіма и Аиѳала.	S.	Malachijasza Proroka.	15	Leopolda Wyz.	♄
		Недѣля 22 по Пятидесят. *Апост.* 215. *Ев. Луки.* 83.		*O oddawaniu czynszu Cesarzowi.* Mat. 22.		*Ewanielija.* Mat. 13.	
4	В.	Преподобн. Іоанникіа.	N.	**22 po Sw. *Op. N.M.P.***	16	**N. 27 po Swiąt.**	☉
5	П.	Галактіона и Епистим.	P.	Zachar. i Elżb. Rod. S. J.	17	Grzego. i Salom.	☽
6	В	Павла Исповѣдника.	W.	Leonarda Wyznawcy.	18	Eupsychiusza B.	♂
7	С.	С. 33 Муч. въ Мелит.	S.	Herkulana i Engelber.	19	Elżbiety Królo.	☿
8	Ч.	**Архістра Михаила.**	C.	Czte. Koron. i Godefry.	20	Felixa i Sympli.	♃
9	П.	Онисіфора и Порфиріа.	P.	Teodora M. i Eustolii.	21	*Ofiaro. N. M. P.*	♀
10	С.	Ап. Олумпа и Родіона.	S.	Andrze. z Aw. i Nimfy.	22	Cecylii Pan. M.	♄
		Недѣля 23 по Пятидесят. *Апост.* 220. *Ев. Луки.* 38.		*O wskrzeszeniu zmarłey córki xiążęcia.* Mat. 9.		*Ewanielija.* Mat. 24.	
11	В.	Му. Мины и Виктора.	N.	**23 po Sw. *Marcina B.***	23	**N. 28 po Swiąt.**	☉
12	П.	Іоанна Милостиваго.	P.	5 Bra. Pol. i Marcina P.	24	Jana od Krzyża.	☽
13	В.	*Іоанна Златоустаго.*	W.	Dydaka Wyz. i Zabiny.	25	Katarzyn. P. M.	♂
14	С.	*Ап. Филиппа. Мясо.*	S.	Serapiona i Klementy.	26	Konrada i Piot.	☿
15	Ч.	Муч. Гуріа. 1 *д. пост.*	C.	Leopolda i Gertrudy P.	27	Barlaama i Joza.	♃
16	П.	*Ап. и Еван. Матѳеа.*	P.	Edmunda i Otmara Op.	28	Rufina i Mansw.	♀
17	С.	Григоріа Неокесарій.	S.	Grzegorza i Salomei Kr.	29	Saturnina Męcz.	♄
		Недѣля 24 по Пятидесят. *Апост.* 221. *Ев. Луки.* 39.		*O uśmierzeniu morskiey nawałnicy.* Mat. 8.		*Ewanielija.* Luc. 21.	
18	В.	Му. Платона и Роман.	N.	**24 po Swiąt.** Maxyma B.	30	**N. 1 Adwentu.**	☉
19	П.	Свят. Пророка Авдіа.	P.	Elżbiety Król. Wdo.	1	*Dec.* Eligiego B.	☽
20	В.	Пр. Григоріа Декапол.	W.	*Felixa i Symplicyu.	2	Chryzol. i Bibia.	♂
21	С.	**Входъ въ Хр. Пр. Бог.**	S.	*Ofiarowanie N. M. P.*	3	Francisz. Xaw.	☿
22	Ч.	Апостола Филимона.	C.	Cecylii Panny i Męcz.	4	Barbary P. i M.	♃
23	П.	Амфілохіа и Григоріа.	P.	Klemensa P. i Lukrecyi.	5	Sabby Opata.	♀
24	С.	Велмчц. Екатерины.	S.	Jana od † i Chryzogo.	6	*Mikoła. B. Wig.*	♄
		Недѣля 25 по Пятидесят. *Апост.* 224. *Ев. Луки.* 53.		*O zasiewie kąkolu między pszenicą* Mat. 13.		*Ewanielija.* Mat. 11.	
25	В.	Священмуч. Климента.	N.	**25 po Swiąt.** *Katarzyny.*	7	**N. 2 Adwentu.**	☉
26	П.	Пр. Алуміа и Георгіа.	P.	Konrada i Delfiny P.	8	**Nie. Poc. N.M.P.**	☽
27	В.	М. Іакова Персянина.	W.	Barlaama i Jozafata.	9	Cypry. i Waler.	♂
28	С.	Прм. Стефана и Ирин.	S.	Mansweta i Rufina M.	10	N. M. P. *Loret.*	☿
29	Ч.	М. Парамона и Филум.	C.	Saturnina i Illuminaty.	11	Damazego Pap.	♃
30	П	*Ап. Андреа Первозва.*	P.	*Andrzeja Apostoła.*	12	Synezyusza Mę.	♀

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

10 (22) Солнце вступаетъ въ знакъ Стрѣльца въ 2 час. 36 мин. утра.

10 (22) Słoń. wstępuje w zn. Strzelca o g. 2 m. 36 rano.

🌘 7 (19) Последняя четверть въ 0 час. 15 ми. по полуд.

7 (19) Kwadra 2 o g. 0 m. 15 po południu.

🌑 15 (27) Новолуние въ 5 ч. 52 м. по пол.

15 (27) Nów o g. 5 m. 52 po połud.

🌓 23 (Дек. 5) Первая четверть въ 5 ч. 8 м. утра.

23 (5 Grud.) Kw. 1-sza o god. 5 m. 8 rano.

○ 29 (Дек. 11) Полнолуние въ 9 ч. 54 м. по полудни.

29 (11 Grud.) Peł. w g. 9 m. 54 po południu.

Луна въ апогеѣ 11 (23) въ 1 час. по полудни.

Księżyc w oddalenie 11 (23) o g. 1 po południu.

Луна въ перигеѣ 27 (Дек. 9) въ 2 ч. по полудни.

Księżyc w przybliżenie 27 (9 Gru.) o g. 2 po południu.

твоя погубиши, и оставиши себѣ яко древо сухо.

4. Душа лукава погубитъ стяжавшагою, и порадованіе врагомъ сотворитъ его.

5. Гортань сладокъ умножитъ други своя, и

traciła owocu twego, a zostałbyś jako drzewo suche na puszczy.

4. Dusza łowiem złośliwa zatraci tego kto ją ma, i podaje go pociechą nieprzyjaciołóm, i przywiedzie w dział niezbożników.

5. Wdzięczne słowo rozmnaża przyjacioły i

ДЕКАБРЬ 31 дней. DECEMBER. GRUDZIEN ma dni 31.

Ч. Д.		Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Styczeń w Grudniu.	
1	С.	Свя. Пророка Наума.	S.	Eligiusza B. Patr. ubog.	13	Łucyi Pan. i M.	♄
		Недѣля 26 по Пятидесят. *Апост.* 229. *Ев. Луки.* 66.		*O znakach przed Sądem ostatecznym.* Luc. 21.		*Ewanielija.* Joan. 1.	
2	В.	Св. Пророка Аввакума.	N.	1 Adwentu. Bibianny.	14	N. 3 Adwentu.	☉
3	П.	Св. Пророка Софоніа.	P.	Franciszka Xawer. W.	15	Ireneusza Męcz.	☽
4	В.	*Велкмучц. Варвары.*	W.	Barbary Panny i Mę.	16	Antoni i Adelay.	♂
5	С.	*Преподобнаго Саввы.*	S.	Sabby Op. i Piot. Chry.	17	ŁazarzaB. *Such.*	☿
6	Ч.	Св. Николая Чудот.	C.	**Mikołaja Bis. Mireń.*	18	Gracyjana Bisk.	♃
7	П.	Амвросіа Епи. Медіол.	P.	Ambrożego Bis. *Wigil.*	19	Nemez. M.*Such.*	♀
8	С.	Преподобна. Патапіа.	S.	Niepok. Poc. N. M. P.	20	Teofila Me. *Su.*	♄
		Недѣля 27 по Пятидесят. *Апост.* 233. *Ев. Луки.* 71.		*O poselstwie Jana Chrzciciela do Chrystusa.* Mat. 11.		*Ewanielija.* Luc. 3.	
9	В.	Зачатіе Свя. Анны.	N.	2 Adwentu. Cypryjana.	21	N. 4 Adwentu.	☉
10	П.	Ермогена и Евграфа.	P.	*N. M. P. Loretanskiey.*	22	Zenona żołnier.	☽
11	В.	Преподобна. Даніила.	W.	Damazego i BarsabyM.	23	WiktoryiP. i M.	♂
12	С.	Преподоб. Спvрідіона.	S.	Synezyusza i Dyonize.	24	Ada.i Ew.*Wigi.*	☿
13	Ч.	*Евстра. и Авксент.*	C.	Lucyi P. i Orestesa M.	25	Narod. Chry. P.	♃
14	П.	Му. Левкія и Філимон.	P.	Spirydyo. i Nikazego.	26	Szczepana 1 Mę.	♀
15	С.	Священмуч. Елевѳеріа.	S.	Waleryja. i Euzebiusza	27	*Jana Apo. i Ew.*	♄
		Недѣля 28 Свя. Праотецъ. *Апост.* 257. *Ев. Луки.* 76.		*O poselstwie żydow do Jana Chrzciciela.* Joan. 1.		*Ewanielija.* Luc. 2.	
16	В.	Свя. Пророка Аггеа.	N.	3 Adwentu. Ananijasza.	28	N. po Boż. Nar.	☉
17	П.	*С. Пророка Даніила.*	P.	Łazarza B. i Olim.	29	Tomasza Bisku.	☽
18	В.	Велмуч. Севастіана.	W.	Grac. i Wiktory.	30	Dawida Króla.	♂
19	С.	Мучен. Вонифатіа.	S.	Nemezyu. i Fau.(*Such.*	31	Sylwestra Pap.	☿
20	Ч.	Священмуч. Игнатіа.	C.	Eugeniusza i Teofilak.	1	*Jan.* Nowy Rok.	♃
21	П.	Мученицы Іуліаніи.	P.	*Tomasza Apo.* (*Such.*	2	Makarego Opa.	♀
22	С.	Мученицы Анастасіи.	S.	Zenona i Anasta. (*Such.*	3	Daniela i Genow.	♄
		Нед. 29 Пр. Рож. Хри. Оте. *Апост.* 328. *Ев. Матѳ.* 1.		*O Janie opowiadającym * Chrzest pokuty* Luc. 3.		*Ewanielija.* Mat. 2.	
23	В.	Св. 10 Муч. въ Критѣ.	N.	4 Adwentu. Wiktoryi.	4	N. po Now. Rok.	☉
24	П.	*Навеч. Му.* Евгеніи.	P.	*Adama i Ewy. Wigil.*	5	Telesfora P. i M.	☽
25	В.	Рожд. Г. Іисуса Хрис.	W.	Norod.Chrystusa Pan.	6	Trzech Królów.	♂
26	С.	Соборъ Пре. Богород.	S.	Szczepana 1 Męczeń.	7	Julijana i Lucy.	☿
27	Ч.	*Первомуч. Стефана.*	C.	*Jana Apost. i Ewan.*	8	Seweryna Opa.	♃
28	П.	С. М. дву тму въ Нік.	P.	*Śś. Młodzianków.*	9	Marcyjanny P.	♀
29	С.	14,000 *Младенцевъ.*	S.	Tomasza Bisk. Kantu.	10	Agato. i Wilhel.	♄
		Н. 30 по Рожде. Христова. *Апост.* 200. *Ев. Матѳ.* 4.		*O Symonie i Annie Prorokini.* Luc. 2.		*Ewanielija.* Luc. 2.	
30	В.	Св. Мученицы Анvсіи.	N.	Po Boż. Nar. Dawida K.	11	N. 1 po 3 Król.	☉
31	П.	Пр. Меланіи Римлян.	P.	Sylwestra P. i Melanii.	12	Raynol. i Hono.	☽

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ.

9 (21) Солнце вступаетъ въ знакъ Козерога въ 4 час. 12 мин. по полудни; начало зимы.

9 (21) Słoń. wstępuje w znak Koziorożca o go. 4 m. 12 po południu, początek Zimy.

◐ 7 (19) Послѣдняя четверть въ 8 час. 25 м. утра.

7 (19) Kwadra 2 o g. 8 m. 25 rano.

● 15 (27) Новолуніе въ 10 ча. 26 м. утра.

15 (27) Nów o g. 10 m. 26 rano.

◑ 22 (Ген. 3) Первая четверть въ 1 ч. 55 мин. по полудни.

22 (3 Stycz.) Kw. 1-sza o g. 1 m. 55 po południu.

○ 29 (Ген. 10) Полнолуніе въ 10 час. 49 м. утра.

29 (10 Stycz.) Peł. o g. 10 m. 49 rano.

Луна въ апогеѣ 9 (21) въ 8 час. утра.

Księżyc w oddalenie 9 (21) o g. 8 rano.

Луна въ перигеѣ 24 (Ген. 5) въ 7 час. по полудни.

Księżyc w przybliżenie 24 (5 Stycznia) o g. 7 po połud.

языкъ доброглаголивъ умножитъ добры бесѣды. | ubłaga nieprzyjaciele: a język wymowny w dobrym człowiecze obfituje.

РОСПИСАНІЕ

ПРАЗДНИЧНЫМЪ ДНЯМЪ,

Въ которые всѣ Судеб: мѣста отъ Присутств: свободны.

ЯНВАРЬ.

1. НОВЫЙ ГОДЪ, и Рожденіе Ея. И. В. В. К. ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ въ 1806 г. и Рожденіе Е. И. В. В. К. АЛЕКСІЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА въ 1850 году.

6. Богоявленіе Господне.

ФЕВРАЛЬ.

2. Срѣтеніе Господне.

19. Празднуется Восшествіе на Всероссійскій Престолъ ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшаго ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА Самодержца Всероссійскаго.

24. и 25, Пятница и Суббота сырныя недѣли

МАРТЪ.

25. Благовѣщеніе Пресвятыя Богородицы.

АПРѢЛЬ.

12. 13, и 14, Четвергъ Пятница и Суббота страстныя недѣли.

Съ 15, по 21, Свѣтлая недѣля вся.

17. Рожденіе ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА БЛАГОЧЕСТИВѢЙШАГО ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА Самодержца Всероссійскаго въ 1818 году.

23. Тезоимен. ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА, Благочестивѣйшія ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ АЛЕКСАНДРЫ ѲЕОДОРОВНЫ, и ЕЯ И. В. В. К. АЛЕКСАНДРЫ ІОСИФОВНЫ.

МАЙ.

9. День Св. Чудотворца НИКОЛАЯ.

24. Вознесеніе Господне.

ІЮНЬ.

3 и 4, Для Сошествія Св. Духа, Воскресеніе и понедѣльникъ.

29. Праздникъ СС. Апостолъ Петра и Павла.

ІЮЛЬ.

1. Рожд. Ея ВЕЛИЧЕСТВА БЛАГОЧЕСТИВѢЙШІЯ ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ АЛЕКСАНДРЫ ѲЕОДОРОВНЫ въ 1798 г.

22. Тезоим. Ея ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшія ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ, Ея.И. В. В. К. МАРІИ НИКОЛАЕВНЫ Ея. И. В. В. К. МАРІИ ПАВЛОВНЫ и Ея И. В.В.К. МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ.

ROZPISANIE

DNI SWIĄTECZNYCH I UROCZYSTYCH,

W które wszystkie Sądownictwa od zajęcia są wolne.

STYCZEŃ.

1. NOWY ROK, i Rocznica Urodzin N. W. X. HELENY PAWŁOWNY w roku 1806, i Rocznica urodz. N. W. X. ALEKSEGO ALEXANDROWICZA w roku 1850.

6. Zjawienie Pańskie, albo 3-ch Królów.

LUTY.

2. Gromniczney Nayświęt: Maryi Panny.

19. Wstąpienie na Tron Jego IMPERATORSKIEJ MOŚCI ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA Samowładnącego Całą Rossyją.

24. i 25 Piątek i Sobota przed Syrną Niedzielą.

MARZEC.

25. Zwiastowanie Nayświęt. Maryi Panny.

KWIECIEŃ.

12, 13, i 14, Wielki Czwartek, Piątek i Sobota przed Wielkanocą.

15, 16, Zmartwychwstanie Pań. i cały tydz.

17. Rocznica urodzin JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA Samowładnącego Całą Rossyą, w roku 1818.

23. Imieniny JEY IMPERATORSKIEY MOŚCI ALEXANDRY TEODORÓWNY, i N. W. X. ALEXANDRY JÓZEFOWNY.

MAY.

9. Swiętego MIKOŁAJA Cudotwórcy.

24. Wniebowstąpienie Pańskie.

CZERWIEC.

3 i 4, Zesłanie Ducha Swiętego.

29. Swiętych Apostołów Piotra i Pawła.

LIPIEC.

1. Dzień Urodzin JEY IMPERATORSKIEY MOŚCI ALEXANDRY TEODORÓWNY w roku 1798.

22. Imieniny JEJ IMPERATORSKIEJ MOSCI MARYI ALEXANDRÓWNY, N. W. X. MARYI MIKOŁAJÓWNY N. W. X. MARYI PAWŁÓWNY, i N. W. X. MARYI ALEXANDRÓWNY.

27. Рожден. Ея ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшія ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ въ 1824 году. и Рожд. и Тезоименитство Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ НИКОЛАЕВИЧА въ 1831 году.

АВГУСТЪ.

6. Преображеніе Господне, и Рожденіе Ея И. В. В. К. МАРІИ НИКОЛАЕВНЫ въ 1819 г.
15. Успеніе Пресвятыя Богородицы.
29. Усѣкновеніе главы честнаго славнаго пророка предтечи и Крестителя Господ. Іоанна.
30. Тезоимен. ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшаго ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, и Рож. Ея И. В. В. К. ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ въ 1822 г. и Тезо. Е.И.В.В.К. АЛЕКСАНДРА АЛЕКСАНДРОВИЧА, да Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Александра Невскаго.

СЕНТЯБРЬ.

8. Рождество Пресвятыя Богородицы.
14. Воздвиженіе честнаго креста Господня.
26. День Св. Апос. и Еванг. Іоанна Богослова.

ОКТЯБРЬ.

1. Покровъ Пресвятыя Богородицы.
22. День Казанскія чудотворныя иконы Пресвятыя Богородицы.

НОЯБРЬ.

21. Введеніе во Храмъ Пресвятыя Богородицы.

ДЕКАБРЬ.

6. День чудотворца НИКОЛАЯ, и Тезоимен. Е. И. В. Благовѣрнаго ГОСУДАРЯ НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА и В. К. НИКОЛАЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА, и Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ КОНСТАНТИНОВИЧА.
25. Воспоминаніе избавленія Церкви и державы Россійскія, отъ нашествія Галловъ и съ нимъ двадесяти языкъ.
25, 26, и 27, Для праздника Рожд. Христова. Кромѣ того, съ 23 Декабря по 1 Января для святокъ; и каникулярные или вакаціонные дни, по уложенію.

27. Rocznica urodzin, JEJ IMPERATORSKIEJ MOSCI MARYI ALEXANDROWNY w r. 1824 i Rocznica urodzin, i Imieniny N. W. X. MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA w roku 1831.

SIERPIEŃ.

6. Przemienienie Pańskie, i roczni. urodz. N. W. X. MARYI MIKOŁAJÓWNY w roku 1819.
15. Wniebowzięcie Nayświęt: Maryi Panny.
29. Scięcie Swiętego Jana Chrzciciela.
30. Imieniny JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA, i rocz. urodzin N. W. X. OLGI MIKOŁAJÓWNY w roku 1822 i Imieniny N. W. X. ALEXANDRA ALEXANDROWICZA, oraz Kawalerskie Swięto Orderu Alexandra Newskiego.

WRZESIEŃ.

8. Narodzenie Nayświętszey Maryi Panny.
14. Podwyższenie Swiętego Krzyża.
26. Swiętego Jana Apostoła i Ewangelisty.

PAŹDZIERNIK.

1. Opieki Nayświętszey Maryi Panny.
22. Cudownego Kazań. Obrazu N. Maryi P.

LISTOPAD.

21. Ofiarowanie Nayświętszey Maryi Panny.

GRUDZIEŃ.

6. Swiętego MIKOŁAJA Cudotwórcy, i Imien. N. W. X. Nastepcy Tronu CESARZEWICZA MIKOŁAJA ALEXANDROWICZA, i N. W. X. MIKOŁAJA KONSTANTYNOWICZA.
25. Pamiątka wybawienia Kościoła i Państwa Rossyjskiego od najazdu Gallów, i z nimi dwudziestu narodów.
25, 26, i 27, Boże Narodzenie.

Prócz tych uroczystości, wolni są uczniowie od lekcyi od dnia 23 Grudnia, do 1 Stycznia: takoż i w wakacyyne, według Ustawy.

ПРОЧІЕ ТАБЕЛЬНЫЕ ДНИ.

ЯНВАРЬ.

7. Рожденіе Ея К. В. АННЫ ПАВЛОВНЫ Королевы Нидерландской, въ 1795 году.

ФЕВРАЛЬ.

3. Тезоименитс. Ея В. К. Благовѣр. Г-ни Королевы Нидерландской, АННЫ ПАВЛОВНЫ и Рожденіе Е. И. В. Благо. В. К. НИКОЛАЯ КОНСТАНТИНОВИЧА и Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Анны.

INNE DNI TABELNE.

STYCZEŃ.

7. Rocznica urodzin J. K. M. ANNY PAWŁOWNY Królowey Niderlandskiéj, w roku 1795.

LUTY.

3. Imieniny J. K. M. Królowej Niderlandskiéj, ANNY PAWŁOWNY i Rocznica urodz. N. W. X. MIKOŁAJA KONSTANTYNOWICZA i Kawalerskie święto Orderu S-téj Anny.

4. Рожденіе Ея И. В. В. К. МАРІИ ПАВЛОВНЫ въ 1786 г. и Ея И. В. В. К. ВѢРЫ КОНСТАНТИНОВНЫ въ 1854 г.
26. Рожденіе Е. И. В. В. К. АЛЕКСАНДРА АЛЕКСАНДРОВИЧА въ 1845 году.

АПРѢЛЬ.
10. Рожденіе Е. И. В. В. К. ВЛАДИМІРА АЛЕКСАНДРОВИЧА въ 1847 году.

МАЙ.
20. Тезо. Е. И. В. В. К. АЛЕКСІЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА.
21. Тезоименитство Е.И.В.В.К. КОНСТАНТИНА НИКОЛАЕВИЧА, и Ея И. В. В. К. ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ.

ІЮНЬ.
26. Рожденіе Ея И. В. В. К. АЛЕКСАНДРЫ ІОСИФОВНЫ въ 1830 году.

ІЮЛЬ.
11. Тез. Ея.И.В.В. К. ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ и Тез. Е.И.В.В.К. ОЛЬГИ КОНСТАНТИНОВНЫ.
15. Тезоим. Е. И. В. В. К. ВЛАДИМІРА АЛЕКСАНДРОВИЧА.

АВГУСТЪ.
16. Рожденіе Ея И. В. В. К. ЕКАТЕРИНЫ МИХАИЛОВНЫ въ 1827 году.
22. Рожденіе Ея. И. В. В. К. ОЛЬГИ КОНСТАНТИНОВНЫ.

СЕНТЯБРЬ.
8. Рожде. Е. И. В. ГОСУДАРЯ НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА и В. К. НИКОЛАЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА въ 1843 году.
9. Рожденіе Е. И. В. В. К. КОНСТАНТИНА НИКОЛАЕВИЧА въ 1827 году.
17. Тезоименитство Ея И. В. В. К. ВѢРЫ КОНСТАНТИНОВНЫ.
22. Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Равноапостольнаго Князя Владиміра.

ОКТЯБРЬ.
5. Рожденіе Ея. И. В. В. К. МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ въ 1853 году.
13. Рожденіе Е. И. В. В. К. МИХАИЛА НИКОЛАЕВИЧА въ 1832 году.

НОЯБРЬ.
8. Тезоименитство Е. И. В. В. К. МИХАИЛА НИКОЛАЕВИЧА, и праздникъ всѣхъ Кавалерскихъ Россійскихъ Орденовъ.

4. Rocznica urodzin N. W. X. MARYI PAWŁOWNY w roku 1786, i N. W. X. WIARY KONSTANTYNÓWNY w r. 1854.
26. Rocznica urodzin N. W. X. ALEXANDRA ALEXANDROWICZA w roku 1845.

KWIECIEŃ.
10. Rocznica urodzin N. W. X. WŁODZIMIERZA ALEXANDROWICZA w roku 1847.

MAY.
20. Imien. N. W. X. ALEXEGO ALEXANDROWICZA.
21. Imieniny N. W. X. KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA, i N. W. X. HELENY PAWŁOWNY.

CZERWIEC.
26. Dzień urodzin N. W. X. ALEXANDRY JÓZEFOWNY w roku 1830.

LIPIEC.
11. Imieniny N. W. X. OLGI MIKOŁAJÓWNY i Imien. N. W. X. OLGI KONSTANTYNÓWNY.
15. Imieniny N. W. X. WŁODZIMIERZA ALEXANDROWICZA.

SIERPIEŃ.
16. Rocznica urodzin N. W. X. KATARZYNY MICHAŁÓWNY w roku 1827.
22. Rocznica urodzin N. W. X. OLGI KONSTANTYNÓWNY.

WRZESIEŃ.
8. Rocz. urodzin N. W. X. Następcy Tronu CESARZEWICZA MIKOŁAJA ALEXANDROWICZA w r. 1843.
9. Rocznica urodzin N. W. X. KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA w roku 1827.
17. Imieniny N. W. X. WIARY KONSTANTYNÓWNY.
22. Kawalerskie Swięto Orderu S-go Xięcia Włodzimierza.

PAZDZIERNIK.
5. Rocznica urodzin N. W. X. MARYI ALEXANDRÓWNY w roku 1853.
13 Rocznica urodzin N. W. X. MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA w roku 1832.

LISTOPAD.
8. Imieniny N. W. X. MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA, oraz święto wszystkich Kawalerskich Rossyjskich Orderów.

24 Тезоименитство Ея И.В.В.К. ЕКАТЕРИНЫ МИХАЙЛОВНЫ, и Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Екатерины.
26. Кавалерскій праздникъ Ордена С. Георгія.
30. Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Андрея первозваннаго.

24. Imieniny N. W. X. KATARZYNY MICHAŁOWNY, i Kawalerskie Swięto Orderu S-téj Katarzyny.
26. Kawalerskie Swięto Orderu S. Jerzego.
30. Kawalerskie święto Orderu S. Andrzeja.

Сверхъ означенныхъ дней, празднуются еще Церквами.

ПРАВОСЛАВНОЮ.

14 Апрѣля. Память первыхъ Св. Виленскихъ Муч. Антонія, Іоанна и Евстаѳія (въ Вилен. и Ков. Гу.)
10 Іюня. Всѣхъ Святыхъ.
14 Іюня. Достопамятное возсоединеніе Уніатовъ съ православною Церковію.
9 Декабря. Зачатіе Пресвятыя Богородицы Св. Анною.
Сверхъ того: Во время великаго поста, для приготовленія къ Исповѣди, и пріобщенія Свят. Таинъ, Православные должны быть освобождены отъ всѣхъ работъ и повинностей, безъ зачета, въ продолженіи цѣлой которой либо недѣли (кромѣ послѣдней).

РИМСКО-КАТОЛИЧЕСКОЮ.

4 Марта. Св. Королевича Казимира, (въ Виленск. Ковен. и Грод. Губер. Р. К. Епархіи).
14 Іюня. Тѣло Господне.
1 Ноября. Всѣхъ Святыхъ и 2 Нояб. поминальница за всѣхъ усопшихъ по 12 часъ утра.
8 Декабря. Зачатіе Пресвятыя Богородицы Св. Анною.

Prócz oznaczonych dni, święcą jeszcze uroczyście Kościoły.

PRAWOSŁAWNY.

14 Kwiet. Pamiątkę piérwszych SS. Wileń. Mę. Antoniego, Jana i Eustachego, (w Wileń. i Kow. Gub.)
10 Czerwca. Wszystkich Swiętych.
14 Czerwca. Wielce pamiętne połączenie Uniatów z Prawosławnym Kościołem.
9 Grudnia. Niepokal. Poczęcie Najświętszéj Maryi Panny.
Prócz tego: W czasie wielkiego Postu, dla przygotowania się do Spowiedzi, i przyjęcia Kommunii Sw., Prawosławni włościanie byé mają wolni od wszelkich robót, powinności, i bez zaliczenia na następny tydzień, w przeciągu całego któregobykolwiek tygodnia, (oprócz ostatniego).

RZYMSKO-KATOLICKI.

4 Marca. Sw. Kazimierza Królewica, (w Wileń. Kowień. i Grod. Gub. R. K. Dyeeezyi).
14 Czerwca. Boże Ciało.
1 Listopada. Wszystkich Swiętych, i dzień Zaduszny dnia 2 Listopada do południa.
8 Grudnia. Niepokalanego Poczęcia najświętszej Maryi Panny.

ДНИ,

Въ которые бываетъ благодарственное молебствіе за побѣды.

ІЮНЬ.

27. Память побѣды подъ Полтавою.

ІЮЛЬ.

10. Торжественное воспоминаніе мира между Россійскою Имперіею и Оттоманскою Портою, заключеннаго въ Кучукъ-Кайнарджи, и присоединенія къ Россійской державѣ Таврическаго Царства.
27. Взятіе фрегатовъ при Ангутѣ и Гренгамѣ.

АВГУСТЪ.

9. Взятіе Нарвы.
19. Воспоминаніе одержанной надъ Прусскою арміею побѣды.

СЕНТЯБРЬ.

28. Воспоминаніе побѣды одержанной надъ Генераломъ Левенгауптомъ.

ОКТЯБРЬ.

11. Взятіе крѣпости Шлиссельбургъ.

DNI ZWYCIĘZKIE,

w które się śpiewa po Kościołach Te Deum laudamus.

CZERWIEC.

27. Pamiątka zwycięztwa pod Połtawą.

LIPIEC.

10. Pamiątka pokoju zawartego między Państwem Rossyjskiém i Portą Ottomańską w Kajnardży, i przyłączenia Tauryckiego Państwa do dzierżawy Rossyjskiéj.
27. Wzięcie Fregat pod Angutą i Grengamem.

SIERPIEN.

9. Pamiątka wzięcia Narwy.
19. Pamiątka zwycięztwa odniesionego nad wojskiem Pruskiém.

WRZESIEN.

28. Zwycięztwo odniesione nad Generałem Lewenhauptem,

PAZDZIERNIK,

11. Wzięcie twierdzy Szlisselburg.

РОСПИСАНІЕ ДНЕЙ

Въ которые Ученики и Воспитанники учебныхъ заведеній должны быть увольняемы отъ классныхъ занятій. а) Въ Христіанскихъ заведеніяхъ (сверхъ вакаціоннаго времени).

Янв. 6. Богояв. Гос. (увольняются 4 Янв. на канунѣ сочельника, по окончаніи ученія).

Февраля 2. Срѣтеніе Господне.

Февраля 19. Возшествіе на престолъ ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА.

Сырная недѣля (Пятница и Суббота). На 4 недѣли Великаго поста во время говѣнія, воспитанники Благородныхъ Пансіоновъ и другихъ воспитательныхъ заведеній увольняются въ день пріобщенія Св. Таинъ послѣ обѣдни.

Мар. 25. Благовѣщ. Пресвятыя Богороди.

Вербное Воскресенье.

Страстной Недѣли Четвергъ, Пятница и Суббота и вся Свѣтлая Недѣля.

Апрѣля 17. Рожде. ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА.

Апрѣля 23. Тезоименитство ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ АЛЕКСАНДРЫ ѲЕОДОРОВНЫ.

Вознесеніе Господне.

Дни Св. Троицы и Сошествіе Св. Духа.

Іюля 1. Рожденіе ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ АЛЕКСАНДРЫ ѲЕОДОРОВНЫ.

Іюля 22. Тезоимен. ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ.

Іюля 27. Рожденіе ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРИНЫ ИМПЕРАТРИЦЫ.

Августа 6. Преображеніе Господне.

— — 15. Успеніе Пресвятыя Богород.

— — 30. Тезоиме. ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА.

Сентяб. 8. Рождество Пресвятыя Богород.

Сентября 8. Рожденіе ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА ГОСУДАРЯ НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА, ВЕЛИКАГО КНЯЗЯ НИКОЛАЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА.

Декабря 6. День Св. Николая Чудотворца.

Декабря 6. Тезоименитство ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА ГОСУДАРЯ НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА.

Декаб. 25 по 1 Янв. Рождество Господа Іисуса Христа. (Съ 23 Декабря послѣ утренняго ученія, до 1 Янв. включительно. Воспитанники возвращаются въ этотъ день вечеромъ).

ROZPISANIE DNI

W które uczniowie i wychowańcy zakładów naukowych powinny być uwalniani od zatrudnień szkolnych. a) W zakładach Chrześciańskich (oprócz wakacyi).

Stycz. 6. Trzech Króli (uwalniają się 4 Stycz. w wigilią soczelnika, po ukończonych lekcyach).

Lutego 2. Gromnicznéj N. M. P.

Lutego 19. Wstąpienie na Tron JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI.

Syrna niedziela (Piątek i Sobota). Na 4 tygodniu Wielkiego postu w czasie spowiedzi, wychowańcy Pensyi Szlachetnych i innych zakładów naukowych uwalniają się w dniu S. Kommunii po mszy).

Marca 25. Zwiastowanie N. M. P.

Niedziela Kwietna.

Wielkiego tygodnia Czwartek, Piątek i Sobota i cały tydzień Wielkonocny.

Kwiet. 17. Dzień urodzin NAJJASNJEJSZEGO CESARZA JEGOMOSCI.

Kwietnia 23 Imieniny JEJ IMPERATORSKIEJ MOSCI ALEXANDRY TEODOROWNY.

Wniebowstąpienie Pańskie.

Dni: S. Trójcy i Zesłanie Ducha S.

Lipca 1. Dzień urodzin JEJ IMPERATORSKIEJ MOSCI ALEXANDRY TEDOROWNY.

Lipca 22. Imieniny JEJ IMPERATORSKIEJ MOSCI.

Lipca 27. Dzień urodzin JEJ IMPERATORSKIEJ MOSCI.

Sierpnia 6. Przemienienie Pańskie.

— — 15. Wniebowzięcie N. M. P.

— — 30. Imieniny JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI.

Września 8. Narodzenie N. M. P.

Września. 8. Dzień urodzin N. W. K. NASTĘPCY TRONU, MIKOŁAJA ALEKSANDROWICZA.

Grudnia 6. Swiętego Mikołaja Cudotwórcy.

Grudnia 6. Imieniny N. W. K. CESARZEWICZA.

Grudnia 25 do 1-go Stycznia. Boże narodzenie (od 23 Grudnia po lekcyach rannych, aż do 1-go Stycznia włączenie. Wychowańcy powracają w ten dzień wieczorem).

Въ храмовые праздники Церквей при учебныхъ заведеніяхъ воспитанники увольняются послѣ обѣдни до вечера.

Воскресные дни.

Роспись праздничнымъ днямъ въ которые воспитанники Римско-Католическаго исповѣданія освобождаются отъ ученія.

Праздникъ Тѣла Господня (по принятому Римско-Католическою Церковію счисленію).

1 Ноября Всѣхъ Святыхъ.

8 Дек. Зача. Пресв. Богоро. Св. Анною.

Примѣчаніе: Приходскія и Сельскія Училища празднуютъ кромѣ того еще и въ слѣдующіе дни:

Мая 9. День Св. Чудотворца Николая.

Іюня 29. Празд. Св. Ап. Петра и Павла.

Августа 29. Усѣкновеніе главы честнаго славнаго Пророка предтечи и крестителя Господ. Іоанна.

Сент. 14. Воздвиже. чест. креста Господ.

Сентября 26. День Св. Апостола и Евангелиста Іоанна Богослова.

Октяб. 1. Покровъ пресвятыя Богород.

Октября 22. День Казанскія чудотворныя иконы пресвятыя Богородицы.

Ноября 21. Введеніе во храмъ пресвятыя Богородицы.

б) ВЪ КАЗЕНН: ЕВРЕЙС: УЧИЛИЩАХЪ.

Въ вышесказанные Высокоторжественные Табельные Царскіе дни съ 5 по 8 число Сивана 3 дня (Въ половинѣ Мая)

17 Тамуза (Въ концѣ Іюня)

8 и 9 Аба (Въ половинѣ Іюля)

10 Тебесъ (Въ половинѣ Декаб.)

13, 14 и 15 Адара (Въ исходѣ Февраля)

Въ слѣдующіе важнѣйшіе Христіанскіе праздники:

1. Благовѣщеніе Пр. Богородицы.
2. Рождество Христово } по три
3. Свѣтлое Воскресное Христово } дня.

Субботніе дни.

Вакація назначается два раза въ годъ: весенняя во время Еврейскихъ праздниковъ (въ Мартѣ мцѣ) съ 8 Нисана до дня предшествующаго новолунному Эара, 21 день: осеннія (въ Сентябрѣ мцѣ) съ 28 Элула по 28 Тишри, 29 дней.

Примѣчаніе: Христіанскіе преподаватели въ сихъ заведеніяхъ освобождаются кромѣ того отъ уроковъ и въ праздники, означенные по Табели для Христіанскихъ заведеній.

We święta kościelne Kościołów przy zakładach naukowych wychowańcy uwalniają się po mszy, do wieczora.

Dni niedzielne.

Tabella dni, w które uczniowie religii Rzymsko-Katolickiéj uwalniają się od lekcyi.

Boże Ciało (podług rachuby przyjętéj przez Kościół Rzymsko-Katolicki).

Listopada 1. Wszystkich Swiętych.

Grudnia 8. Niepokalane Poczęcie N. M. P.

Uwaga. Szkoły Parafialne i Sielskie, oprócz tego, mają świątkować jeszcze i dni następujące:

Maja 9. Mikołaja Cudotwórcy.

Czerwca 29. Piotra i Pawła Apostołów.

Sierpnia 29. Scięcie S. Jana Chrzciciela.

Września 14. Podwyższenie S. Krzyża.

— — 26. S. Jana Apostoła i Ewangelisty.

Października 1. Opieki Najświętszéj Panny.

— — 22. Cudownego Kazańskiego Obrazu N. Maryi P.

Listopada 21. Ofiarowanie N. M. P.

б) W SZKOŁACH SKARB. STAROZAKONNYCH.

W wyżéj wymienione dni tabelne od 5 do 8 dnia Siwana 3 dni (w połowie Maja)

17 Tamuza (w końcu Czerwca)

8 i 9 Aba (w połowie Lipca)

10 Tebesa (w połowie Grudnia)

13, 14 i 15 Adara (w końcu Lutego)

W następne ważniejsze święta chrześciańskie:

1. Zwiastowanie N. Maryi P.
2. Boże Narodzenie. } po dni
3. Zmartwychwstanie Pańskie } trzy.

Dni Sobotnie.

Wakacye naznaczają się dwa razy w roku: wiosenne w czasie świąt żydowskich (w miesiącu Marcu) od 8 Nisana do dnia poprzedzającego nów Eara, 21 dzień: jesienne (w miesiącu Wrześniu) od 28 Elula do 28 Tiszry, d. 29.

Uwaga: Nauczyciele chrześciańscy w tych zakładach uwalniają się, oprócz tego, od lekcyi, i w święta, oznaczone w tabelli dla zakładów chrześciańskich.

МАГОМЕТАНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ.

1272-й годъ Гиджры (1856).
Мѣсяцъ 6-й Джюмази-ль-Ахиръ (29 дней).
1-е Пятница Генв. 27 (Февр. 8).
Мѣсяцъ 7-й Реджебъ (30 дней).
1-е Пятница Фев. 24 (Марта 7).
Мѣсяцъ 8-й Ша'банъ (29 дней).
1-е Понедѣльникъ Марта 26 (Апр. 7).
15 Намазъ Апрѣля 9 (21).
Мѣсяцъ 9-й Рамаданъ (30 дней).
1-е Четвергъ Апрѣля 26 (Мая 6).
Ораза или Оруджъ, постъ цѣлый мѣсяцъ отъ восхожденія до захожденія Солнца.
Поминаніе послѣдней Оразы 23 Мая (Іюня 4).
Мѣсяцъ 10-й Шевваль (29 дней).
1-е Четвергъ Мая 24 (Іюня 5).
1-е, 2-е и 3-е Праздникъ Раманъ Бейрамъ.
Мѣсяцъ 11-й Зи'ль-Кадэ (30 дней).
1-е Пятница Іюня 22 (Іюля 4).
Мѣсяцъ 12-й Зи'ль Хиджде (29 дней).
1-е Воскресенье Іюля 22 (Авг. 3).
10-е, 11-е, 12-е и 13-е Праз. Курбанъ-Бейрамъ

НОВЫЙ ГОДЪ ГИДЖРЫ.
1273-й.

Мѣсяцъ 1-й Мухарремъ (30 дней).
1-е Понедѣльникъ Авг. 20 (Сент. 1).
Мѣсяцъ 2-й Сеферъ (29 дней).
1-е Середа Сент. 19 (Окт. 1).
Мѣсяцъ 3-й Реби'ю-ль Эввель (30 дней).
1-е Четвергъ Окт. 18 (30).
Мѣсяцъ 4-й Реби'ю-ль Ахиръ (29 дней).
1-е Суббота Нояб. 17 (29).
12 Мевлудъ Нояб. 29 (Дек. 11).
Праздникъ рожденія и смерти Магомета.
Мѣсяцъ 5-й Джюмази-ль-Эввель (30 дней).
1-е Воскресенье Дек. 16 (28).

KALENDARZ MAHOMETAŃSKI.

1272-gi rok Hidżry (1856).
Miesiąc 6-ty Dżiumazi-l-Achir (dni 29)
1-szy Piątek 27 Stycz. (8 Lut.).
Miesiąc 7-my Redżeb (dni 30).
1-szy Piątek 24 Lut. (7 Mar.).
Miesiąc 8-my Sza'ban (dni 29).
1-szy Poniedziałek 26 Mar. (7 Kwiet.).
15-ty Namaz 9 (21) Kwiet.
Miesiąc 9-ty Ramadan (dni 30).
1-szy Czwartek 26 Kwiet. (6 Maja).
Oraza czyli Orudż post cały miesiąc od wschodu do zachodu słońca.
Pamiątka ostatniej Orazy 23 Maja (4 Czer.)
Miesiąc 10-ty Szewwal (dni 29).
1-szy Czwartek 24 Maja (5 Czer.).
1-szy, 2-gi i 3-ci Swięto Raman Bejram.
Miesiąc 11-ty Zi'l-Kade (dni 30).
1-szy Piątek 22 Czerw. (4 Lip.).
Miesiąc 12-ty Zi'l Chidżde (dni 29).
1-szy Niedziela 22 Lip. (3 Sier.).
10-ty, 11-ty, 12 i 13 Święto Kurban-Bejram.

NOWY ROK HIDŻRY.
1273-ci.

Miesiąc 1-szy Mucharrem (dni 30).
1-szy Poniedziałek 20 Sier. (1 Wrz.).
Miesiąc 2-gi Sefer (dni 29).
1-szy Sroda 19 Wrze. (1 Paźd.).
Miesiąc 3-ci Rebi'ju-l Ewwwel (dni 30).
1-szy Czwartek 18 Paźd. (30).
Miesiąc 4-ty Rebi'ju-l Achir (dni 29).
1-szy Sóbota 17 Listop. (29).
12 Mewlud 29 Listop. (11 Grud.)
Święto narodzenia i śmierci Mahometa.
Miesiąc 5-ty Dżiumazi'l-Ewwel (dni 30).
1-szy Niedziela 16 Grud. (28).

ВОСХОЖДЕНІЕ И ЗАХОЖДЕНІЕ СОЛНЦА.
WSCHÓD I ZACHÓD SŁOŃCA.

	Числ. стар. стиля. Daty star. styl.	ВИЛЬНО. WILNO.			КОВНО. KOWNO.		ГРОДНО. GRODNO.			МИНСКЪ. MIŃSK.		Дня прибудетъ минутъ. Dnia przybędzie minut.	Что должны показ. обык. часы, когда солнечн. показ. полдень. Co pow. pok. zwycz. zeg. kied. na kom. jest południ. ч. м. с. g. m. s.	Числ. нов. стиля. Daty now. styl.	
		Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.	Свѣт. нач. świat. zaczn. ч. м. g. m.	Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.	Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.	Свѣт. нач. świat. zaczn. ч. м. g. m.	Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.				
Генварь, Styczeń.	1	8 19½	3 58	6 4	8 21	3 56½	8 14½	4 3	6 3	8 15½	4 2		12 8 47	13	Januarius.
	4	8 16½	4 2½		8 17	4 1	8 11½	4 8½		8 12½	4 7½	27	12 9 53	16	
	7	8 13	4 8½		8 14½	4 7	8 8½	4 13½		8 9½	4 12½		12 10 52	19	
	10	8 9	4 15	5 57	8 10½	4 13	8 5	4 19	5 56	8 6	4 18		12 11 44	22	
	13	8 4½	4 21		8 6	4 20	7 59½	4 25½		8 0½	4 24½		12 12 30	25	
	16	8 0	4 27		8 1½	4 25½	7 55½	4 30½		7 56½	4 29½	32	12 13 8	28	
	19	7 54½	4 33	5 46	7 56	4 32	7 50½	4 37	5 46	7 51½	4 36		12 13 40	31	
	22	7 49½	4 39		7 50½	4 38	7 45½	4 42½		7 46½	4 41½		12 14 4	3	Februarius.
	25	7 44	4 45		7 45	4 44	7 39½	4 49½		7 40½	4 48½	34	12 14 21	6	
	28	7 38	4 51	5 32	7 39	4 50	7 33	4 56	5 32	7 34	4 55½		12 14 30	9	
	31	7 31½	4 57½		7 32½	4 56½	7 27	5 2		7 28	5 1		12 14 32	12	
Февраль, Luty.	3	7 25	5 3½		7 26	5 2½	7 20½	5 8		7 21½	5 7½	39	12 14 27	15	
	6	7 18½	5 10	5 16	7 19½	5 9	7 14½	5 13	5 16	7 15	5 12½		12 14 16	18	
	9	7 11½	5 16		7 12½	5 15	7 9½	5 18½		7 10	5 18		12 13 58	21	
	12	7 4½	5 22½		7 5½	5 21½	7 3	5 24		7 3½	5 23½	39	12 13 34	24	
	15	6 57½	5 28½	4 59	6 58	5 28	6 56	5 30½	4 59	6 56½	5 30		12 13 5	27	
	19	6 50	5 33½		6 50½	5 33	6 49	5 37		6 49½	5 36½		12 12 19	2	Martius.
	22	6 42	5 40½		6 42½	5 39	6 41½	5 42		6 42	5 41½	42	12 11 39	5	
	25	6 34½	5 48	4 33	6 35	5 47	6 34	5 48	4 34	6 34	5 48		12 10 55	8	
	28	6 26	5 53½		6 26½	5 53½	6 26½	5 54		6 26½	5 54		12 10 9	11	
Мартъ, Marzec.	2	6 17½	6 0		6 17½	6 0	6 18	6 0½		6 18	6 0½	42	12 9 19	14	
	5	6 10½	6 5½	4 5	6 10	6 6	6 10½	6 6	4 9	6 10½	6 6		12 8 27	17	
	8	6 3½	6 10½		6 3½	6 11½	6 3½	6 11		6 3½	6 11		12 7 33	20	
	11	5 57	6 17½		5 57	6 18	5 56	6 17½		5 55½	6 17½	40	12 6 38	23	
	14	5 49	6 24	3 40	5 49	6 24	5 48½	6 23	3 43	5 48	6 23		12 5 42	26	
	17	5 41	6 29		5 41	6 29	5 41½	6 28		5 41	6 28		12 4 47	29	
	20	5 33	6 34½		5 33	6 34	5 34½	6 33		5 34	6 33½	39	12 3 52	1	Aprilis.
	23	5 25½	6 40½	3 12	5 25½	6 40½	5 27	6 39	3 16	5 26½	6 39½		12 2 58	4	
	26	5 18	6 45		5 18	6 45½	5 20	6 44½		5 19½	6 45		12 2 6	7	
	29	5 10½	6 51		5 10½	6 52	5 13	6 49½		5 12½	6 50	39	12 1 16	10	
Апрѣль, Kwiecień.	1	5 3½	6 57	2 39	5 3	6 57½	5 5½	6 55½	2 46	5 5	6 56		12 0 28	13	
	4	4 57	7 4		4 56½	7 4½	4 59	7 1		4 58½	7 1½		11 59 43	16	
	7	4 50½	7 9		4 50	7 9½	4 52	7 6		4 51½	7 6½	37	11 59 1	19	
	10	4 43	7 14	2 4	4 42½	7 14½	4 46	7 10½	2 17	4 45½	7 11		11 58 24	22	
	13	4 36	7 20		4 35½	7 21	4 39	7 16½		4 38½	7 17		11 57 50	25	
	16	4 28½	7 26		4 27½	7 27	4 32	7 23		4 31½	7 23½	38	11 57 20	28	
	19	4 21½	7 31½	1 21	4 20½	7 32½	4 26	7 28	1 37	4 25½	7 28½		11 56 56	1	Maius.
	22	4 15	7 37½		4 14	7 38	4 20	7 34		4 19½	7 34½		11 56 36	4	
	25	4 9	7 42		4 8	7 43	4 14½	7 38½		4 14	7 39	35	11 56 22	7	
	28	4 3½	7 48		4 2½	7 49	4 8	7 44½	0 42	4 7½	7 45		11 56 12	10	

	Числ. стар. стиля. Daty star. styl.	ВИЛЬНО. WILNO. Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.	Свѣт. нач. świat. zaczn. ч. м. g. m.	КОВНО. KOWNO. Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.	ГРОДНО. GRODNO. Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.	Свѣт. нач. świat. zaczn. ч. м. g. m.	МИНСКЪ. MIŃSK. Восх. wsch. ч. м. g. m.	Захож. zach. ч. м. g. m.	Дня прибудетъ минутъ. Dnia przybędzie minut.	Что должны показ. обык. часы, когда солнечн. показ. полдень. Co powin. pok. zwycz. zeg. kiedy na komp. jest południe. ч. м. с. g. m. s.	Числ. нов. стиля. Daty now. styl.	
Май, Maj.	1	3 58½	7 53½	Заря во всю ночь съ 26 Апрѣля по 23 Іюля. Zorza przez całą noc od 26 kwietnia do 23 lipca.	3 57½	7 54½	4 3	7 49½	Заря во всю ночь съ 30 Апрѣля по 19 Іюля. Zorza przez całą noc od 30 kwietnia do 19 lipca.	4 2	7 50½		11 56 8	13	Majus.
	4	3 53½	7 58½		3 52½	7 59½	3 57½	7 54½		3 56½	7 55½	30	11 56 9	16	
	7	3 49	8 3½		3 48	8 5	3 54	7 59		3 53	7 60		11 56 14	19	
	10	3 45	8 8½		3 44	8 9	3 50½	8 3		3 49½	8 4		11 56 25	22	
	13	3 41	8 12½		3 40	8 13	3 46½	8 7		3 45½	8 8	26	11 56 40	25	
	16	3 37	8 17½		3 36	8 19	3 43	8 11½		3 42	8 12½		11 57 0	28	
	19	3 33½	8 21½		3 32	8 23	3 39	8 15½		3 38	8 16½		11 57 24	31	
	22	3 30	8 25½		3 28½	8 27	3 36	8 19½		3 35	8 20½	19	11 57 52	3	Junius.
	25	3 27½	8 27		3 26	8 30	3 34	8 22½		3 33	8 23½		11 58 23	6	
	28	3 26	8 31		3 24½	8 32½	3 32	8 26		3 30½	8 27½		11 58 57	9	
	31	3 25	8 34		3 23½	8 36	3 31½	8 28		3 30	8 29½	12	11 59 33	12	
Іюнь, Czerwiec.	3	3 24½	8 36		3 22½	8 38	3 31	8 29½		3 29½	8 31		12 0 10	15	
	6	3 24½	8 37		3 22½	8 39	3 31	8 30½		3 29½	8 32		12 0 49	18	
	9	3 25	8 38		3 23	8 40	3 31	8 31½		3 29½	8 33	2	12 1 27	21	
	12	3 25½	8 38½		3 23½	8 40½	3 32	8 31½		3 30½	8 33		12 2 6	24	
	15	3 27	8 38		3 25	8 40	3 34	8 32		3 32½	8 33½	убуде. ubęd.	12 2 44	27	
	18	3 29½	8 37½		3 27½	8 39½	3 36	8 32		3 34½	8 33½	8	12 3 20	30	
	21	3 32	8 36½		3 30	8 38½	3 39	8 30		3 37½	8 31½		12 3 54	3	Julius.
	24	3 35	8 35		3 33	8 37	3 41½	8 28½		3 40	8 30		12 4 26	6	
	27	3 38	8 32½		3 36	8 34	3 44	8 25½		3 42½	8 26	16	12 4 54	9	
	30	3 41½	8 30		3 40	8 31½	3 47½	8 23½		3 46	8 24		12 5 19	12	
Іюль, Lipiec.	3	3 45	8 26		3 43½	8 27½	3 50½	8 20½		3 49½	8 21½		12 5 39	15	
	6	3 49	8 23		3 47½	8 24½	3 55½	8 16½		3 54½	8 17½	24	12 5 54	18	
	9	3 53	8 18		3 51½	8 19½	3 59½	8 12½		3 58½	8 13½		12 6 5	21	
	12	3 57½	8 13½		3 56	8 15	4 4	8 8		4 3	8 9		12 6 11	24	
	15	4 2½	8 8		4 1	8 9½	4 8½	8 4		4 7½	8 5	30	12 6 12	27	
	18	4 8½	8 3½		4 7½	8 4½	4 13	7 59		4 12	8 0		12 6 7	30	
	21	4 14	7 57½		4 13	7 58½	4 18½	7 53½		4 17½	7 54½		12 5 57	2	Augustus.
	24	4 19½	7 52	ч.	4 18½	7 53	4 23½	7 48	ч.	4 22½	7 49	33	12 5 42	5	
	27	4 24½	7 46	1 3	4 23½	7 47	4 29	7 42	1 20	4 27	7 43		12 5 21	8	
	30	4 30	7 40		4 29	7 41	4 34	7 36½		4 33	7 37½		12 4 55	11	
Августъ, Sierpień.	2	4 36	7 33		4 35	7 34	4 39	7 30		4 38½	7 30½	37	12 4 23	14	
	5	4 41½	7 26½	1 54	4 40½	7 27½	4 44½	7 24	2 8	4 44	7 24½		12 3 47	17	
	8	4 47	7 20		4 46	7 21	4 49½	7 17½		4 49	7 18		12 3 6	20	
	11	4 52	7 12		4 51½	7 13	4 55	7 10½		4 54½	7 11	37	12 2 21	23	
	14	4 57½	7 5	2 28	4 57	7 5½	4 59	7 4	2 35	4 58½	7 4½		12 1 33	26	
	17	5 3	6 58½		5 2½	6 59	5 5	6 56½		5 4½	6 57		12 0 41	29	
	20	5 8½	6 51		5 8	6 51½	5 11	6 49		5 10½	6 49½	38	11 59 46	1	Septem
	23	5 14	6 43½	2 56	5 13½	6 44	5 16	6 42	3 3	5 15½	6 42½		11 58 48	4	
	26	5 20	6 35½		5 19½	6 36	5 20½	6 35½		5 20	6 36		11 57 49	7	
	29	5 25½	6 27		5 25	6 27½	5 26	6 27½		5 26	6 27		11 56 47	10	

Числ. стар. стиля / Data star. styl.		ВИЛЬНО. WILNO. Восх. wsch. ч. м. / g. m.	ВИЛЬНО. WILNO. Захож. zach. ч. м. / g. m.	Свѣт. нач. Świat. zaczn. ч. м. / g. m.	КОВНО. KOWNO. Восх. wsch. ч. м. / g. m.	КОВНО. KOWNO. Захож. zach. ч. м. / g. m.	ГРОДНО. GRODNO. Восх. wsch. ч. м. / g. m.	ГРОДНО. GRODNO. Захож. zach. ч. м. / g. m.	Свѣт. нач. Świat. zaczn. ч. м. / g. m.	МИНСКЪ. MINSK. Восх. wsch. ч. м. / g. m.	МИНСКЪ. MINSK. Захож. zach. ч. м. / g. m.	Дня убудетъ минутъ. Dn. ubędzie minut.	Что должны показ. обык. часы, когда солнечн. показ. полдень. Co powin. pok. zwycz. zeg., kiedy na komp. jest południe. Ч. М. С. / g. m. s.	Числ. нова. стиля. Data nowe. styl.	
Сентябрь, Wrzesień.	1	5 31	6 20½	3 20	5 31	6 20½	5 31½	6 19½	3 25	5 31½	6 19½	40	11 55 44	13	September.
	4	5 36½	6 13½		5 36½	6 13½	5 37	6 12½		5 37	6 12½		11 54 41	16	
	7	5 42	6 6		5 42	6 6	5 42½	6 5		5 42½	6 5	40	11 53 37	19	
	10	5 47½	5 58½	3 42	5 47½	5 58½	5 47½	5 58	3 46	5 47½	5 58		11 52 34	22	
	13	5 53	5 50½		5 53	5 50½	5 52½	5 50		5 52½	5 50		11 51 32	25	
	16	5 58½	5 42½		5 58½	5 42½	5 58½	5 42½		5 58½	5 42½	40	11 50 32	28	
	19	6 4	5 35	4 1	6 4	5 35	6 4	5 35½	4 5	6 4	5 35		11 49 34	1	October.
	22	6 9½	5 27½		6 9½	5 27½	6 10½	5 27		6 10½	5 27		11 48 39	4	
	25	6 15½	5 20½		6 16	5 20	6 16	5 20		6 16	5 20	39	11 47 46	7	
	28	6 21½	5 13	4 19	6 22	5 12½	6 20½	5 13	4 22	6 21	5 12½		11 46 58	10	
Октябрь, Październik.	1	6 27½	5 5		6 28	5 4½	6 26	5 6½		6 26½	5 6		11 46 13	13	
	4	6 33½	4 58		6 34	4 57½	6 30½	5 0½		6 31	5 0	40	11 45 34	16	
	7	6 40	4 51½	4 37	6 40½	4 51	6 36	4 54	4 37	6 36½	4 53½		11 44 59	19	
	10	6 46	4 44		6 46½	4 43½	6 41	4 48		6 41½	4 47½		11 44 31	22	
	13	6 52	4 37		6 53	4 36	6 46½	4 41		6 47	4 40½	39	11 44 8	25	
	16	6 58	4 30½	4 54	6 59	4 29½	6 53½	4 34½	4 54	6 54	4 34		11 43 53	28	
	19	7 3½	4 24		7 4½	4 23	7 0	4 27½		7 0½	4 27		11 43 44	31	
	22	7 9½	4 18		7 10½	4 17	7 6½	4 21		7 7	4 20½	37	11 43 42	3	November.
	25	7 16	4 11½	5 10	7 17	4 10½	7 12	4 15½	5 10	7 12½	4 15		11 43 48	6	
	28	7 22	4 6		7 23	4 5	7 18	4 10½		7 18½	4 10		11 44 0	9	
	31	7 28	4 1		7 29	4 0	7 23½	4 5		7 24	4 4½	33	11 44 21	12	
Ноябрь, Listopad.	3	7 33½	3 56½	5 26	7 34½	3 55½	7 29	4 1	5 25	7 30	4 0		11 44 49	15	
	6	7 39½	3 52½		7 40½	3 51½	7 35	3 56		7 36	3 55		11 45 24	18	
	9	7 45	3 47		7 46	3 46	7 40½	3 52		7 41½	3 51	30	11 46 8	21	
	12	7 50½	3 43	5 39	7 52	3 41½	7 46	3 48	5 38	7 47½	3 47		11 46 58	24	
	15	7 56	3 39½		7 57½	3 38	7 51	3 45		7 52	3 44		11 47 56	27	
	18	8 1	3 37		8 2½	3 35½	7 55½	3 42½		7 56½	3 41½	25	11 49 0	30	
	21	8 6	3 34	5 50	8 7½	3 32½	8 0	3 41	5 48	8 1	3 40		11 50 10	3	December.
	24	8 10½	3 32½		8 11½	3 31	8 4	3 39		8 5	3 38		11 51 24	6	
	27	8 13½	3 31		8 15	3 29½	8 7	3 37½		8 8	3 36½	14	11 52 44	9	
	30	8 17	3 31	5 59	8 18½	3 29½	8 10	3 37	5 56	8 11	3 36		11 54 7	12	
Декабрь, Grudzień.	3	8 20	3 31		8 22	3 29	8 13½	3 37½		8 15	3 36		11 55 33	15	
	6	8 22	3 32		8 24	3 30	8 16	3 38		8 17½	3 36½	5	11 57 1	18	
	9	8 24	3 33	6 6	8 26	3 31	8 18	3 39	6 4	8 19½	3 37½		11 58 31	21	
	12	8 25	3 34½		8 27	3 32½	8 19	3 40½		8 20½	3 39	прибу.	12 0 1	24	
	15	8 25½	3 37		8 27½	3 35	8 19½	3 43		8 21	3 41½	przyb.	12 1 31	27	
	18	8 26	3 40	6 7	8 28	3 38	8 20	3 46	6 5	8 21½	3 44½	5	12 2 59	30	
	21	8 25½	3 43½		8 27	3 42	8 19½	3 49		8 20½	3 48		12 4 24	2	Januar.
	24	8 24½	3 48		8 26	3 46½	8 18½	3 52½		8 19½	3 51½		12 4 46	5	
	27	8 23	3 51½	6 9	8 24½	3 50	8 17	3 57	6 8	8 18	3 56	22	12 7 4	8	
	30	8 20	3 56½		8 21½	3 55	8 14½	4 2		8 15½	4 1		12 8 18	11	

1856 годъ.

ПЛАНЕТА СОЛНЦЕ.

Солнце есть свѣтлѣйшее и важнѣйшее для насъ изъ всѣхъ тѣлъ небесныхъ. Поверхность Солнца 12,548 разъ больше земли и изъ него могло бы образоваться почти 1½ милліона земныхъ шаровъ. Его различныя положенія относительно къ землѣ, бываютъ причиною перемѣнъ, долготы дня, времени года, температуры, и отъ того возвращеніе плодородія землѣ, измѣреніе времени, перемѣны климата и необсчитанныхъ вліяній на природу земли, людей и стихій. Солнце освѣщаетъ всѣ планеты съ ихъ спутниками обращающимися около него, какъ средоточія, въ извѣстныхъ путяхъ. О веществѣ Солнца, его составѣ и природѣ, нельзя сказать ничего опредѣленнаго.

Этотъ годъ обыкновенно бываетъ болѣе сухой нежели влажный, при томъ однакожъ средственно теплый и не слишкомъ морозный.

Весна. Первоначально довольно влажная, въ срединѣ болѣе сухая, къ концу перемѣнчивая, отчасти дождливая и ведряная, вообще однако же не теплая.

Лѣто. Іюнь непостоянной погоды, болѣе пасмуренъ. Въ Іюлѣ однако будетъ прекрасная погода, даже жарны. Въ концѣ опять надобно надѣяться дождя и непогоды.

Осень. Хотя дождливая, однако не до излишества, въ концѣ даже довольно ведряна, морозцы однако заблаговременно начнутся.

Зима. Не слишкомъ морозна, болѣе туманна, въ Январѣ однако морозы будутъ ощутительны, потомъ воздухъ укротится, въ концѣ опять могутъ быть холоды.

Въ этомъ году можно надѣяться только средственныхъ урожаевъ. Озимъ можетъ хорошо рости въ солому, но молотьба будетъ не велика. Яровой хлѣбъ на низкихъ мѣстахъ можетъ рости лучше, на высокихъ, по причинѣ сухаго времени послѣ посѣвовъ, надлежитъ сѣять подъ сохою или углаживать каткомъ. Овощи огородные будутъ также не слишкомъ изобильны. Луга будутъ рости довольно хорошо, особенно тѣ, кои не будутъ обожжены съ начала весны.

Rok 1856.

PLANETA SŁOŃCE.

Słońce jest najświatlejszém i najważniejszém dla nas ze wszystkich ciał niebieskich. Powierzchnia słońca jest 12,548 razy większa od ziemi i z niego mogłoby się uformować prawie 1½ milliona kuli ziemskich. Jego rozmaite położenia względem ziemi, są przyczyną odmian; długości dnia, pory roku, temperatury, a przez to powrotu rodzajności ziemi, wymiar czasu, zmiany klimatu i nieobliczonych wpływów na naturę ziemi, ludzi i żywioły wywierających się. Słońce oświeca wszystkie planety z ich księżycami około niego jako środka w pewnych drogach krążącymi. Ono więc jest dla nich źródłem światła ciepła i płodorodności. O materyi słońca, jego składzie i naturze, nic pewnego powiedzieć niemożna.

Rok ten zwykle bywa więcéj suchy jak wilgotny, przytém jednak miernie ciepły i niezbyt mroźny.

Wiosna. Początkowie dosyć wilgotna, w środku więcéj sucha, ku końcowi przemienna, w części dżdżysta i pogodna, w ogóle jednak niecieplа.

Lato. Czerwiec niestałéj pogody, więcéj pochmurny. Lipiec jednak przysłuży się piękną pogodą aż do upałów, ku końcowi znowu dżdżu i niepogody spodziewać się trzeba.

Jesień. Chociaż dżdżysta jednak niedozbytku, ku końcowi nawet dosyć pogodna, przymrozki wszakże wcześnie się zaczną.

Zima. Niezbyt mroźna, więcéj mglista; w Styczniu jednak mrozy uczuć się dadzą, późniéj się powietrze złagodzi, ku końcowi znowu przykre zimna bydź mogą.

Urodzajów tego roku tylko miernych spodziewać się można, Ozimina może dobrze urosnąć na słomę lecz w omłocie chybi. Jarzyna na gruntach niskich lepiéj się udadź może, na wysokich z powodu suchéj po zasiewach pory, pod sochę siać albo walcować należy. Ogrodowiny także nie najobficiéj urodzą. Łąki dość dobrze urosną, szczególnie które z saméj wiosny spaszane nie będą.

F

ПЕРЕМѢНЫ ВЪ АТМОСФЕРѢ.

ЯНВАРЬ.

Первая Четверть. Ведряная и морозная, особенно если вѣтеръ сѣверный или восточный.

Полнолуніе. Болѣе пасмурное съ оттепелью или снѣгомъ.

Послѣдняя Четверть. Та же погода продолжается съ сильнымъ западнымъ вѣтромъ.

Новолуніе. Снѣжное съ оттепелью, въ концѣ однако можетъ крѣпко заморозить, особенно при сѣверномъ вѣтрѣ.

ФЕВРАЛЬ.

Первая Четверть. Сильный вѣтеръ можетъ нагнать снѣгу, воздухъ однако довольно кротокъ.

Полнолуніе. Пояснится прекрасно и морозъ усилится.

Послѣдняя Четверть. Воздухъ кроткій, непостоянная только погода при западномъ вѣтрѣ.

Новолуніе. Та же погода продолжается, въ концѣ при поясненіи неба, можетъ быть морозно.

МАРТЪ.

Первая Четверть. Погода довольно прекрасная и холодъ ощутителенъ особенно при сѣверномъ вѣтрѣ.

Полнолуніе. Та же погода продолжается, солнце прекрасно сіяетъ и сильнѣе дѣйствуетъ на землю.

Послѣдняя Четверть. Такая же погода, снѣга весьма таютъ, ночью однако довольно сильная стужа.

Новолуніе. Перемѣняется погода, вѣтеръ нагоняетъ тучи и дѣлаетъ погоду неопредѣленно.

Первая Четверть. Оттепель продолжается, западный вѣтеръ и пасмурно, при томъ ненастье.

АПРѢЛЬ.

Полнолуніе. Довольно пасмурно и вѣтрено, можетъ идти дождь.

ODMIANY W ATMOSFERZE.

STYCZEŃ.

Kwad. 1-sza Pogodna i mroźna, szczególnie jeśli wiatr północny lub wschodni.

Pełnia. Więcéj pochmurna z odwilżą lub śniegiem.

Kwadra 2-ga. Taż pogoda przedłuża się z wiatrem silnym zachodnim.

Nów. Snieżny z odwilżą, w końcu jednak może silnie zamrozić szczególnie przy wietrze północnym.

LUTY.

Kwadra 1-sza. Silny wiatr śniegu napędzić może, powietrze jednak dosyć łagodne.

Pełnia. Wypogodzi się pięknie i mroz się wzmoże.

Kwadra 2-ga. Powietrze łagodne, niestała tylko pogoda przy wietrze zachodnim.

Nów. Taż pogoda przedłuża się, w końcu przy wypogodzeniu się nieba mroźno bydź może.

MARZEC.

Kwadra 1-sza. Pogoda dość piękna i zimno dokliwe szczególnie przy wietrze północnym.

Pełnia. Taż pogoda przedłuża się, słońce pięknie świeci i wpływ na ziemię wywiera silniejszy.

Kwadra 2-ga. Takaż pogoda, śniegi bardzo topnieją w nocy wszakże dość silne zimno.

Nów. Zmienia się pogoda, wiatr chmur napędza i pogodę niepewną robi.

Kwadra 1-sza. Odwilż przedłuża się, wiatr zachodni i pochmurno, przytém pluchota.

KWIECIEŃ.

Pełnia. Dosyć pochmurno i wietrzno deszcz wypaść może.

Послѣдняя Четверть. Прояснятся значительно и дни ощущаются теплѣе, однакожъ западный вѣтеръ будетъ портить погоду.

Новолуніе. Болѣе ведряное, преимущественно если мало вѣтра.

Первая Четверть. Постоянная погода, дни довольно теплые, ночью только и при сѣверномъ вѣтрѣ холоды ощущаются.

МАЙ.

Полнолуніе. Погода продолжается, только западный вѣтеръ можетъ помрачить горизонтъ.

Послѣдняя Четверть. Западный вѣтеръ перемѣняетъ погоду, дождь можетъ идти обильно.

Новолуніе. Будетъ прекрасная погода.

Первая Четверть. Западный вѣтръ нагонитъ дождь мѣстами.

ІЮНЬ.

Полнолуніе. По большей части пасмурное и почти дождливое.

Послѣдняя Четверть. Почти таковая же погода продолжается; болѣе однако ясная.

Новолуніе. Также непостоянной погоды.

Первая Четверть. Являются тучи и мѣстами пойдетъ дождь.

ІЮЛЬ.

Полнолуніе. Прояснится на ведро.

Послѣдняя Четверть. Ведро продолжается.

Новолуніе. Погода даже до жаровъ, въ концѣ пасмурно и громы.

Первая Четверть. Обѣщаетъ проходящіе дожди и немножко холодно.

АВГУСТЪ.

Полнолуніе. Довольно вѣтрено и слякоть.

Послѣдняя Четверть. Обѣщаетъ еще непостоянную погоду.

Новолуніе. Почти такой же непостоянной погоды, одна въ концѣ болѣе прояснится.

Первая Четверть. Будетъ прекрасная погода, особенно если мало вѣтра.

СЕНТЯБРЬ.

Полнолуніе. Западный вѣтръ нагонитъ тучи и можно надѣяться дождя.

Kwadra 2-ga. Wypogadza się znacznie, dni cieplejsze uczuwać się dają. Wiatr jednak zachodni będzie psuć pogodę.

Nów. Więcéj pogodny, zwłaszcza jeśli wiatru mało.

Kwadra 1-sza. Stała pogoda, dni dosyć ciepłe, nocą tylko i przy wietrze północnym chłody uczuwać się dają.

MAJ.

Pełnia. Pogoda przedłuża się, wiatr tylko zachodni zachmurzyć może horyzont.

Kwadra 2-ga. Wiatr zachodni zmienia pogodę, deszcz obficie wypaść może.

Nów. Przysłuży się piękną pogodą.

Kwadra 1-sza. Wiatr zachodni napędzi deszczu stronami.

CZERWIEC.

Pełnia. Po większéj części pochmurna i prawie dżdżysta.

Kwadra 2-ga. Prawie takaż pogoda przedłuża się, więcéj jednak pogodna.

Nów. Także niestałéj pogody.

Kwadra 1-sza. Zachmurza się i deszcz stronami wypadnie.

LIPIEC.

Pełnia. Wypogodzi się na piękną pogodę.

Kwadra 2-ga. Piękna pogoda przedłuża się.

Nów. Pogoda aż do upałów w końcu chmurno i grzmoty.

Kwadra 1-sza. Przechodzące deszcze obiecuje i chłodno trochę.

SIERPIEŃ.

Pełnia. Dosyć wietrzna i słotna.

Kwadra 2-ga. Obiecuje jeszcze niestałą pogodę.

Nów. Prawie takiejże pogody niestałej, jednak w końcu więcej się wypogodzi.

Kwadra 1-sza. Przysłuży się piękną pogodą zwłaszcza jeśli wiatru mało.

WRZESIEŃ.

Pełnia. Wiatr zachodni napędzi chmur i deszczu spodziewać się można.

Послѣдняя Четверть. Задождится еще болѣе, особенно при западномъ вѣтрѣ.

Новолуніе. Дождливое время продолжается почти безъ перемѣны.

Первая Четверть. Немножко яснѣе, однако болѣе дождя, нежели погоды, холодъ ощущается.

ОКТЯБРЬ.

Полнолуніе. Довольно ясное, прѣ сѣверномъ однако вѣтрѣ холодно.

Послѣдняя Четверть. Опять дѣлается слякоть, можетъ идти дождь со снѣгомъ.

Новолуніе. Яснѣе, морозецъ хорошо ощущается.

Первая Четверть. Слякоть а если вѣтеръ юго-сѣверный, то надобно надѣяться снѣга.

Полнолуніе. Пасмурное и вѣтреное.

НОЯБРЬ.

Послѣдняя Четверть. Довольно кроткій воздухъ, однако погода непостоянная.

Новолуніе. Будетъ прекрасная погода, холодно только и сѣверный вѣтеръ.

Первая Четверть. Почти также погода продолжается, въ концѣ можетъ проясниться и заморозить довольно.

Полнолуніе. Правда, что можетъ быть погода, но холодно.

ДЕКАБРЬ.

Послѣд. Четверть. Погода неопредѣленное, при западномъ вѣтрѣ, сквозной холодъ если вѣтеръ западный или сѣверный.

Новолуніе. Вѣтренное и пасмурное, отъ того можетъ быть болѣе снѣга.

Первая Четверть. Заставляетъ надѣяться ненастья, однако притомъ холодъ произителенъ.

Полнолуніе. Также пасмурное и вѣтреное, надлежитъ надѣяться снѣга.

Kwadra 2-ga. Więcéj się jeszcze zadżdży, szczególnie przy wietrze zachodnim.

Nów. Pora dżdżysta prawie bez odmiany przedłuża się.

Kwadra 1-sza. Trochę pogodniejsza, jednak więcéj dżdżu jak pogody, zimna uczuć się dają.

PAZDZIERNIK.

Pełnia. Dosyć pogodna, przy wietrze jednak północnym chłodno nie pomału.

Kwadra 2-ga. Znowu się zasłoci, deszcz ze śniegiem wypaść może.

Nów. Pogodniejszy, przymrozki już dobrze uczuć się dają.

Kwadra 1-sza. Słotna, a jeśli wiatr zachodnio północny, śniegu spodziewać się trzeba.

Pełnia. Pochmurna i wietrzna.

LISTOPAD.

Kwadra 2-ga. Dosyć łagodne powietrze, wszakże, pogoda niestała.

Nów. Przysłuży się piękną pogodą, zimno tylko jeśli wiatr północny.

Kwadra 1-sza. Prawie taż pogoda przedłuża się, w końcu może się wypogodzić i zamrozić dość silnie.

Pełnia. Wprawdzie bydź może pogodna, lecz zimna.

GRUDZIEŃ.

Kwadra 2-ga. Pogoda nie pewna, przy wietrze zachodnim śniegu spodziewać się można, ostre zimno jeśli wiatr zachodni lub północny.

Nów. Wietrzny i pochmurny śniegu przysporzyć może.

Kwadra 1-sza. Pluchoty spodziewać się każe, wszakże przytém zimno przenikliwe.

Pełnia. Także pochmurna i wietrzna śniegu spodziewać się należy.

ПРИБАВЛЕНІЕ
КЪ КАЛЕНДАРЮ
На 1856 годъ.

Небесныя явленія.

ПЛАНЕТЫ.

Въ календарѣ на 1855 г. были поименованы 37 *главныхъ* планетъ, т. е. планетъ обращающихся непосредственно около солнца, къ числу которыхъ принадлежитъ и наша земля. Во второй половинѣ 1854 г. и въ первой трети 1855 г. астрономы открыли еще 6 новыхъ планетъ въ средней группѣ между Марсомъ и Юпитеромъ; такъ что въ этомъ промежуткѣ извѣстны теперь (Май 1855) 35 малыхъ планетъ или *астероидовъ*, которыхъ названія слѣдуютъ здѣсь въ порядкѣ возрастающаго отстоянія отъ солнца, а поставленныя за названіями числа, въ скобкахъ, представляютъ порядокъ тѣхъ же планетъ по времени открытія.

Флора (8), Мелпомена (18), Викторія (12). Эвтерпе (27), Веста (4), Уранія (30), Ирида (7), Метида (9), Фокея (25), Массалія (20), Геба (6), Лютеція (21), Фортуна (19), Партенопа (11), Θетида (17), Амфитрита (29), Эгерія (13), Астрея (5), Ирена (14), Помона (32), Эвномія (15), Талія (23), Прозерпина (26), Юнона (3), Цирцея (34), Церера (1), Паллада (2), Беллона (28), Полимнія (33), Каллiопа (22), Психея (16), Лейкотеа (35), Θемида (24), Гигея (10), Афросинія (31).

Всѣ планеты этой средней группы по виду своему ни чѣмъ не отличаются отъ слабѣйшихъ неподвижныхъ звѣздъ, распознаваемыхъ только посредствомъ сильныхъ зрительныхъ трубъ. Одно движеніе, т. е. видимая перемѣна мѣста между звѣздами, можетъ обнаружить такую планету, и малу по малу раскрыть намъ полный составъ солнечной системы. Понятно, что необходимымъ пособіемъ для открытія малыхъ планетъ, кромѣ хорошихъ зрительныхъ трубъ, должны были служить самыя подробныя звѣздныя карты и росписи, въ которыхъ внесены сотни тысячъ телескопическихъ звѣздъ; и вотъ почему только въ наше время, по совершеніи этаго предварительнаго и огромнаго труда, сдѣлалось возможнымъ столь быстрое обогащеніе

DODATEK
DO KALENDARZA
na rok 1856.

Zjawiska niebieskie.

PLANETY.

W kalendarzu na rok 1855 było poszczególnionych 37 planet *głównych*, t. j. planet krążących bezpośrednio około słońca, do liczby których i nasza ziemia należy. W drugiéj połowie r. 1854 i w piérwszym kwartale r. 1855 astronomowie odkryli jeszcze 6 nowych planet w średniéj gruppie między Marsem a Jowiszem; tak, że w téj przestrzeni wiadomych jest teraz (Maj 1855) 35 małych planet czyli *asteroid*, których nazwiska przytaczają się tu w porządku wzrastającéj odległości od słońca, a położone po nazwiskach liczby, w nawiasach, dają porządek tychże planet podług czasu ich odkrycia.

Flora (8), Melpomena (18), Wiktorya (12), Euterpe (27), Westa (4), Urania (30), Irys (7), Metys (9), Focea (25), Massalia (20), Heba (6), Lutecya (21), Fortuna (19), Partenopa (11), Tetys (17), Amfitryta (29), Egerya (13), Astrea (5), Irena (14), Pomona (32), Eunomia (15), Talia (23), Prozerpina (26), Juno (3), Cyrcea (34), Ceres (1), Pallas (2), Bellona (28), Polimnia (33), Kalliope (22), Psyche (16), Leukotea (35), Temis (24), Hygea (10), Afrozynia (31).

Wszystkie planety téj średniéj gruppy, co do postaci swéj, niczém się nie różnią od słabszych gwiazd nieruchomych, rozpoznawanych tylko za pomocą bardzo powiększających lunet. Jeden ruch, t. j. widzialna zmiana miejsca między gwiazdami, może dać poznać takiego planetę i pomału rozkryć nam zupełny skład systemu słonecznego. Rzeczą łatwo dającą się pojąć jest, że konieczną pomocą do odkrycia małych planet, oprócz dobrych lunet, powinny były służyć najszczegółowsze karty gwiazd i tabelle, do których wprowadzone są seciny tysięcy gwiazd teleskopowych; i oto dla czego tylko za naszych czasów, po dokonaniu téj przedwstępnéj i ogromnéj pracy, stało się podobném, tak szybkie zbogacenie naszych wiadomości

нашихъ знаній относительно планетнаго міра. Велико ли же число всѣхъ членовъ составляющихъ солнечную систему и количество матеріи заключенной въ оной, мы не знаемъ до сихъ поръ даже приблизительно! Очевидно только, что солнечная система гораздо сложнѣе, нежели какъ полагали древніе и даже какъ думали ученые еще въ концѣ прошедшаго столѣтія. Уже по настоящему состоянію нашихъ знаній солнечную систему составляютъ: 64 *планетныхъ тѣла.* т. е. 43 планеты и 21 спутникъ; болѣе 700 *кометъ;* огромное число *падающихъ звѣздъ*, которыхъ пути пересѣкаютъ земной путь въ извѣстныхъ точкахъ (преимущественно около 10 Авг. и 12 Нояб. нов. ст.) наконецъ *кольцо зодіакальнаго свѣта*, можетъ быть кружащееся между путями Венеры и Марса, (замѣчаемое въ нашихъ широтахъ въ видѣ наклоннаго къ горизонту пучка свѣта вскорѣ послѣ захожденія или передъ восхожденіемъ солнца, около времени равноденствій).

Не смотря однако же на множество новыхъ планетныхъ и кометныхъ открытій, разширяющихъ наши познанія во вселенной, главными членами солнечной системы остаются тѣже самыя такъ называемыя большія главныя планеты, которыя, за исключеніемъ Урана и Нептуна, недоступныхъ простому глазу, были извѣстны съ самой глубокой древности. Наиболѣе интересныя явленія, которыя должны произойти въ планетномъ мірѣ въ теченіе 1856 г. суть слѣдующія.

ГЕНВ. 16 (28) 4 ч. 15 м. по пол. ♂ въ соед. съ ☾	При восхожденіи Луны, планета *Марсъ*, отличающаяся краснымъ свѣтомъ, стоитъ на 2° къ сѣверу отъ первой.
ГЕНВ. 22 (3ф)	Передъ восходомъ солнца *Венера* на 6° сѣвернѣе луны.
ФЕВР. 13 (25) 7 ч. 20 м. утра ♂ въ соед. съ ☾	При восхожденіи Луны планета *Марсъ* стоитъ на 3° къ сѣверу отъ нея.
ФЕВ. 21 (м. 4) 3 ч. 15 м. утра ♀ въ соед. съ ☾	*Венера* на 5° сѣвернія луны, но послѣдняя уже теряется въ солнечныхъ лучахъ.
МАРТА 1 (13) 5 ч. 10 м. по пол. ♄ въ соед. с. ☾	По захожденіи солнца, планета *Сатурнъ* будетъ видима на 5°½ къ Югу отъ луны.

co się tyczy świata planetarnego. Czy wielką zaś jest liczba ciał składających system słoneczny i ilości materyi w nim zawartéj, nawet przez przybliżenie, dotąd nie wiémy! Oczywistą rzeczą tylko, że system słoneczny daleko jest zawilszy, niżeli jak mniemali starożytni i nawet jak myślili uczeni jeszcze pod koniec zeszłego stulecia. Już podług teraźniejszego stanu naszych wiadomości system słoneczny stanowią: 64 *ciał planetarnych*, t. j. 43 planety i 21 towarzysz; więcéj niż 700 komet; ogromna liczba *gwiazd spadających*, których drogi przecinają drogę ziemi w pewnych punktach (szczególniéj koło 10 Sier. i 12 List. podług now. st.) nakoniec *kółko światła zodyakalnego* może być krążące między drogami Wenery i Marsa, (postrzeżone w naszych szerokościach w kształcie nachylonego ku horyzontowi pęczka światła wkrótce po zachodzie lub przed wschodem słońca, około czasu porownań dnia z nocą).

Pomimo jednakże mnóstwa nowych odkryć planet i komet, rozszerzających wiadomości nasze o całym świecie, głównémi członkami systemu słonecznego pozostają też same tak zwane wielkie główne planety, które, za wyjątkiem Urana i Neptuna, niedostępnych gołemu oku, były wiadome w najgłębszéj starożytności. Najbardziéj interesującémi zjawiskami, które zdarzyć się powinny w świecie planetarnym w przeciągu r. 1856, są następujące:

STYCZ. 16 (28) g. 4 m. 5 po poł. ♂ w połącz. z ☾	Przy wschodzie księżyca, planeta *Mars*, odróżniający się czerwoném światłem, stoi na 2° połnoc od piérwszéj.
STYCZ. 22 (3 Lut.)	Przed wschod. słoń. *Wenus* na 6° bardziéj na północ od księż.
LUT. 13 (25) g. 7 m. 20 z rana ♂ w połącz. z ☾	Przy wschodzie księżyca planeta *Mars* stoi na 3° na północ od niéj.
LUT. 21 (M. 4) g. 8 m. 15 z rana ♀ w połącz. z ☾	*Wenus* na 5° bardziéj na północ od księż. lecz ostatni ginie już w promieniach słoneczn:.
MAR. 1 (13) g. 5 m. 10 po poł. ♄ w połącz. z ☾	Po zachodzie słońca, planeta *Saturn* będzie widziany na 5°½ ku południowi od księżyca.

МАР. 3 (15) въ 48 м. утра. Наибольшее западное отклоненіе *Меркурія* отъ Солнца на 27° 40′; планета можетъ быть видима простыми глазами и въ ближайшіе дни на Востокѣ утромъ до восхода солнца.

МАР. 11 (23) 3 ч. 20 м. утра ♂ въ соед. съ ☾ *Марсъ* во время соединенія съ луною находится только на $2\frac{1}{2}^{0}$ сѣвернѣе послѣдней.

МАР. 29 (Ап. 10 въ 4 ч. утра ♀ въ соед. съ ♃ *Венера* только на полъградуса южнѣе *Юпитера*. Это интересное соединеніе двухъ большихъ планетъ однакоже не можетъ быть видимо простыми глазами по причинѣ близости солнца; но уже слабой зрительной трубы достаточно, что бы усмотрѣть планеты въ утренней зорѣ.

АПР. 6 (18) около полдня ♂ въ соед. съ ☾ Наибольшаго сближенія *Марса* съ *Луною*, а именно до $\frac{2}{3}^{0}$ мы не будемъ видѣть; но предъ разсвѣтомъ луна будетъ стоять еще градуса на 3 къ западу отъ Марса.

МАЯ 3 (15) 10 ч. утра ♂ въ соед. съ ☾ *Марсъ* снова въ соедин. съ Луной, причемъ онъ стоитъ южнѣе на 1°; но при захожденіи луны вечеромъ 2-го Мая будетъ еще Луна стоять къ западу около 5°

МАЯ 14 (26) 3 ч. 30 м. по пол. *Меркурій* въ наибольшемъ видимомъ удаленіи отъ Солнца къ востоку, а именно на 23°, по чему и въ ближайшіе дни можетъ быть усматриваемъ простыми глазами на западѣ, вскорѣ послѣ захожденія солнца.

МАЯ 16 (28) ☿ въ соед. съ ♃ *Меркурій* на $2^{0}\frac{1}{2}$ сѣвернѣе Сатурна и обѣ планеты могутъ быть видимы, хотя весьма короткое время въ вечер. зорѣ.

МАЯ 17 (29) 5 ч. 30 м. утра ♃ въ соед. съ ☾ *Юпитеръ* только на $\frac{2}{3}^{0}$ сѣвернѣе Луны.

МАЯ 31 (Іюн. 12) 3 ч. утра ♂ въ соед. съ ☾ *Марсъ*, вечеромъ 30 Мая при захожденіи будетъ около 2° отстоять къ югу отъ луны.

ІЮНЯ 13 (25) 5 ч. 54 м. по пол. ♃ въ соед. съ ☾ *Юпитеръ* будетъ покрытъ Луною, но это явленіе можетъ быть видимо только въ болѣе южныхъ широтахъ; мы же будемъ видѣть только сближеніе планетъ передъ восходомъ солнца.

MAR. 3 (15) g. 6 m. 48 z ran. Największe zachodnie oddalenie się *Merkuryusza* od słońca na 27° 40′; planeta może być widziany gołém okiem i we dni najbliższe rano przed wschodem słońca.

MAR. 11 (23) g. 3 m. 20 z rana ♂ w połącz. z ☾ *Mars* w czasie połączenia z księżycem znajduje się tylko na $2\frac{1}{2}^{0}$ bardziéj na północ od ostatniego.

MAR. 29 (Kw. 10) o g. 4 z rana ♀ w połącz. z ♃ *Wenus* tylko na pół stopnia bardziéj na południe od *Jowisza*. To zajmujące połączenie dwóch wielkich planet, jednakże nie może być widziane gołém okiem z przyczyny blizkości słońca; lecz już słabéj perspektywy dosyć, żeby postrzedz planety w zorzy porannéj.

KWIETNIA 6 (18) koło połud. ♂ w połącz. z ☾ Największego zbliżenia *Marsa* z *Księżycem* a mianowicie do $\frac{2}{3}^{0}$ my nie będziemy widzieli; ale przed świtem księżyc stać będzie jeszcze blizko na 3 stopnie ku zachodowi od Marsa.

MAJA 3 (15) god. 10 z rana ♂ w połącz. z ☾ *Mars* znowu w połączeniu z księżycem, przyczém on stoi bardziéj na południe na 1°; lecz przy zachodzie księżyca wieczorem 2-go maja będzie jeszcze księżyc stał ku zachodowi około 5°

MAJA 14 (26) g. 3 m. 30 po poł. W najdalszém widzialném oddaleniu od słońca ku wschodowi, a mianowicie na 23°, przeto i we dni najbliższe może być postrzegany gołém okiem na zachodzie, wkrótce po zachodzie słońca.

MAJA 16 (28) ☿ w połącz. z ♄ *Merkury* na $2^{0}\frac{1}{2}$ bardziéj na północ niż Saturn i oba planety mogą być widziane, chociaż przez czas bardzo krótki, w zorzy wieczornéj.

MAJA 17 (29) g. 5 m. 30 z rana ♃ w połącz. z ☾ *Jowisz* tylko na $\frac{2}{3}^{0}$ bardziéj na pół noc niż księżyc.

MAJA 31 (Cze. 12) g. 3 z rana ♂ w połącz. z ☾ *Mars*, wieczorem 30 Maja przy zachodzie będzie odległy około 2° ku południowi od księżyca.

CZER. 13 (25) g. 5 m. 54 po poł. ♃ w połącz. z ☾ *Jowisz* będzie pokryty księż., lecz zjawisko to może być widziane tylko w szerokościach bardziéj południowych; my zaś będziemy widzieli tylko zbliżenie planet przed wschodem słońca.

ІЮН. 28 (Іюл. 10) 10 ч. 35 м. утра ♂ въ соед. съ ☾ Во время соединенія *Марсъ* только $^2/_3{}^0$ южнее луны; но въ вечеръ того же дня, когда планета можетъ быть видима простыми глазами Луна уже значительно подвинется къ Востоку.

ІЮЛЯ 2 (14) 7 ч. утра. Наибольшее отклоненіе Меркурія къ западу отъ Солнца а именно на 20° 36′. Планета можетъ быть усматриваема на Востокѣ передъ восходомъ солнца и въ ближайшіе дни.

ІЮЛЯ 6 (18) 10 ч. 40 м. веч. ☿ въ соед. съ ♄ Утромъ 7 Іюля еще можно будетъ видѣть *Меркурія* около 1° къ югу отъ *Сатурна*; но во время соединенія обѣ планеты находятся для насъ подъ горизонтомъ.

ІЮЛЯ 11 (23) 2 ч. 12 м. утра ♃ въ соед. съ ☾ Наибольшее сближеніе *Юпитера* съ *Луною* около показаннаго времени достигнетъ почти $^1/_{15}$ доли видимаго поперечка луны, почему для простаго глаза планета явится какъ бы прицѣпившеюся къ самому краю луны.

ІЮЛ. 27 (Авг. 8 ч. утра ♂ въ соед. съ ☾ *Марсъ* только на полъградуса сѣвернѣе луны во время соединеніе; но для насъ въ то время луна будетъ уже подъ горизонтомъ.

АВГ. 7 (19) 9 ч. утра ♃ въ соед. съ ☾ *Юпитеръ* будетъ менѣе нежели на одинъ градусъ отстоять къ югу отъ луны.

АВ. 24 (Сен.5) 10 ч. веч. ♂ въ соед. съ ☾ *Марсъ* во время соединенія стоитъ на 2° къ сѣверу отъ Луны.

СЕН. 10 (22) 7 ч. 28 м. веч. Наибольшее восточное отклоненіе *Меркурія* отъ Солнца 26° 12′. Планета можетъ быть видима по захожденіи солнца на западѣ.

СЕН. 22 (Окт. 4) 7 ч. 30 м. веч. ♂ въ соед. съ ☾ *Марсъ* во время соединенія стоитъ на 3° къ сѣверу отъ Луны.

СЕН. 30 (Окт. 12) 7 ч.38 м.веч. ♃ въ соед. съ ☾ *Юпитеръ* менѣе нежели на четверть градуса отстоитъ отъ нижнаго края Луны.

ОКТ. 21 (Ноя. 2) 9 ч. 26 м. утр. *Меркурій* въ наибольшемъ западномъ отклоненіи отъ солнца на 18° 49′, можетъ быть видимъ передъ восходомъ солнца на Востокѣ.

CZER.28 (Lip. 10) g.10 m.35 z r. ♂ w połącz. z ☾ W czasie połączenia *Marsa* tylko $^2/_3{}^0$ bardziéj na południe od księżyca; lecz w wieczór tegoż dnia, kiedy planety mogą być widziane gołém okiem, księżyc znacznie już podejmie się ku wschodowi.

LIPCA 2 (14) g. 7 z rana. Największe oddalenie się Merkurego ku zachodowi od słońca a mianowicie na 20° 36′. Planeta może być postrzegany na wschodzie przed wschodem słońca i w dni najbliższe.

LIPCA 6 (18) g.10 m.40 z wie. ☿ w połącz. z ♄ Rankiem 7-go Lipca jeszcze można będzie widzieć *Merkurego* około 1° ku południowi od *Saturna;* lecz w czasie połączenia oba planety znajdują się dla nas pod horyzontem.

LIP. 11 (23) g. 2 m. 12 z rana ♃ w połącz. z ☾ Największe zbliżenie *Jowisza z Księżycem* około pokazanego czasu dójdzie $^1/_{15}$ części widzialnéj średnicy księżyca, przeto gołemu oku planety pokażą się jakby przyczepione do samego brzegu księżyca.

LIP. 27 (Sier. 8) g. 2 z rana ♂ w połącz. z ☾ *Mars* tylko na pół stopnia bardziéj na północ niż księżyc podczas połączenia; lecz dla nas w ten czas księżyc będzie już pod horyzontem.

SIERP. 7 (19) godzn. 9 z rana ♃ w połącz. z ☾ *Jowisz* będzie odległy więcéj, niż na jeden stopień ku południowi od księżyca.

SIER.24(wrze. 5) g. 10 wiecz. ♂ w połącz. z ☾ *Mars* podczas połączenia stoi na 2° ku północy od księżyca.

WRZE.10(22) g.7 m. 28 wiecz. Największe oddalenie wschodnie Merkurego od słońca 26° 12′. Planeta może być widziany po zachodzie słońca na zachodzie.

WRZE.22(Paź. 4) g. 7 m.30 wie. ♂ w połącz. z ☾ *Mars* podczas połączenia stoi na 3° ku północy od księżyca.

WRZE.30 (Paz. 12) g. 7 m. 38 w. ♃ w połącz. z ☾ *Jowisz* mniéj niż na cwierć stopnia jest odległy od niższego brzegu księżyca.

PAZD.21(List. 2)g.9 m.26 rano. *Merkury* w największém odaleniu zachodniem od słońca na 18° 49′, może być widziany przed wschodem słońca na wschodzie.

ОКТ. 21 (Ноя. 2) 5 ч. вечера ♂ въ соед. съ ☾ — *Марсъ* во время соединенія отстоитъ отъ Луны на $3^0 1/2$ къ сѣверу.

ОКТ. 28 (Ноя. 9) 3 ч. 5 м. утра. — *Юпитеръ* будетъ покрытъ нижнимъ краемъ Луны въ теченіи около 5 минутъ. Это интересное явленіе можно уже хорошо наблюдать съ помощію весьма не большой зрительной трубки. Въ то же время 2 спутника Юпитера сами находятся въ затменіи отъ планеты.

НОЯ. 4 (16) 2 ч. 35 м. утра ♄ въ соед. съ ☾ — *Сатурнъ* на $5^0 1/2$ находится къ югу отъ Луны.

НОЯ. 19 (Де. 1) 2 ч. 50 м. по пол. ♂ въ соед. съ ☾ — *Марсъ* на $3^0 1/2$ сѣвернѣе Луны.

ДЕК. 18 (30) 2 ч. 12 м. по пол. ♀ въ соед. съ ☾ — *Венера* на $2^0 1/2$ сѣвернѣе Луны.

ДЕК. 21 (Ген. 2) 7 ч. вечера ♃ въ соед. съ ☾ — *Юпитеръ* будетъ покрытъ Луною вмѣстѣ со всѣми спутниками и остается въ затмѣніи цѣлый часъ.

КОМЕТЫ.

Въ 1854 г. Астрономы открыли 5 новыхъ кометъ, изъ коихъ одна, а именно третья была на короткое время видима простыми глазами. Мар. 30 (11 Апрѣля) 1855 г. открыта первая комета этаго года въ Москвѣ Г. Швейцеромъ, которая съ помощію сильныхъ зрительныхъ трубъ можетъ быть наблюдаема даже еще въ началѣ 1856 г. Безъ сомнѣнія въ теченіе этаго года будетъ открыто еще нѣсколько новыхъ кометъ; равно какъ уже съ нѣкоторою вѣроятностію мы можемъ ожидать въ этотъ годъ появленія большой кометы 1264 и 1556 годовъ; но время возвращенія ея къ намъ нельзя опредѣлить съ совершенною точностію, какъ было упомянуто въ календарѣ на 1855-й годъ.

PAZD. 21 (List. 2) g. 5 wieczor. ♂ w połącz. z ☾ — *Mars* podczas połączenia jest od księżyca na $3^0 1/2$ ku północy.

PAZD. 28 (List. 9) g. 3 m. 5 rano. — *Jowisz* będzie pokryty niższym brzegiem księżyca w ciągu prawie 5 minut. Zajmujące to zjawisko można już postrzegać za pomocą bardzo niewielkiéj perspektywki. W tymże 2 towarzysze Jowisza same zostają w zaćmieniu od planety.

LIST. 4 (16) g. 2 m. 35 rano ♄ w połącz. z ☾ — *Saturn* na $5^0 1/2$ znajduje się ku południowi od księżyca.

LIST. 19 (Grud. 1) ♂ w połącz. z ☾ — *Mars* na $3^0 1/2$ bardziéj na północ niż księżyc.

GRUD. 18 (30) g. 2 m. 12 po poł. ♀ w połącz. z ☾ — *Wenus* na $2^0 1/2$ bardziéj na północ niż księżyć.

GRUD. 21 (St. 2) g. 7 wieczo. ♃ w połącz. z ☾ — *Jowisz* będzie pokryty od księżyca razem ze wszystkimi towarzyszami i zostanie w zaćmieniu całą godzinę.

KOMETY.

W r. 1854 astronomowie odkryli 5 nowych komet, z których jeden, a mianowicie trzeci był na krótki czas gołém okiem widziany 30 Mar. (11 Kwietnia) roku 1855 odkryty był piérwszy kometa w Moskwie przez P. Szwejcer, który za pomocą powiększających lunet może być postrzegany nawet jeszcze na początku roku 1856. Bez wątpienia w przeciągu tego roku będzie odkryto jeszcze kilka nowych komet; równie jak już z pewnóm podobieństwem do prawdy możemy oczekiwać w tym roku pokazania się wielkiego komety z lat 1264 i 1566; ale czasu powrotu jego do nas z zupełną akuratnością oznaczyć nie można, jako tém wspomniano w kalendarzu na rok 1835.

ЗАТМѢНІЯ.

Въ 1856 году произойдутъ 2 солнечныхъ и 2 лунныхъ затмѣнія; но только послѣднее изъ лунныхъ затмѣній будетъ видимо въ нашихъ странахъ.

I. Полное затмѣніе солнца Март. 24 (Апр. 5) около 7 ч. утра по Виленск. вр., видимое въ Новой Голландіи и на островахъ лежащихъ къ сѣверу и къ востоку отъ этого материка.

II. Частное затмѣніе луны. Апр. 8 (20) около 11 ч. утра по Вил. вр., видимое въ Америкѣ, въ Новой Голландіи и отчасти въ восточныхъ странахъ Азіи.

III. Кольцеобразное затмѣніе солнца. Сент. 17 (29) около 6 ч. утра по Вил. вр., видимое въ большей части Азіи, въ сѣверо-восточной оконнечности Россіи и въ сѣверо-западной оконнечности сѣверной Америки.

IV. Затмѣніе Луны въ ночь съ 1 на 2-е (13—14) Октября, видимое въ Европѣ и въ Африкѣ во все продолженіе онаго, и отчасти въ Азіи и въ Америкѣ. Строгое вычисленіе показываетъ, что это затмѣніе должно быть *очень близко къ полному;* такъ что только весьма тонкая свѣтлая линія на южномъ краѣ луны должна бы оставаться непомраченною въ средину затмѣнія. Впрочемъ легко можетъ случиться, что затмѣніе будетъ совершенно *полнымъ* хотя на нѣсколько моментовъ; ибо мы еще не имѣемъ достаточныхъ средствъ опредѣлять впередъ видимое положеніе луны съ *совершенною* точностію.

Моменты Луннаго затмѣнія по Виленскому времени:

Начало затмѣнія . . въ 11 ч. 3 м. вечер.

Средина затмѣнія (когда почти вся лунна погрузится въ земную тѣнь) . . . . . въ 12 ч. 36 м. ночи.

Конецъ затмѣнія . . въ 2 ч. 9 м. утра.

ZAĆMIENIA.

W roku 1856 będą dwa zaćmienia słońca i 2 księżyca; ale tylko ostatnie z zaćmień księżyca da się widzieć w naszych krajach.

I. Całkowite zaćmienie słońca 24 Marca (5 Kwi.) około g. 7 z rana na Wileńskim wr., widzialne w Nowéj Hollandyi, i na wyspach leżących na północ i wschód od tego lądu.

II. Częściowe zaćmienie księżyca 8 Kwietnia (20) około g. 11 z rana na Wil. w., widzialne w Ameryce, w Nowéj Hollandyi i po części w krajach wschodnich Azyi.

III. Zaćmienia słońca kółkowate 17 Wrz. (29) około g. 6 z rana na Wil. wr., widzialne w większéj części Azyi, w północno-wschodnim krańcu Rossyi i w północno-zachodnim krańcu Ameryki Północnéj.

IV. Zaćmienia Księżyca w nocy z 1-go na 2-gi października, widzialne w Europie i Afryce przez cały przeciąg jego, i częścią w Azyi i w Ameryce. Scisłe wyliczenie pokazuje, że zaćmienie to powinno być *bardzo blizko zupełnego;* tak, że tylko bardzo cienka, światła linia na południowym brzegu księżyca powinnaby zostawać nie zaćmioną we środku zaćmienia. Zresztą łatwo zdarzyć się może, iż zaćmienie będzie zupełnie *całkowitém* choć na kilka momentów; bo my jeszcze nie mamy dostatecznych środków oznaczać z góry widzialne położenie księżyca z zupełną *akuratnoscią.*

Momenty zaćmienia księżyca podług Wileńskiego czasu.

Początek zaćmienia . o g. 11 m. 3 wiecz.

Srodek zaćmienia (kiedy prawie cały księżyc pograży się w cieniu ziemi) . . . . o g. 12 m. 36 w noc.

Koniec zaćmienia . . o g. 2 m. 9 rano.

Ближайшіе результаты метеорологическихъ наблюденій, произведенныхъ на Вилен. Обсерваторіи.
Rezultaty meteorologicznych postrzeżeń na Wileńskim Obserwatoryum.

Годы и мцы по нов. стил. Latu i miesiącu po now. sty.	Средняя высота барометр. при температурѣ 13° 1/3 średnia wys. barom. przy tem. 13° 1/3 Рус. дюйм. и л.	Средняя температура по термометру Реомю. śred. tem. po termo. Reomiu.	Средн. температура врем. года. średn. temp. pór r.	Самые холодные и теплые дни съ указаніемъ ихъ температуръ. Najzimniejsze i najcieplejsze dni i ich temp.		Число дней Liczba dni. Совер. ясн. Zup. jaś.	Совер. пасмурныхъ. Zup. poch.	Господствующіе вѣтры съ указаніемъ числа дней. Wiatry panujące i liczba dni.
1854 Іюнь. Czerwiec.	29 4,6	+13°,14	Лѣта + 13°,04. Lato.	20-е + 19°,2; 21-е + 18°,9	6-ое + 6°,5; 7-е + 6°,9	4	12	Зап. 10; С. Зап. 6;
Іюль. Lipiec.	29 5,6	+16°,55		18-е +20°,3; 19-е +20°,0; 24 и 25 +19°,8	1-е +13°,6; 30 и 31 +12°,7	6	3	Зап. 7; Сѣв. Зап. 7;
Августъ. Sierpień.	29 6,4	+15°,43		14 2° 17 + 18°,2	3-е +13°,3; 27 и 30 +12°,4	7	2	Юг. Зап. 6. Юг. В. с. 6.
Сентябрь. Wrzesień.	29 6,0	+ 9°,42	Осени + 5°,35. Jesień.	15-е + 13°,5; 14 и 18 +12°,7	8-е +5°,9; 9 и 26 +6°,4; 10 и 11 +6°,7	—	10	Ю. З. 11 З. 8 С. Зап. 8.
Октябрь. Pazdzier.	29 7,1	+ 6°,47		6-е +10°,3; 17, 19 и 21 +9°,3	9 и 30 +2°,9; 29-е +2°,3; 31-е −1°,8	9	10	Ю. Зап. 11. Южн. 8.
Ноябрь. Listopad.	29 3,7	+ 0°,17		4-е +4°,3; 3 и 9 +3°,8; 25-е +2°,2	14-е -3°,0; 20-е -3°,4; 21 -4°,1; 22 -5°,7	2	23	Ю. Зап. 9. Южн. 11.
Декабрь. Grudzien.	29 3,2	− 0°,63	Зимы + 6°,38. Zima.	10-е +1°,8; 11, 12, 26 и 27 + 1°,1	5-е --4°,8; 19-е --4°,0; 29-е --3°,6	1	24	Ю. Зап. 11. Южн. 14.
1855 Генварь. Styczeń.	29 6,2	− 7°,56		6-е и 9-е + 2°,0; 8-е + 1°,5	18-е −17°,7; 20-е −17°,0	6	13	С. Зап. 5. Ю. Зап. 5. Южн. 4. Ю. Вос. 4.
Февраль. Luty.	29 5,3	−10°,95		6-е − 2°,7; 26-е − 1°,2	1-е −20°,1; 2 и 8 −16°,7; 9-е −21°,2	3	11	Зап. 5. Тих. 8.
Мартъ. Marzec.	29 4,3	− 0°,52	Весны + 4,73. Wiosna.	23 и 24 + 3°,1; 25 + 4°,4	1-е −15°,5; 2-е − 8°,7; 3-е − 3°,6; 29-е − 2°,6	3	17	Ю. Вост. 12. Ю. Зап. 6.
Апрѣль. Kwiecień.	29 5,9	+ 4°,27		20, 28 и 29 + 7°,5; 5 и 16-е + 7°,0	1-е − 3°,0; 10-е + 1°,8; 23-е + 2°,0	5	14	Зап. 4. Ю. Вост. 4. Тих. 7.
Май. Maj	29 5,2	+10°,45		15-е +14°,1; 20-е +16°,4; 21-е +14°,3	1-е +3°,5; 2-е +4°,7; 10-е +6°,2	—	15	Ю. Зап. 10. С. Зап. 5.
Средніе г. Srednia r.	29 5,3	+ 4°,69		Суммы.		46	154	

Примѣчанія: **1.** Высшее состояніе баром, 1-го Апрѣля (20 Марта) 30 д. 4, 1 л.; низшее 2-го Генв. (21 Дек.) 28 д. 1, 5 л.

2. Наибольшая наблюдаемая температура въ тѣни Іюля 18 (6) + 2^{0}5, 8 въ 4 час. по полудни, Наименьшая наблюдаемая температура въ тѣни — 25^{0}, 8 въ 4 час. утра Фев. 2 (Генв. 21). } по Реом.

3. Продолжительные дожди: Іюня 9—15, Сент, 13—21, Октяб. 22—26.

Дождь и снѣгъ Нояб. 9—19; Нояб. 29,—Декаб. 4, Дек. 20 — Генв. 9; Марта 2—13; 20—28, Апр. 22—28.

Обильные снѣга Генв. 10 — 16, Генв. 26—29. Февр. 10—17.

4. Первая гроза въ 1855 годъ. 4-го Мая въ 5 час. по полудни.

5. Разсматриваемый годъ выходитъ изъ ряда обыкновенныхъ по своей необыкновенно низкой средней температурѣ зимы; въ особенности Февраль мѣсяцъ показалъ чрезвычайное уклоненіе отъ своей вѣроятной средней температуры (—3^{0}, 1), уклоненіе, которое не только не возможно было бы предвидѣть, но которое столь же невозможно и объяснить теперь.

(Сравн. Статью въ Календ. на 1855 годъ, *Замѣтки о климатѣ.*

Uwaga: **1.** Wyższe stanie barom. Kwiet. 1, (Mar. 20), 30 d. 4, 1 l; niższe 2-go Stycznia (21 Grud.) 28 d. 1, 5 l.

2. Najwyższa postrzegana temperatura w cieniu Lipca 18 (6) + 25^{0}, 8 o god. 4-tej popołudniu. Najniższa postrzegana temperatura w cieniu — 25^{0}, 8 o godz. 4 rano Lut. 2 (Stycz. 21). } podług Reomiura.

3. Dżdże ciągłe; Czerwca 9—15, Września 13—21, Paźdz. 22—26.

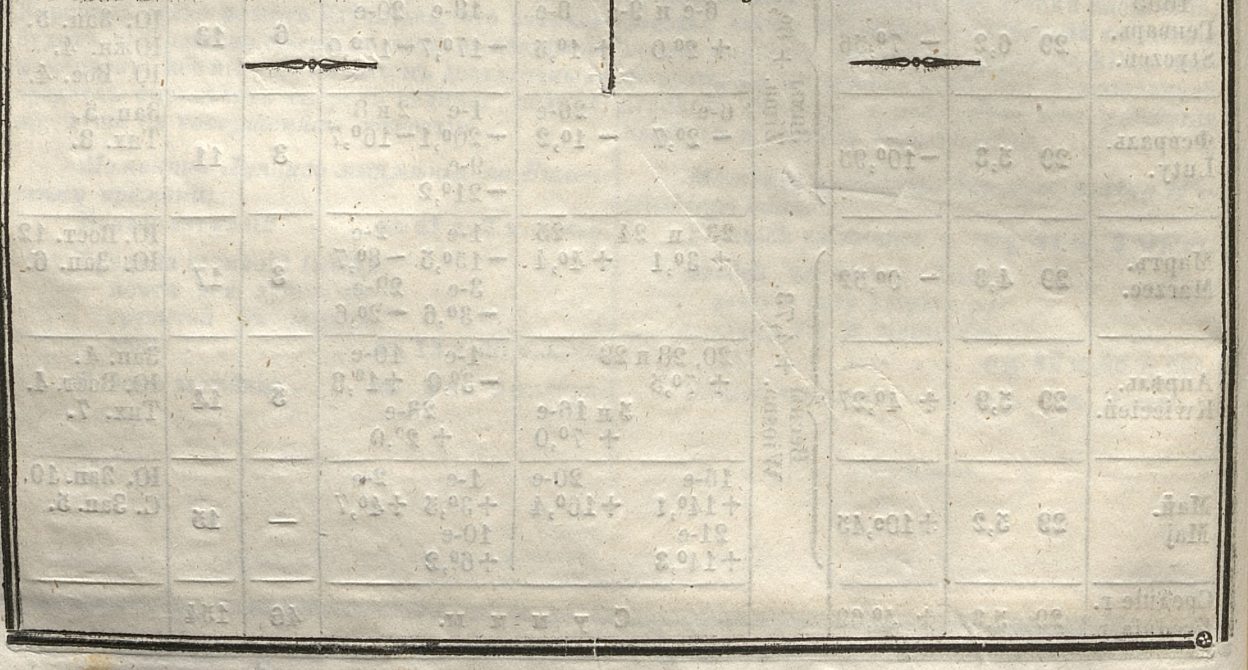
Deszcz i śnieg Listop. 9—19; Listop. 29,—Grud. 4; Grud. 20 — Stycz. 9; Marca 2—13, 20—28; Kwiet. 22—28.

Obfie śniegi Stycz. 10—16; Stycz. 26—29; Lut. 10—17.

4. Pierwsza nawalnica w roku 1855. Maja 4-go o godzinie 5 po południu.

5. Rozpatrywany rok wychodzi z rzędu zwyczajnych z przyczyny swojéj niepospolicie nizkiéj temperatury zimy; w szczególności miesiąc Luty pokazał nadzwyczajne zboczenie od swéj podobnéj do prawdy średniéj temperatury (—3^{0}, 1), zboczenie, które, nie tylko niepodobieństwem było przewidzieć, lecz które tyleż niepodobieństwem teraz i wytłumaczyć.

(Porównaj Artykuł w Kalend. na rok 1855. *Uwagi o klimacie.*

ПЕРЕЧЕНЬ ПРИМѢЧАТЕЛЬНѢЙШИХЪ ЕСТЕСТВЕННЫХЪ СОБЫТІЙ ВЪ 4-хъ ГУБЕРНІЯХЪ ЗА 1854 ГОДЪ.

Грозы, градъ, бури и наводненія.

24 Апрѣля. Въ дер. Шатерникъ Виленскаго у. ударомъ молніи убитъ крестьянинъ.

25 Апрѣля. Въ м. Чарновицахъ Брестскаго у. Гродненской губ. во время грозы сгорѣли отъ молніи холодныя строенія Православнаго прихода и въ дер. Свислочанахъ Грод. у. сарай.

28 Апрѣля. Въ Шавельскомъ у. Ковен. г. въ им. Повирвицѣ убитъ молніею въ полѣ крестьянинъ деревни Повирвицы.

29 Апрѣля. Въ дер. Твирахъ Новоалександровскаго у. Ковен. г. во время грозы сгорѣли отъ мольніи 2 амбара съ хлѣбомъ.

1 Мая. Гроза пронеслась въ трехъ губерніяхъ: Ковенской губ. въ застенкѣ Зависшикахъ сгорѣли отъ молніи два хлѣва со скотомъ; Виленской г. Свенцянскаго у. въ м. Колтынянахъ и окрестностяхъ онаго упалъ градъ, истребившій озимые посѣвы на пространствѣ 20 десят.; Гродненской губ. въ Бѣльскомъ у. въ дер. Горной во время грозы сгорѣли жилый домъ два хлѣва, въ Пружанскомъ у. на хуторѣ Либіи сгорѣли отъ молніи жилый домъ, хлѣбный сарай и амбаръ и въ дер. Липипахъ три сарая, въ Брестскомъ убита молніею въ полѣ крестьянка им. Миленчицъ.

2 Мая. Въ дер. Великое-Село Новогрудскаго у. Минской г. убитъ молніею крестьянинъ.

3 Мая. Въ дер. Микнюнахъ Вилкомирскаго у. Ковен. г. сгорѣли отъ молніи гумно и сарай, а въ Игуменскомъ у. Мин. г. убитъ молніею однодворецъ.

5 Мая. Въ застѣнкѣ Бересцѣ Пинскаго у. Мин. г. сгорѣли отъ молніи три дома.

7 Мая. Сильная гроза съ градомъ и бурею: въ Минской губерніи, Игуменскаго уѣзд. въ Фольваркѣ Сокольщизнѣ выпавшимъ *необыкновенной величины* градомъ истреблено озимыхъ и яровыхъ посѣвовъ на пространствѣ 451 десят., сверхъ того убито рогатаго скота шесть штукъ, а въ Борисовскомъ у. въ деревняхъ Бегомліи, Бересмiовкѣ, Морговцѣ, Волче, и Ускромье выбиты градомъ озимые и яровые посѣвы, а также убито 6 быковъ, 73 овцы и 68

SUMMARYUSZ GODNIEJSZYCH UWAGI WYPADKOW PRZYRODZONYCH WE 4-ch GUBERNIACH W PRZECIĄGU ROKU 1854.

Nawalnice, grad, burze i powodzie.

Kwietnia 24. We w. Szaternikach p. Wileńskiego piorun zabił włościanina.

Kwietnia 25. W m. Czarnowiczach p. Brzeskiego g. Grodzieńskiéj podczas burzy zgorzały od piorunu budowy parafii Prawosławnéj i we w. Swisłoczanach p. grodz. wozownia.

Kwietnia 28. W p. Szawelskim g. Kowień. w maj. Powirwicy piorun zabił w polu włościanina wsi Powirwicy.

Kwietnia 29. We w. Twirach p. Nowoaleksandrowskiego podczas burzy zgorzały od piorunu 2 szpichlerze ze zbożem.

Maja 1. Nawalnica przeszła we 3-ch guberniach: g. Kowieńskiéj w zaścianku Zawiszikach zgorzały od piorunu 2 chlewy ze zbożem; g. Wileńskiéj p. Swienciańskiego w m. Kołtynianach i okolicach jego wypadł grad, który wyniszczył oziminę na przestrzeni 20 dziesięc. g. Grodzieńskiéj w p. Bielskim we w. Górnéj podczas burzy spalił się dom mieszkalny i dwa chlewy; w p. Prużańskim w folwarku Libii spalił się od piorunu dom mieszkalny, gumno i szpichlerz i we w. Lipipach trzy gumna, w p. Brzeskim zabił piorun w polu włościankę m. Mileńczyc.

Maja 2. We w. Wielkie-Sioło p. Nowogródzkiego g. Mińskiéj zabił piorun włościanina.

Maja 3. We w. Mikniunach p. Wiłkomirskiego g. Kowieńskiéj spalił piorun gumno i odrynę, a w p. Ihumeńskim g. Mińskiéj zabił jednodworca.

Maja 5. W zaścianku Bereźcu p. Pińskiego g. Mińskiéj spalił piorun trzy domy.

Maja 7. Silna nawalnica z gradem i burzą: w gubernii Mińskiéj p. Ihumeńskiego w folwarku Sokolszczyznie grad *niepospolitéj wielkości* wyniszczył oziminę i jarzynę na przestrzeni 451 dziesię., oprócz tego zabito bydła rogatego sześć sztuk, a w p. Borysowskim we wsiach Behomlii, Bereśmiówce, Morgowcu, Wołczu i Uskromiu wybił grad oziminę i jarzynę, tudzież zabito 6 wołów, 73 owce i 68 świń i burza zerwała folusz w Uskromiu, wyrwało gro-

свиней, и бурею сорвало сукновальню въ Ускрольи, вырвало плотины и попортило двѣ мельницы, а также ударомъ молніи убитъ крестьянинъ.

12 Мая. Въ им. Копатонѣ Рѣчицкаго у. Минской г. выпавшимъ градомъ выбито 48 морговъ ржи.

13 Мая. На поляхъ им. Жосна Вилейскаго у. Виленской г. истреблены выпавшимъ градомъ озимые посѣвы на пространствѣ 13½ дес. Минской губер. Игуменскаго уѣзда ударомъ молніи убита на пастьбѣ крестьянская дѣвочка и 15 штукъ рогатаго скота.

19 Мая. Гроза пронеслась въ Гродненской губерніи: въ Бѣльскомъ уѣздѣ на поляхъ им. Туросни-Костельной и фольв. Доброводѣ упалъ градъ истребившій яровые посѣвы на пространствѣ 33 десят. а въ им. Хорощевѣ отъ молніи сгорѣли хозяйственныя строенія и въ Сокольскомъ уѣздѣ въ деревняхъ Городнянки, подъ-Городнянки, Кершновки и Хмельниковъ выпавшимъ градомъ истреблено озимаго хлѣба на пространствѣ 155 десят.

20 Мая. Гроза пронеслась: надъ Свенцянскимъ у. (Вилен. г.), при чемъ выпавшимъ градомъ истреблено на поляхъ Годуцишскаго и Свенцянскаго обществъ озимыхъ и яровыхъ посѣвовъ на простр. 284½ десят., въ Фольв. Свирплишкахъ на 45 десят. на запашкахъ им. Бѣлый дворъ 55½ десят. въ им. Пошеменѣ 157½ дес. въ деревняхъ Свилянахъ и Пиристелишкахъ 80 дес. и въ деревняхъ Бобяны, Малые-Печурки, Свирки, Петрашуны, и застѣнкѣ Маріямполь на 129 десят. озимаго и яроваго посѣвовъ; въ Ковенской губер. Шавельскаго уѣзда въ дер. Швильпишкахъ отъ молніи сгорѣлъ жилый домъ со всѣмъ имуществомъ и убитъ молніею крестьянскій мальчикъ; и Минской губ. Новогрудскаго уѣзда въ дер. Ятрѣ сгорѣли отъ молніи два хлѣбныя сарая.

22 Мая. Минской г. Мозырскаго у. ударомъ молніи убита крестьянка.

3 Іюня. Виленской г. Лидскаго у. около дер. Круманцевъ ударомъ молніи убиты два крестьянскихъ мальчика.

5 Іюня. Минской г. Борисовскаго у. на поляхъ дер. Новое село выбито градомъ озимаго хлѣба на простр. 20 десят. и Виленской г. Ошмянскаго у. ударомъ молніи убита крестьянка каз. имѣн. Сморгонь.

ble i popsuło dwa młyny, oraz piorun zabił włościanina.

Maja 12. W m. Konatopiu p. Rzeczyckiego g. Mińskiéj grad wybił 48 morgów żyta.

Maja 13. Na polach m. Żosna p. Wilejskiego g. Wileńskiéj wyniszczył grad oziminę na przestrzeni 13½ dziesię.; g. Mińskiéj p. Ihumeńskiego piorun zabił na paszy dziewczynkę włościańską i 15 sztuk bydła rogatego.

Maja 19. Nawalnica przeszła po gubernii Grodzieńskiéj: w p. Bielskim na polach maj. Turośni-Kościelnéj i folw. Dobrowodzia wypadł grad, który wyniszczył jarzynę na przestrzeni 33 dziesię. a w maj. Choroszczewie piorun spalił budowy gospodarskie i w p. Sokolskim we wsi Horodniankach, Podhorodniankach, Kiersnówce i Chmielnikowie grad wybił oziminę na przestrzeni 155 dziesię.

Maja 20. Nawalnica przeszła nad p. Swienciańskim (g. Wileń.), tudzież grad wybił na polach gminy Hoduciszskiéj i Swienciańskiéj oziminy i jarzyny na przest. 284½ dziesię., w folwarku Swirpliszkach na 45 dziesię., w zapaszkach mają. Białego-Dworu 55½ dziesię., w maj. Poszemieniu 157½ dziesię., we wsi Swilanach i Pirysteliszkach 80 dziesię. i we wsiach: Bobiany, Małe-Pieczurki, Swirki, Pietraszuny i zaściaku Maryampolu na 129 dziesięc. oziminy i jarzyny, w g. Kowieńskiéj p. Szawelskiego we wsi Szwilpiszkach piorun spalił dom mieszkalny z całym dobytkiem i zabił chłopca włościańskiego; i g. Mińskiéj p. Nowogródzkiego we w. Jatrze spalił piorun dwa gumna.

Maja 22. G. Mińskiéj p. Mozyrskiego piorun zabił włościankę.

Czerwca 3. G. Wileńskiéj p. Lidzkiego około wsi Krumiańców piorun zabił dwóch chłopców włościańskich.

Czerwca 5. G. Mińskiéj p. Borysowskiego na polach wsi Nowego-Sioła wybił grad oziminy na przestrzeni 20 dziesięc. i g. Wileńskiéj p. Oszmiańskiego piorun zabił włościankę majątku skarbowego Smorgoń.

6 Іюня. Минскаго у. въ дер. Раубичахъ упалъ градъ истребившій ржи на пространствѣ 95 десят.

7 Іюня. Виленской губ. Дисненскаго уѣз. въ имѣніи Мендзыржечѣ отъ сильнаго разлива воды, снесена водяная мельница.

8 Іюня. Ковенской г. Шавельскаго у. на поляхъ дер. Люткишекъ истреблено градомъ озимыхъ и яровыхъ посѣвовъ на пространствѣ около 5 верстъ.

14 Іюня. Въ Гродненскомъ у. выпавшимъ градомъ истреблено на поляхъ им. Семереноэъ 90 десят. яровыхъ посѣвовъ.

18 Іюня. Минской губ. Игуменскаго у. въ дер. Гривѣ на пастьбищѣ ударомъ молніи убиты 54 овцы и 9 свиней.

Съ 18 на 19 Іюня. Виленской г. Лидскаго у. въ фолвар. Копланowщизнѣ и въ дер. Докуровѣ, Пятрахъ и Филяновцахъ а также въ им. Великомъ и Маломъ Ольшевѣ на поляхъ истреблены выпавшимъ градомъ посѣвы на пространствѣ 810 морговъ.

19 Іюня. Минской г. Бобруйскаго у. на поляхъ дер. Пліосъ упалъ градъ истребившій озимыхъ и яровыхъ посѣвовъ на пространствѣ 45 десят. причемъ ударомъ молніи убитъ крестьянинъ.

25 Іюня. Виленской г. Дисненскаго у. на поляхъ им. Ржечкомъ упалъ градъ истребившій озимые и яровые посѣвы а также огородные овощи.

27 Іюня. Виленской губ. Вилейскаго у. на поляхъ им. Новоселки и деревняхъ онаго упалъ градъ истребившій озимые и яровые посѣвы на простр. 75 морговъ.

28 Іюня. Ковенской г. Шавельскаго у. въ дер. Винкшнянахъ во время грозы сгорѣли отъ молніи казенныя вещи Уланскаго ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА полка, при чемъ оглушены 3 казенныя строевыя лошади.

1 Іюля. Гродненской г. Волковыскаго у. въ им. Добросѣльцахъ отъ молніи сгорѣлъ дворовый магазинъ съ хлѣбомъ и Виленской губ. Трокскаго у. въ околицѣ Судвое отъ молніи сгорѣлъ жилый домъ, при чемъ контужена служанка хозяина.

3 Іюля. Гродненской г. Бѣлостокскаго у. на поляхъ дер. Кобылянки упалъ градъ, истре-

Czerwca 6. G. Mińskiéj we w. Raubiczach wypadł grad, który wybił żyta na przestrzeni 95 dziesięc.

Czerwca 7. G. Wileńskiéj p. Dziśnieńskiego w mają. Międzyrzeczu silny rozlew wody zniósł młyn wodny.

Czerwca 8. G. Kowieńskiéj p. Szawelskiego na polach wsi Lut. wybił grad oziminy i jarzyny na przestrzeni około 5 wiorst.

Czerwca 14. W p. Grodzieńskim grad wybił na polach maj. Siemierenoz 90 dziesięc. jarzyny.

Czerwca 18. G. Mińskiéj p. Ihumeńskiego we w. Grzywie na pastwisku piorun zabił 54 owce i 9 świń.

Czerwca z 18 na 19. Gubernii Wileńskiéj p. Lidzkiego w folw. Kopłanowszczyznie i we w. Dokurowie, Piatrach i Filanowcach, oraz w maj. wielkiém i małém Olszewie na polach wybił grad zasiewy na przestrzeni 810 morgów.

Czerwca 19. G. Mińskiéj p. Bobrujskiego na polach w. Plios wypadł grad, który wybił oziminy i jarzyny na przestrz. 45 dziesięc., oraz piorun zabił włościanina.

Czerwca 25. G. Wileńskiéj p. Dziśnieńskiego na polach mają. Rzeczkom wypadł grad, który wybił oziminę i jarzynę, tudzież ogrodowinę.

Czerwca 27. G. Wileńskiéj p. Wilejskiego na polach mają. Nowosiołek i wsi jego wypadł grad, który wybił oziminę i jarzynę na przestrzeni 75 morgów.

Czerwca 28. G. Kowieńskiéj p. Szawelskiego we w. Winkszniach w czasie nawalnicy spalił piorun skarbowe rzeczy pułku Ułańskiego JEGO CESARSKIEJ WYSOKOSCI NASTĘPCY TRONU, oraz ogłuszonémi zostały 3 skarbowke konie szeregowe.

Lipca 1. G. Grodzieńskiéj p. Wołkowyskiego w maj. Dobrosielcach piorun spalił magazyn dworny ze zbożem i g. Wileńskiéj p. Trockiego w okolicy Sudwojach piorun spalił dom mieszkalny, oraz dostała kontuzyi służąca gospodarza.

Lipca 3. G. Grodzieńskiéj p. Białostockiego na polach wsi Kobylanki wypadł grad, który

бившій яровые посѣвы на пространствѣ 36 дес., причемъ ударомъ молніи убитъ мальчикъ деревни Слободы.

4 Іюля. Ковенской г. Поневѣжскаго у. въ Пушолатскомъ приходѣ упалъ градъ, истребившій озимые и яровые посѣвы на простр. 677 дес. и Шавельскаго у. въ Подубискомъ приходѣ 202 десят.; Минскаго уѣзда отъ молніи сгорѣли гумна съ хлѣбомъ равно молотильня и амбаръ.

5 Іюля. Гроза пронеслась въ трехъ губерніяхъ: Ковенской г. Новоалександровскаго у. въ дер. Забичуны отъ молніи сгорѣло гумно; Минской г. въ г. Пинскѣ ударомъ молніи убита еврейка, Игуменскаго у. въ им. Завишинѣ отъ молніи сгорѣло гумно и Новогрудскаго у. ударомъ молніи убитъ еврейскій мальчикъ. Гродненской г. Кобринскаго у. въ им. Бездзежа отъ молніи сгорѣлъ сельскій запасный магазинъ, причемъ убиты молніею 2 крестьянина и 2 крестьянки.

Съ 6 на 7 Іюля. Гродненской г. Сокольскаго у. въ дер. Каменкѣ отъ молніи сгорѣла клуня съ сѣномъ.

8 Іюля. Гродненской г. Кобринскаго у. въ дер. Каменкѣ отъ молніи сгорѣли сѣнный и хлѣбный сараи; Минской губ. въ уѣздахъ: Новогрудскомъ и Бобруйскомъ ударомъ молніи убиты; въ 1 крестьянинъ, во 2) крестьянскій мальчикъ и Игуменскаго у. дер. Ершахъ отъ молніи сгорѣли гумна и сараи съ хлѣбомъ и сѣномъ.

13 Іюля. Виленской губ. Трокскаго уѣзд. въ дер. Ейгелянцахъ ударомъ молніи убиты крестьянскій мальчикъ и 3 лошади.

Съ 13 на 14 Іюля. Ковенской губ. Россіенскаго у. въ имѣніяхъ Груздзишкахъ и Плавшяхъ отъ молніи сгорѣли въ 1) два сарая, два хлѣва, конюшня и мѣльница во 2) овинъ.

14 Іюля. Гроза пронеслась въ двухъ губерніяхъ: въ Гродненской г. Гродненскаго у. на поляхъ им. Семеренокъ упалъ градъ истребившій озимые и яровые посѣвы на пространствѣ 90 дес. и Вилен. г. въ уѣз.: Вилейскомъ, упалъ градъ *величиною въ куриное яйцо* истребившій на поляхъ им. Черноручи и Стойкахъ всѣ озимые и яровые посѣвы и огородные овощи, и въ Свенцянскомъ у. въ деревняхъ Подстаржинкахъ, Сальчинентахъ и Полянахъ на поляхъ истреблены озимые и яровые посѣвы, а также огородные овощи на пространствѣ 306 десят., и въ застен-

wybił jarzynę na przestrz 36 dziesięc., oraz piorun zabił chłopca wsi Słobody.

Lipca 4. G. Kowieńskiéj p. Poniewieszskiego w parafii Puszołackiéj wypadł grad, który wybił oziminę i jarzynę na przestrz. 677 dziesięc, i p. Szawelskiego w parafii Podubiskiéj 202 dziesięc., p. Mińskiego piorun spalił gumna zbożem, równie młócarnią i świren.

Lipca 5. Nawalnica przeszła po 3-ch Guberniach: g. Kowieńskiéj p. Nowoaleksandrowskiego we wsi Zabiczunach piorun spalił gumno; g. Mińskiéj w m. Pińsku piorun zabił izraelitkę, p. Ihumeńskiego w maj. Zawyszynie piorun spalił gumno i p. Nowogródzkiego piorun zabił dziecię żydowskie, g. Grodzieńskiéj p. Kobryńskiego w maj. Biedzeży piorun spalił magazyn zapasowy sielski, oraz zabił dwóch włościan i dwie włościanki.

Lipca z 6 na 7. G. Grodzieńskiéj p. Sokolskiego we w. Kamionce piorun spalił odrynę z sianem.

Lipca 8. G. Grodzieńskiéj p. Kobryńskiego we w. Kamionce piorun spalił gumno i odrynę; g. Mińskiéj w powiatach: Nowogródzkim i Bobrójskim piorun zabił: 1) włościanina, 2) chłopca włościańskiego i p. Ihumeńskiego we w. Jerzach piorun spalił gumna i odryny ze zbożem i sianem.

Lipca 13. G. Wileńskiéj p. Trockiego we w. Ejgiełańcach piorun zabił chłopca włościańskiego i 3 konie.

Lipca z 13 na 14. G. Kowieńskiéj p. Rosieńskiego w maj. Hruździszkach i Pławszniach piorun spalił 1) dwie odryny, dwa chlewy, stajnią i chlew, 2) stodołę.

Lipca 14. Nawalnica przeszła po dwóch guberniach: w g. Grodzieńskiéj p. Grodzieńskiego na polach maj. Siemieronek wypadł grad, który wybił oziminę i jarzynę na przestrzeni 90 dziesięc. i g. Wileńskiéj w powiatach: Wilejskim, wypadł grad *wielkości kurzego jaja*, który wybił na polach majątku Czarnoruczy i Stojek całą oziminę, jarzynę i ogrodowinę i w p. Swienciańskim we w. Podstarzynkach, Salczynientach i Polanach na polach wybite są ozimina i jarzyna, tudzież ogrodowina na przestrzeni 306 dziesięc. i w zaścia.: Starzynie na

кахъ: Старинѣ на 36 дес., Козишкахъ 75 д. и на фольварковой землѣ имѣнія Полянъ 18 десятинъ.

15 Іюля. Минской г. Слуцкаго у. въ дер. Демашковичахъ отъ молніи сгорѣлъ домъ съ пристройками.

16 Іюля. Виленской г. Трокскаго у. на поляхъ дер. Голиктинимъ упалъ градъ истребившій озимый хлѣбъ и огородные плоды.

Съ 17 на 18 Іюля. Минской г. въ уѣздахъ: Слуцкомъ въ им. Тросценцѣ отъ молніи сгорѣлъ скотской сарай и Минскомъ въ им. Михаловѣ молотильня.

19 Іюля. Гродненской г. Волковыскаго у. на поляхъ имѣн. Зеленевичахъ упалъ градъ истребившій озимые и яровые посѣвы на пространствѣ 180 морговъ и на поляхъ дер. Мозолянъ совершенно истреблены озимые и яровые посѣвы. Минской г. Рѣчицкаго у. на поляхъ дер. Зеленочь также истреблены яровые посѣвы и огородные овощи на простр. 75 дес.

20 Іюля. Минской г. Рѣчицкаго у. въ дер. Гноево ударомъ молніи убитъ крестьянскій мальчикъ.

25 Іюля. Минской г. Пинскаго у. въ Теребенскомъ дворѣ отъ молніи сгорѣлъ сарай и въ ономъ 26 штукъ рогатаго скота.

26 Іюля. Гроза пронеслась въ трехъ губерніяхъ: Виленской губ. Ошмянскаго у. въ деревняхъ Копово и Конявѣ отъ молніи сгорѣли жилые дома съ имуществами, Свенцянскаго у. ударомъ молніи убитъ крестьянинъ им. Сорокполя;— Гродненской г. Слонимскаго у. на поляхъ имѣній Шейнякъ-Горныхъ и Шейнякъ меньшихъ упалъ градъ истребившій всѣ озимые и яровые посѣвы а также огородные и другія растенія, при томъ ударомъ молніи убита бывшая на полѣ крестьянская дѣвочка и въ им. Полонскѣ истреблены также градомъ, съ сильною бурею озимые и яровые посѣвы на простр. 1431 морговъ; Минской губ. Кобринскаго уѣзда въ дер. Гутѣ отъ молніи сгорѣли 3 дома и 7 хлѣбныхъ сараевъ съ пристройками.

27 Іюля. Минской губ. Игуменскаго уѣз. въ им. Мендзержечьи отъ молніи сгорѣли гумно, сарай съ молотильнею и амбаромъ, магазинъ съ хлѣбомъ, и горячимъ виномъ и Гродненской г. Волковыскаго у. въ им. Комакъ отъ молніи сгорѣла клуня съ хлѣбомъ.

30 Іюля. Минской г. Рѣчицкаго у. отъ молніи сгорѣла Заспейская Троицкая Церковь и

36 dziesięc., Koziszkach 75 d. i na ziemi folwarcznéj maj. Polan 18 dziesięcin.

Lipca 15. G. Mińskiéj p. Słuckiego we w. Demaszkowiczach piorun spalił dom z przybudowaniami.

Lipca 16. G. Wileńskiéj p. Trockiego na polach w. Holiktinim wypadł grad, który wybił oziminę i ogrodowinę.

Lipca z 17 na 18. G. Mińskiéj w powiat.: Słuckim w maj. Troscency piorun spalił chlew i Mińskim w maj: Michałowie młócarnią.

Lipca 19. G. Grodzieńskiéj p. Wołkowyskiego na polach maj. Zieleniewicz wypadł grad, który wybił oziminę i jarzynę na przestrzeni 180 morgów i na polach wsi Mozolan zupełnie wybitą została ozimina i jarzyna. G. Mińskiéj p. Rzeczyckiego na polach wsi Zielonocz téż wybitą została jarzyna i ogrodowina na przestrzeni 75 dziesięc.

Lipca 20. G. Mińskiéj p. Rzeczyckiego we wsi Gnojowie piorun zabił chłopca włościańskiego.

Lipca 25. G. Mińskiéj p. Pińskiego we dworze Tereheńskim piorun spalił chlew i w nim 26 sztuk bydła rogatego.

Lipca 26. Nawalnica przeszła we 3 Guberniach: G. Wileńskiéj p. Oszmiańskiego we wsiach Kopowie i Koniawie piorun spalił domy mieszkalne z dobytkami, p. Swienciańskiego piorun zabił włościanina maj. Sorokpola;— g. Grodzieńskiéj p. Słonimskiego na polach majątków Szejniak-Górnych i Szejniak mniejszych wypadł grad, który wybił całą oziminę i jarzynę, oraz ogrodowinę i inne rośliny, tudzież piorun zabił włościańską dziewczynkę, która była na polu i w maj. Połońsku wybił także grad z silną burzą oziminę i jarzynę na przestrz. 1431 morg., g. Mińskiéj powiatu Kobryńskiego we wsi Hucie piorun spalił 3 domy i 7 gumien z przybudowaniami.

Lipca 27. G. Mińskiéj p. Ihumeńskiego w maj. Międzyrzeczu piorun spalił gumno z młócarnią i szpichlerzem, magazyn ze zbożem i wódką i g. Grodzieńskiéj p. Wołkowyskiego w maj. Komaku piorun spalił odrynę ze zbożem.

Lipca 30. G. Mińskiéj p. Rzeczyckiego piorun spalił kościół Zaspejski S. Trójcy i g. Wi-

Виленской г. Трокскаго у. въ дер. Моргахъ отъ молніи сгорѣлъ хлѣбный сарай.

31 Іюля. Виленской г. Свенцянскаго у. въ дер. Драбышанахъ и Рудзяхъ упалъ градъ истребившій яровые посѣвы на пространствѣ 115 десятинъ.

2 Августа. Минской г. Пружанскаго у. въ имѣніи Бѣловѣжѣ отъ молніи сгорѣлъ домъ.

Съ 6 на 7 Августа. Гродненской г. Брестскаго у. въ дер. Заржечье отъ молніи сгорѣли хозяйственныя строенія, при чемъ убиты молніею 2 крестьянина.

7 Августа. Виленскаго у. въ имѣніяхъ Павловѣ и Вилькишкахъ отъ молніи сгорѣли въ 1) конюшня и амбаръ при чемъ убито молніею 5 лошадей и во 2) сгорѣлъ сельскій магазинъ съ хлѣбомъ; Гродненской г. Бѣлостокскаго у. въ дер. Куликовкѣ сгорѣли отъ молніи клуня, 3 хлѣва и амбаръ, Мозирскаго у. ударомъ молніи убитъ крестьянинъ; Ковенской г. Вилкомирскаго у. въ дер. Погиреляхъ отъ молніи сгорѣлъ сарай съ сѣномъ и Россіенскаго уѣзда въ дер. Стырюнахъ сгорѣлъ отъ молніи сарай съ имуществомъ.

8 Августа. Ковенской г. Россіенскаго у. въ имѣніи Трупнеляхъ сгорѣли отъ молніи сарай съ сѣномъ, воловня, конюшня и хлѣвъ.

10 Минской г. Рѣчицкаго у. въ дер. Лозкахъ ударомъ молніи убито на пастьбищѣ 17 штукъ рогатаго скота и Ковенской губ. Вилкомирскаго уѣзда въ дер. Шилюнахъ отъ молніи сгорѣло гумно съ хлѣбомъ.

16 Августа. Гродненской г. Бѣльскаго у. въ дер. Жерахъ-Губикахъ сгорѣлъ отъ молніи домъ.

6 Сентября. Минской г. Игуменскаго у. въ имѣніяхъ: Могильнѣ и Семеновичахъ пронеслась сильная буря съ градомъ, которою въ селѣ Семеновичахъ разрушены до основанія 2 крестьянскіе дома и 3 гумна, а въ другихъ деревняхъ на строеніяхъ сорваны крыши, равно въ лѣсахъ причененъ бурею значительный вредъ, при чемъ въ м. Могильнѣ въ домѣ Священника ударомъ молніи убита женщина.

14 Октября. Сильною бурею Ковенской г. Тельшевскаго уѣзда разрушенъ сарай при корчмѣ Кадашни въ которомъ временно помѣщался 4 взводъ втораго эскадрона Уланскаго Генералъ-Адъютанта Князя Чернышева полка при чемъ убито балками и крышею 3 строевыя лошади и 4 изувѣчены.

leńskiéj p. Trockiego we wsi Morgach piorun spalił gumno.

Lipca 31. G. Wileńskiéj p. Swienciańskiego we wsi Drabyszanach i Rudziach wypadł grad, który wybił jarzynę na przestrzeni 115 dziesięcin.

Sierpnia 2. G. Mińskiéj p. Prużańskiego w majątku Białowieży piorun spalił dom.

Sierpnia z 6 na 7. G. Grodzieńskiéj p. Brzeskiego we wsi Zarzeczu piorun spalił budowy gospodarskie, oraz zabił dwóch włościan.

Sierpnia 7. P. Wileńskiego w majątkach Pawłowie i Wilkiszkach piorun spalił 1) stajnią i Swiren oraz zabił 5 koni i 2) spalił się magazyn wiejski ze zbożem; g. Grodzieńskiéj p. Białostockiego we wsi Kulikówce piorun spalił odrynę, 3 chlewy i swiren, p. Mozyrskiego piorun zabił włościanina; g. Kowieńskiéj p. Wilkomierskiego we wsi Pogirelach piorun spalił odrynę z sianem; p. Rosieńskiego we wsi Styrunach piorun spalił odrynę z dobytkiem.

Sierpnia 8. G. Kowieńskiéj p. Rosieńskiego w majątku Trupnielach piorun spalił odrynę z sianem, wołownia, stajnią i chlew.

Sierpia 10. G. Mińskiéj p. Rzeczyckiego we wsi Łozkach piorun zabił na pastwisku 17 sztuk bydła rogatego i g. Kowieńskiéj p. Wilkomierskiego we wsi Szylunach spalił gumno ze zbożem.

Sierpnia 16. G. Grodzieńskiéj p. Bielskiego we wsi Żerach-Gubik spalił piorun dom.

Września 6. G. Mińskiéj p. Ihumeńskiego w maj. Mogilnie i Siemionowiczach przeszła silna burza z gradem, która w Siole Siemionowiczach do szczętu zburzyła 2 domy włościańskie i 3 gumna a w innych wsiach na budynkach pozrywane były dachy, równie zrządziła burza znaczną szkodę, oraz w m. Mogilnie w domu księdza piorun zabił kobiétę.

Października 14. Silna burza g. Kowieńskiéj p. Telszewskiego zburzyła odrynę przy karczmie Kadaszni, w któréj czasowie mieścił się 4 oddział drugiego szwadronu pułku ułańskiego Jenerał-Adjutanta Księcia Czernyszewa, oraz balki i dach zabiły 2 konie szeregowe a 4 zostały skaleczoném.

Всего въ 1854 году въ 4 губерніяхъ число пораженныхъ молніею людей 31, животныхъ 258, число истребленныхъ зданій 84, мѣстъ гдѣ падалъ градъ 37, истребившій хлѣба на пространствѣ всего. 4963 десят., за исключеніемъ непоказаннаго пространства: 1) въ им. Шейнякъ горныхъ и Шейнякъ меньшихъ, 2) въ дер. Моголянъ, 3) въ дер. Голиктни. 4) въ им. Черноручи и Стойкахъ, 5) въ имѣн. Ржечкомъ, 6) въ дер. Моткишкахъ и 7) въ дер. Бегомліи, Бересміовкѣ, Морговцѣ, Волче и Ускромьи.

ПРИМѢЧАНІЕ.

Предъидущій перечень примѣчательнѣйшихъ естественныхъ событій ясно показываетъ какъ великъ вредъ, причиняемый грозами въ теченіе лѣтнихъ мѣсяцевъ. Данныя за 1853 г. (въ календарѣ на 1855 г.) представляютъ подобныя же числа. Такъ какъ несчастія, случающіяся во время сильныхъ грозъ, во многихъ случаяхъ происходятъ отъ незнанія свойствъ молніи и неумѣнья предохранять себя отъ опасности, тамъ гдѣ это возможно; то здѣсь неизлишнѣ будетъ указать на тѣ предостереженія какія предлагаетъ наука.

1. Предметы значительно возвышающіеся надъ другими ихъ окружающими чаще всего подвергаются прямому дѣйствію молніи. Такъ, высокія зданія вообще и преимущественно находящіяся еще на возвышенныхъ мѣстахъ (какъ нерѣдко строятся церкви), деревья, корабельныя мачты подвержены наибольшей опасности привлечь на себя молнію.

2. Молнія по преимуществу устремляется на болѣе выдающіяся и острыя оконечности предметовъ, въ особенности, когда такія оконечности изъ металла, и вообще къ значительнымъ металлическимъ массамъ; также чаще избираетъ предметы влажные нежели сухіе и вообще тотъ классъ веществъ, который въ наукѣ называется *проводниками электричества*. Лучшіе проводники суть металлы и вещества содержащія ихъ въ примѣси, посредственные: уголь, солома, сырое дерево, влажная земля, печная сажа, человѣческое тѣло, вода, камни; весьма худые, древесная смола, стекло, шелкъ, сухой воздухъ.

3. Молнія, проникая въ предметы или чрезъ возвышенныя и остроконечныя части,

Ogółem w roku 1854 we 4-ch guberniach liczba zabitych od piorunu ludzi 31, zwierząt 288, liczba zniszczonych budynków 84, miejsc gdzie spadał grad 37, który wybił zboża na przestrzeni ogółem 4963 dziesięc., wyjąwszy niepokazaną przestrzeń: 1) w maj. Szejniakach-Górnych i Szejniakach mniejszych, 2) we wsi Mogolanach, 3) we wsi Goliktniach, 4) w maj. Czarnoruczy i Stojkach, 5) w mająt. Rzeczkomie, 6) we wsi Motkiszkach i 7) we wsiach Behomlii, Bereśniówce, Morgowcu, Wołczu i Uskromiu.

UWAGA.

Poprzedzający summaryusz godniejszych uwagi wypadków przyrodzonych jasno pokazuje jak wielką jest szkoda, zrządzona przez grzmoty w ciągu miesięcy letnich. Rok 1853 (w kalendarzu na rok 1855) przedstawia podobneż liczby. Ponieważ nieszczęścia, zdarzające się w czasie silnych nawalnic, w wielu razach pochodzą z niewiedzy własności piorunu i nieumiejętności ochraniać siebie od niebezpieczeństwa, tam, gdzie to jest możebném; więc tutaj nie będzie zbyteczną rzeczą wykazać te ostróżności, jakie przedstawia nauka.

1. Przedmioty znacznie się wznoszące nad innémi je otaczającémi, najczęściéj podlegają prostemu działaniu piorunu. Tak wysokie gmachy w ogólności a zwłaszcza znajdujące się jeszcze na wyniosłych miejscach (jak często stawią się kościoły), drzewa, maszty okrętowe podległe są największemu niebezpieczeństwu ściągnienia na siebie piorunu.

2 Piorun szczególniéj zwraca się na bardziéj wydatne i ostre szczyty przedmiotów, osobliwie, gdy takie kończatości są z metalu, i w ogólności ku znacznym massom metalowym, także częściéj wybiera przedmioty wilgotne, niżeli suche i w ogólności tę klassę istot, która w nauce nazywa się *przewodnikami elektryczności*. Najlepszymi przewodnikami są metale i materye zawierające je w mieszaninie, pośrednie: węgiel, słoma, drzewo surowe, ziemia wilgotna, sadze z pieca, ciało ludzkie, woda, kamienie; bardzo złémi, smoła z drzewa, szkło, jedwab, powietrze suche.

3. Piorun, przenikając do przedmiotów czy przez wyniosłe i kończate części, czy przez massy

или чрезъ металическія массы, стремится пройти въ землю, избирая для того лучшіе проводники въ коихъ производитъ и наименшее разстройство. Но какъ скоро хорошихъ проводниковъ нѣтъ, или они прерываются, или значительно уклоняются въ сторону, представляя притомъ острые углы, или наконецъ недостаточно хороши и массивны дабы отвести грозную матерію въ землю, она выходитъ изъ нихъ и поражаетъ сосѣдственныя части худыхъ проводниковъ, раздѣляется на большое число оныхъ и производитъ въ нихъ сильнѣйшія и разнообразнѣйшія разрушительныя дѣйствія на всемъ пути, пока она не достигнетъ земли.

Сообразивъ все сказанное передъ симъ, каждому можетъ быть понятно: отчего больше опасности быть убитымъ молніею находясь на высотѣ, какъ напр. на высокой горѣ, на колокольнѣ или на крышѣ дома, укрываясь подъ деревомъ, какъ это часто дѣлаютъ по незнанію, находясь вблизи металлическихъ массъ, особенно когда онѣ не сообщаются съ землею, имѣя при себѣ большія метеолическія вещи и тому подобное; также отчего молнія чаще всего проникаетъ въ жилыя зданія чрезъ домовыя трубы (особенно если онѣ не закрыты и существуетъ теченіе теплаго и влажнаго воздуха при открытыхъ окнахъ или дверяхъ), отчего та сторона зданія, которая смочена дождемъ скорѣе можетъ подвергнуться удару, равно какъ и тѣ части въ коихъ находится много металлическихъ веществъ. Всякій, кто хочетъ и можетъ избѣгнуть опасности, долженъ сообразоватья съ обстоятельствами и быть осмотрительнымъ. Правилъ на всѣ возможные случаи дать нельзя. Однако же мы прибавимъ еще къ сказанному: опасно бѣжать или быстро ѣхать во время грозы, ибо молнія съ большею легкостію устремляется въ пространство разрѣженнаго воздуха, равно какъ и тамъ гдѣ воздухъ испорченъ дыханіемъ большаго числа людей, соединенныхъ въ тѣсномъ пространствѣ.

Чтобы защитить цѣлыя зданія преимущественно возвышенныя, или стоящія одиноко отъ опасности поврежденія или совершеннаго истребленія молніею есть одно средство весьма дѣйствительное, но къ сожалѣнію не столь простое, чтобы оно могло сдѣлаться общеупотребительнымъ. Такъ называемые *громоотводы*, представляютъ весьма надежную защиту *для тѣхъ зданій, на которыхъ утверждаются*

metalowe dąży, aby przejść do ziemi, wybierając do tego najlepsze przewodniki, w których sprawia i najmniejszy nieład. Lecz skoro tylko dobrych przewodników nie ma, albo są przerywane, albo znacznie odchodzą w stronę, przedstawiając przytém kąty ostre, albo nakoniec niedostatecznie są dobre i massywne, by odprowadzić materyą nawalnicy do ziemi, wychodzi z nich i uderza w sąsiednie części złych przewodników, rozdziela się na wielką ich liczbę i sprawia w nich najmocniejsze i najrozmaitsze niszczące skutki na całéj drodze, póki nie dosięgnie ziemi.

Zważywszy wszystko, co się przedtém rzekło, każdemu może być rzeczą zrozumiałą: dla czego więcéj niebezpieczeństwa być zabitym od piorunu znajdując się na wysokości, jak np. na wysokiéj górze, na dzwonicy lub na dachu domu, ukrywając się pod drzewem, jak to często robią przez niewiadomość, znajdując się w blizkości mass metalicznych, zwłaszcza kiedy się one nie łączą z ziemią, mając przy sobie wielkie rzeczy metaliczne i tym podobne; także dla czego piorun najczęściéj dostaje się do budynków mieszkalnych przez kominy (zwłaszcza jeżeli one nie są zamknięte i istnieje płynienie powietrza ciepłego i wilgotnego przy odemkniętych oknach lub drzwiach), dla czego ta strona budynku, która jest zmoczona od dżdżu prędzéj może podledz uderzeniu, równie jak i te części, w których się wiele ciał metalicznych znajduje. Ktokolwiek chce i może uniknąć niebezpieczeństwa, powinien do okoliczności się stosować i być ostróżnym. Przepisów na wszelkie możebne przypadki dać nie można; jednakże dodamy jeszcze do tego, co się rzekło: niebezpiecznie jest biedz albo prędko jechać w czasie nawalnicy, bo piorun z większą lekkością zwraca się do przestrzeni powietrza rozrzedzonego, równie jak i tam, gdzie powietrze jest zepsute oddechem większéj liczby ludzi, zebranych w ciasnych przestrzeniach.

Żeby obronić całe budynki, zwłaszcza wyniosłe albo stojące samotnie od niebezpieczeństwa uszkodzenia czy zupełnego wyniszczenia od piorunu jest jeden środek bardzo skuteczny, lecz na nieszczęście nie tak prosty, żeby mógł zostać powszechnie używanym. Tak zwane *konduktory*, przedstawiają bardzo pewną obronę *tych budynków, na których się one utwierdzają ze wszelkiémi potrzebném i ostróżnościa-*

они со всѣми нужными предосторожностями. Подробное описаніе правильнаго устройства громоотводовъ Франклина завлекло бы насъ слишкомъ далеко, притомъ оно могло бы быть полезнымъ только весьма немногимъ, которые при надобности могутъ получить нужныя свѣдѣнія и изъ другихъ источниковъ. Мы ограничимся здѣсь только немногими замѣчаніями, имѣя въ виду жителей деревень, которые сравнительно чаще терпятъ несчастія отъ молніи. Большіе лѣса, высокія горы служатъ естественными громоотводами, которые ослабляютъ грозныя тучи проходящія надъ ними, привлекая на себя удары молніи и, кромѣ того, не видимо и мало по малу разряжая тучи. Такимъ образомъ селенія, лежащія въ глубокихъ долинахъ, или окруженныя въ недальнемъ разстояніи обширными лѣсами болѣе или менѣе уже защищены отъ опасныхъ ударовъ молніи, хотя и могутъ быть весьма частыми свидѣтелями сильныхъ грозъ. Равнымъ образомъ и отдѣльные дома могутъ быть защищены нѣсколькими высокими деревьями, если послѣднія окружаютъ домъ со всѣхъ сторонъ въ небольшомъ разстояніи (примѣрно ото 7 до 10 саженъ). Если деревья *значительно превышаютъ* зданіе, то они будутъ служить громоотводами; и если бы случилось, что молнія направится въ эту сторону; то можно навѣрное ожидать, что она поразитъ одно изъ деревьевъ, не коснувшись зданія. Конечно выростить такія деревья въ защиту для каждаго дома покрайней мѣрѣ весьма трудно; но нельзя не признать однакоже того, что такое средство было бы также весьма дѣйствительнымъ и противъ распространенія столь опустошительныхъ деревенскихъ пожаровъ (*) Болѣе общаго и надежнаго нельзя по совѣтовать ничего. При томъ не должно забывать, что молнія преимущественно поражаетъ возвышенные предметы, по этому благоразуміе велитъ не ставить напримѣръ высокихъ шестовъ на крышахъ самыхъ зданій жилыхъ или нежи-

(*) Во многихъ мѣстахъ Россіи господствуетъ предразсудокъ, что пожаръ происшедшій отъ молніи не можетъ быть потушенъ человѣческими усиліями; такое безразсудное убѣжденіе очень вредно, ибо оно поражаетъ безнадежностію въ первую минуту и даетъ время искрѣ обратиться въ пламя.

mi. Szczegółowe opisanie regularnego urządzania konduktorów Franklina zaprowadziłoby nas zbyt daleko, przytém onoby mogło być użyteczne tylko nader niewielu, którzy w potrzebie mogą ocerpać wiadomości i z innych źródeł. My ograniczamy się tutaj tylko niewielą uwagami, mając na względzie wiosek mieszkańcow, którzy, mniéj więcéj, najczęściéj nieszczęść od piorunu doznają. Wielkie lasy, góry wysokie służą za naturalne konduktory, które osłabiają działanie chmuro bieżących się nad nimi, przyciągając do siebie pioruny i, oprócz tego, niewidzialnie i powoli chmury rozrzedzając. Takim sposobem wsi, leżące w głębokich dolinach, czy okrążone w niedalekiéj odległości obszernémi lasami mniéj więcéj już są ochronione od niebezpiecznych uderzeń piorunu, lubo i mogą być silnych burz częstymi świadkami. Również i oddzielne domy mogą być obronione kilką wysokiémi drzewami, jeżeli ostatnie otaczają dom w niewielkiéj odległości (mniéj więcéj od 7 do 10 sążni). Jeżeli drzewa *znacznie przewyższają* budynek, mogą służyć za konduktory; i gdyby się zdarzyło, że się piorun w tę stronę skieruje; tedy można na pewno oczekiwać, że uderzy w jedno z drzew, nie tknąwszy budynku. Zapewne wyhodować takie drzewa dla obrony każdego domu przynajmniéj wielką byłoby trudnością; lecz nie można nie przyznać jednakże tego, że taki środek byłby téż bardzo skutecznym i przeciwko rozszerzeniu tyle pustoszących pożarów wiejskich. (*) Więcéj niczego nie można poradzić ogólnego i pewnego. Przytém zapominać nie należy; że błyskawica szczególniéj uderza w przedmioty wyniosłe, przeto rozsądek każe nie stawić np. wysokich żerdzi na dachach samych budynków mieszkalnych czy nie mieszkalnych, ale, jeżeli trzeba, daleko od zabudowań. Również nie jest jeszcze rzeczą zbyteczną poradzić zakrywać na wierzchu kominy sklepieniem z cegły, (lub nawet garnkiem z przebitym z boku otworem, jak to

(*) W wielu miejscach Rossji panuje przesąd, że pożar zrządzony od piorunu nie może być usiłowaniami ludzkiémi zgaszony; takie nierozsądne przekonanie bardzo jest szkodliwe, bo razi wątpliwością w piérwszéj chwili i daje czas iskrze zamienić się w płomień.

лыхъ, но, если нужно, въ дали отъ строеній. Равнымъ образомъ неизлишне еще посовѣтовать закрывать на верху дымовыя трубы сводомъ изъ кирпича, (или даже горшкомъ съ пробитымъ съ боку отверстіемъ, какъ это часто и дѣлается); при томъ, какъ можно чаще, очищать трубы отъ сажи.

Паденіе града, хотя вообще довольно рѣдкое явленіе, по своимъ послѣдствіямъ еще гораздо важнѣе ударовъ молніи. Было бы истиннымъ благодѣяніемъ найти средство предотвратить бѣдствіе, которое часто во нѣсколько минутъ истребляетъ всѣ плоды продолжительныхъ усилій земледѣльца. Образованіе града происходитъ всегда въ грозной тучѣ; чтобы предотвратить это образованіе, надобно извлечь изъ облаковъ грозную матерію. И такъ задача *градоотводовъ* въ сущности одинакова съ задачею *громоотводовъ*, но первые по своему назначенію должны оказывать дѣйствіе на большихъ пространствахъ занятыхъ полями, и потому то не могутъ быть замѣнены настоящими громоотводами Франклина. Многочисленные огни костровъ, розложенныхъ на большомъ пространствѣ, какъ показалъ опытъ, могущественно дѣйствуютъ на обезоруженіе приближающихся грозныхъ тучъ. Не далеко отъ *Цезены* въ Корнваллисѣ, жители одного небольшаго прихода, по совѣту сельскаго священника, собираютъ кучи изъ соломы и хворосту въ разстояніи одна отъ другой около 7 саженъ, на всемъ протяженіи по окружности прихода. Какъ скоро приближается сильная гроза, костры зажигаютъ. Въ теченіи трехъ лѣтъ, какъ уже употребляется этотъ способъ, грозы и градъ минуютъ этотъ приходъ, хотя прежде несчастія случались ежегодно, и въ то же время сосѣдніе приходы неразъ были опустошаемы градомъ. Въ пользу предохраняющаго дѣйствія большихъ огней говоритъ также то наблюденіе, что въ Англіи округи мануфактурные, покрытые фабриками и заводами гораздо рѣже посѣщаются грозами нежели округи земледѣльческіе.

często się i robi), przytém, jak można najczęściéj od sadzy kominy oczyszczać.

Padanie gradu, lubo w ogólności dosyć rzadkie zjawisko, lecz swojémi następstwami daleko jeszcze jest ważniejsze od uderzeń piorunu. Prawdziwém byłoby dobrodziejstwem znaleźć środek odwrócenia nieszczęścia, które często w kilka minut wszelkie owoce długich usiłowań rolnika wyniszcza. Formowanie się gradu zawsze powstaje w chmurze nawalnéj; żeby to formowanie się odwrócić, potrzeba wyciągnąć z obłoków materyą burzy. A tak zadanie *konduktorów gradu* w istocie jednakowe jest z zadaniem *konduktorów piorunowych*, lecz piérwsze z naznaczenia swojego powinny okazywać skutek na wielkich przestrzeniach zajętych przez pola, a przeto nie mogą być zastąpione prawdziwémi konduktorami Franklina. Liczne ognie stosów, rozłożonych na wielkich przestrzeniach, jak pokazało doświadczenie, potężnie na rozbrojenie zbliżających się chmur nawalnicy działają. Niedaleko od *Cezeny*, w Kornwallii, mieszkańcy jednéj niewielkiéj parafii, za radą kapłana wiejskiego, zbierają kupy ze słomy i chróstu w odległości jedna od drugiéj około 7 sążni na całym przeciągu po okręgu parafii. Skoro tylko się zbliża silna nawalnica, stosy zapalają. W przeciągu trzech lat, jak już używa się ten sposób, nawalnice i grad tę parafią mijają, chociaż wprzódy nieszczęścia zdarzały się corocznie, a w tymże czasie sąsiednie parafie nie raz gradem były pustoszone. Na korzyść ochraniającego działania wielkich ogniów mówi także to postrzeżenie, że w Anglii okręgi rękodzielne, pokryte fabrykami i zakładami daleko rzadzéj nawiedzane bywają przez nawalnice, niż okręgi rolnicze.

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО.

Хозяйскіе афоризмы.

1. Изыскивай всѣ позволительные источники дохода съ имѣнія, но избѣгай всякаго тщеславія и излишествъ.

2. Остерегайсе отъ издержекъ, потому что бережливостью только составляются капиталы. Изъ двухъ хозяевъ находящихся въ одинакихъ или равныхъ обстоятельствахъ, тотъ будетъ богаче, который умѣетъ болѣе сберечь.

3. Не покупай того, что тебѣ менѣе нужно, но покупай только то, безъ чего ты не можешь обойтись никакимъ образомъ.

4. Не дѣлай никогда большихъ запасовъ въ хозяйствѣ, потому что; они скоро истощаются и употребляются. Это мнѣніе англійскаго хозяина.

5. Не продавай никогда впредъ того, что ты надѣешся имѣть (хотябы съ достовѣрностью), но только то, что у тебя уже приготовлено.

6. Трудись сколько можешь, потому что трудъ даетъ здоровье, благосостояніе, хорошее мнѣніе у людей, даетъ наконецъ спокойствіе совѣсти и доставлаетъ намъ удовольствіе. Трудъ пріятенъ Богу и людямъ: кто трудится, тотъ вѣрно не возжелаетъ чужаго имущества и никогда не простретъ руки о вспомоществованіи: въ трудѣ, повѣрьте мнѣ, и въ точномъ исполненіи всѣхъ нашихъ обязанностей состоитъ все наше счастье. Въ С. Писаніи мы читаемъ приговоръ данный Богомъ на человѣка: „Въ потѣ лица твоего снѣси хлѣбъ твой, дондеже возвратишися въ землю: яко земля еси и въ землю отидеши. „Нѣтъ, это не проклятіе брошенное на человѣка, это указатель, гдѣ онъ долженъ искать истиннаго счастья и какимъ образомъ. Нѣтъ хуже порицанія, того, какъ если кого назовутъ праздлолюбцемъ, тунеядцемъ, это значитъ, что онъ въ тягость обществу. Пчелы выбрасываютъ трутней изъ улья, чѣмъ онѣ приговариваютъ ихъ къ смерти отъ стужи и голода, такой нерѣдко бываетъ конецъ и трутней общества.

7. Хозяйство, которое не возвышается и не улучшается безпрестанно, должно отъ этого приходить въ упадокъ, потому что нѣтъ въ немъ точки отдохновенья, на которой можно бы остановиться и сказать себѣ: я все уже сдѣлалъ. Слѣдовательно въ хозяйствѣ, что не улучшается, то должно дѣлаться худшимъ. Не поддер-

GOSPODARSTWO WIEJSKIE.

Aforyzma Gospodarskie.

1. Wynajduj wszelkie źrzódła godziwe dochodu z majątku a unikaj wszelkiéj próżności i zbytków.

2. Oszczędzaj się w wydatkach, bo u nas oszczędnością jeszcze tylko, tworzą się kapitały. Z dwóch gospodarzy w jednakowych czyli równych okolicznościach znajdujących się, ten będzie bogatszy, któren umie więcéj zaoszczędzić.

3. Niekupuj tego co ci jest mniej potrzebném, ale tylko to kupuj, bez czego się w żaden sposób obejść niemozesz.

4. Nie rób nigdy wielkich zapasów w gospodarstwie bo te się prędko konsumują i zużywają: jest to zdanie Angielskiego gospodarza.

5. Nie przedawaj nigdy naprzód, tego, co się mieć spodziewasz (choćby z pewnością) lecz tylko to co masz już przygotowane.

6. Pracuj ile możesz, bo praca daje zdrowie, dobre mienie, dobre uważenie u ludzi, daje nakoniec spokojność sumienia i zadowolenie z samego siebie. Praca miła Bogu i ludziom: kto pracuje, cudzego dobra pewno niezapragnie i nigdy ręki o pomoc niewyciągnie: w pracy, wierzcie mi, i w dopełnieniu ścisłém obowiązków, całe nasze szczęscie polega. W piśmie ś. czytamy piérwszy wyrok Boga na człowieka wydany „w krwawym pocie czoła twojego, na chleb twój będziesz pracował i zarabiał go“ nie, to nie jest przekleństwo na człowieka rzucone, to skazówka, gdzie ma szukać i w jaki sposób prawdziwego szczęścia. Nie masz większéj nagany, jak komu dadzą nazwę próżniaka, darmozjada, pieczeniarza, to znaczy że jest ciężarem społeczności. Pszczoły wyrzucają trutniów z ula wskazując je na zatratę przez głód; i chłód, taki często koniec bywa i trutniów społeczności.

7. Gospodarstwo które się niepodnosi i ciągle się nieulepsza, musi tém samém upadać: bo nie ma w niém punktu spoczynkowego, na którym by zastanowić się można i powiedzieć sobie, już wszystko zrobiłem. W gospodarstwie więc, co się nieulepsza pogorszać się musi; niepodtrzymuj budowy a w krótce ci runie: nieza-

живай строенія, и вскорѣ оно обрушится: не унаваживай земли, и не будетъ тебѣ чего собирать. Не улучшай породы скота, овецъ, лошадей и произведутъ тебѣ выродковъ, и малая отъ нихъ будетъ тебѣ польза и т. д.

8. Старайся, чтобъ у тебя былъ самый лучшій скотъ, т. е. самый полезный и сообразный съ мѣстностью, а также лошади, овцы и т. д. не много, по возможности, но хорошо содержанныя: вотъ въ чемъ дѣло. Продавая даже негодную штуку, пусть же она будетъ вскормлена какъ слѣдуетъ.

9. Засѣвай поле самымъ лучшимъ зерномъ, какъ говорятъ отличной доброты и продавай вычищенное самымъ лучшимъ образомъ.

10. Часто перемѣнять посѣвное зерно, но перемѣнять его на лучшее: еслибъ пришлось за нѣсколько миль купить его и привезти, не жалѣть труда и издержекъ; напр: хорошій горохъ продавали въ истекшемъ году отъ 14-ти до 16-ти руб. сер. худой же отъ 11-ти до 13-ти р. сер. бочку. Однако же издержки на обработываніе и перевозку были однѣ и тѣже на оба сорта, лучшій и худшій.

11. Не засѣвать слишкомъ большихъ пространствъ полей; сѣять столько, сколько дозволяютъ силы, а стараться улучшить почву. На меньшее пространство употребивъ тѣже силы, что и на большее, мы непремѣнно будемъ имѣть большій урожай. Лучше съ 60 морговъ убрать 30000 или 36000 сноповъ ржи, нежели со 120 и болѣе морговъ. Это непростительный грѣхъ, въ которомъ мы и убѣждены, однако же мы добровольно подвергаемся оному: еслибъ мы сбереженную силу употребили на приготовленіе и умноженіе навоза, на лучшую обработку почвы, то наша жатва была бы обильнѣе.

12. Сбереженное пространство пашни отъ обработыванія не оставлять подъ паръ, но засѣять его трилистникомъ красноватымъ, бѣловатымъ или прочими сѣменами травъ. Сѣючи всякое зерно порознь, перемѣшавъ его съ пескомъ, всего лучше засѣять это въ рожь весною: потомъ угладить его каткомъ; что ржи не повредитъ, а напротивъ пособитъ еще. Убравъ рожь не пасти жнива оставшагося на поляхъ послѣ жатвы, чтобы трилистникъ и трава хорошо разводились. На слѣдующую весну поборонить крѣпко и посыпать золою трилистника накопленною въ теченіе зимы, смолотымъ гип-

silaj ziemi nawozem a niebędziesz miał czego zbierać, nieulepszaj rasy bydła, owiec, koni a wyrodzą ci się, i mały z nich będziesz miał pożytek i t. d.

8. Staraj się mieć jak najlepsze bydło t. j. najużyteczniéjsze i stosowne do miejscowości, toż konie, owce i t. d. nie wiele, podług możności, ale dobrze utrzymane, to grunt cały. Zbywając brakowną nawet sztukę, niechże będzie należycie ukarmiona.

9. Zasiewaj pole ziarnem jak najlepszém, jak mówią gatunkowém i sprzedawaj jak najlepiéj oczyszczone.

10. Zmieniać często ziarno usiewne ale zmieniać go na lepsze, gdyby o kilka lub kilkanaście mil przyszło go zakupić i sprowadzić, nieżałować trudu i kosztu, np. dobry groch sprzedawano w roku upłynionym od 14 do 16 Rs. a ladajaki od 11 do 13-tu za beczkę, a jednak koszta uprawy i transportu jedne i też same były tak lepszego jak i podlejszego gatunku.

11. Niezasiewać zbyt wielkich przestrzeni pól; siać tyle, ile dozwalają siły a starać się lepiéj role doprawić. Na mniejszą przestrzeń używszy tych samych sił, co na większą używaliśmy, koniecznie urodzaj większy z niéj otrzymamy. Lepiéj z 60 morgów zebrać 500 lub 600 kop. żyta, jak ze 120 i więcéj morgów. Jest to grzech wielki o którym my i przeświadczeni jesteśmy, a jednak go dobrowolnie popełniamy: gdybyśmy siłę oszczędzoną użyli na przygotowanie i pomnożenie nawozu, na lepszą doprawę roli a pewnie powiększyłyby się nasze zbiory.

12. Oszczędzoną przestrzeń roli od uprawy nie zostawiać odłogiem pustym, ale zasiać ją koniczyną czerwoną, białą, tymotejką lub innemi nasionami traw, siejąc każde ziarno z osobna po zmieszaniu go z piaskiem, najlepiéj zasiać to w żyto na wiosnę: potém przycisnąć go walcem: co żytu niezaszkodzi a jeszcze mu pomoże. Po zebraniu żyta niepaść scierni aby się koniczyny i trawy dobrze rozkrzewiły. Na wiosnę następną pobronować silnie i posypać koniczyny popiołem przez zimę nagromadzonym, gipsem zmletym czy to suszonym czy surowym używając na morg 5 pudów gipsu i więcéj jeśli moż-

сомъ либо сушенымъ либо сырымъ, употребляя на моргъ 5 пудъ гипса и, если можно, болѣе. Къ тому же потрясти мѣлкимъ навозомъ собраннымъ съ дорогъ и двора, прибавляя и землю накопленную изъ рвовъ, и перегнилыя зелія, помои, щелокъ и пр. Англичане обыкновенно называютъ это компостомъ. Какъ скоро трилистникъ станетъ цвѣсти, то можно его скосить на сѣно или на зеленый кормъ для коровъ, воловъ и лошадей, отъ чего сбережется много корму для лошадей, коровы же значительно увеличатъ удой. Потомъ, осенью, какъ почва нѣсколько замерзнетъ, можно пасти всякаго рода скотъ до самого снѣга. На 3-ью весну опять поборонить, полить навозною водою, потрясти компостомъ и, либо оставить еще разъ для кошенія, либо перемѣнить на настбище, что кому нужнѣе. Можно такимъ образомъ 3 или 4 года пользоваться сбереженнымъ пространствомъ почвы и потомъ пополнить перелогъ оручи его какъ можно глубже и полученная озимъ будетъ равняться унавоженной. Слѣдовательно возвратятся издержки для покупки семянъ трилистника. Такимъ образомъ сбереженная земля не останется безполезною.

M. Ф.

na potrząść do tego drobnym nawozem z dróg i podworza uzbieranym, dodając i ziemię z rowów nagromadzoną i zielska przegniłe, pomyje, ługi i t. d. Anglicy to zwykli kompostem nazywać. Poczem jak koniczyna osypie się kwiatem, można ją skosić na siano lub na karm zielony dla krów, wołów i koni, a oszczędzi się niemało obroku dla koni, i krowy znacznie powiększą udoj; potém w jesieni jak rola przymarznie, można paść wszelkiego rodzaju bydło aż do śniegu. Na wiosnę 3-cią znowu pobronować i polać gnojówką i potrząść kompostem, i, albo zostawić jeszcze raz do skoszenia, albo zamienić na pastwisko, co komu potrzebniejsze: można tak przez 3 lub 4 lat korzystać z oszczędzonéj przestrzeni pola a potem dopełnić ugoreń zaorując go na zimę jak można najgłębiéj a otrzymana ozimina równać się będzie pognojonéj; powrócą się więc koszta na zakupienie nasion koniczyny i tymotejki, a tak ziemia oszczędzona niezostanie bezużyteczną.

M. F.

ДОМАШНІЯ СРЕДСТВА.

1. *Новое средство пользовать Холеру.*

Вѣнскій лѣкарь Алоисій Паскуали въ новомъ сочиненіи своемъ (das Kalk, als directes Heilmittel gegen die asiatische Cholera, Wien 1855, 8.) даетъ успѣшный способъ пользовать Холеру посредствомъ извѣстковой воды принимаемой внутрь, къ которой прежде надлежитъ прибавить 1/10 часть камеди истертой въ порошокъ и разведенной въ той же водѣ. Этой смѣси, для старшихъ въ лѣтахъ, онъ даетъ по одной столовой ложкѣ, для дѣтей по кофейной ложечкѣ каждые 10 или 15 минутъ, и даже каждые полчаса и черезъ часъ, какъ сего требуетъ степень развитія этой ужасной болѣзни. Г. Паскуали дѣлалъ опытъ въ концѣ уже Холеры, на 5-ти больныхъ, на 4-хъ пожилыхъ особахъ, и на одномъ пяти-лѣтнемъ ребенкѣ, кои всѣ были вылѣчены совершенно, хотя язва у нихъ была въ высокой степени. Самую большую дозу употребилъ больной въ продолженіе 10-ти часовъ времени, т. е. выпилъ 32 столовыя ложки или 16 унцій известковой воды, смѣшанной съ

DOMOWE SPOSOBY.

1. *Nowy sposób leczenia Cholery.*

Doktor Wiedeński Aloizy Paskuali w nowo wydaném dziele swojém (das Kalk, als directes Heilmittel gegen die asiatische Cholera. Wien 1855, 8.) podaje skuteczny sposób leczenia Cholery za pomocą wody wapiennéj do śrzodka branéj, do któréj wprzód dodać należy 1/10 część gummy Arabskiej rozproszkowanéj i w téjże wodzie rozpuszczonéj. Mieszaniny téj na osobę starszą, daje po jednéj łyżce stołowéj, dla dzieci po łyżeczce kawianéj co 10 lub 15 minut, a nawet co półgodziny i w godzinę jak tego wymaga stopień rozwiniętéj téj strasznéj choroby. P. Paskuali robił probę przy końcu już Cholery na 5-ciu chorych, na 4-ch starszych osobach i na jedném pięciuletniém dziecięciu, które wszystkie zostały wyleczone zupełnie chociaż były w wysokim stopniu dotknięte tą zarazą. Największą dozę użył chory w 10-ciu godzinach czasu t. j. wypił 32 łyżek stołowych czyli 16 uncii wody wapiennéj z jedną dziesiątą częścią gummy arabskiéj zmieszanéj. Dla innych mniejsza ilość

L"

одною десятою долею камеди. Для другихъ меньшее количество воды было дѣйствующимъ лѣкарствомъ. Вкусъ этой воды не отвратителенъ и больной послѣ нѣсколькократнаго употребленія, чувствуя себя съ каждымъ разомъ лучше, самъ обыкновенно проситъ о повтореніи лѣкарства.

Средство сіе, равно дѣйствующее противъ поносовъ всякаго рода, пособляетъ какъ людямъ такъ и домашнимъ животнымъ. Это лѣкарство заживляетъ также раны, въ коихъ нѣтъ опухоли. Двѣ ложки известковой воды смѣшанныя съ одною ложкою прованскаго масла (хорошаго свѣжаго) или миндальнаго масла, составляютъ очень нѣжное мыльце (linimentum), заживляющее всякаго рода раны и сыпи. Мыльце сіе заживляетъ также у кормилицъ грудныя бородавки, кои въ то время когда онѣ кормятъ дѣтей лопаютъ и гноятся.

Чтобы имѣть хорошо приготовленную известковую воду, надлежитъ взять свѣжо выжженнаго известняка напр. фунта два и потушить его т. е орошать водою, покамѣстъ онъ не разсыплется въ мѣлкую муку. Порошокъ этотъ пересѣявъ чрезъ рѣшето всыпать въ деревянный сосудъ, залить двумя гарнцами кипятка и мѣшать какъ слѣдуетъ деревянною лопаточкою; послѣ чего оставить спокойно, пока совершенно не простынетъ. Впрочемъ слить съ осаждающимися частицами въ бутылку, заткнуть крѣпко и сохранять въ прохладномъ мѣстѣ для употребленія. Если же бутылка не будетъ хорошо заткнута и поставлена на прохладномъ мѣстѣ, то известковая вода подвергается разложенію, вліяніе воздуха ослабляетъ ее и дѣлаетъ менѣе дѣйствующею.

М. Ф.

2. *Новое средство пользовать хроническіе ревматизмы.*

Нововведенное въ аптеки лѣкарство подъ названіемъ *Propylamineum*, показалось самымъ дѣйствующимъ средствомъ противъ хроническаго и самаго неудобоизлѣчимаго ревматизма. Извѣщающій объ этомъ, самъ на себѣ и на нѣсколькихъ лицахъ еще, испыталъ его спасительныя слѣдствія. На 3 унціи дистилированной воды берутъ 15 капель Propylamineum и три раза въ день, т. е. поутру, въ полдень и вечеромъ, употребляютъ внутрь по одной чайной ложечкѣ. Никакой особенной діеты не предпи-

wody była lekarstwem skutecznėm. Smak téj wody nie jest odrażający i chory po zażyciu kilkorazowém czując się za każdą razą lepiéj, sam prosić zwykł o ponowienie tego lekarstwa.

Srzodek ten równie skuteczny przeciwko biegunkom i dijariom wszelkiego rodzaju tak ludziom jak i zwierzętom domowym, jest pomocny. Służy także do gojenia ran mianowicie takich które wolne są od nabrzmiałości. Dwie łyżki wody wapiennej zmięszane z jedną łyżką oliwy (dobrej swieżéj) lub olejku migdałowego dają mydełko (linimentum) bardzo delikatne gojące wszelkiego rodzaju rany i osypki. Mydełko to służy także do gojenia brodawek piersiowych u mamek, które często przy karmieniu dzieci pękają i ropieją.

Aby mieć dobrze przyrządzoną wodę wapienną należy wziąść kamieni wapiennych swieżo wypalonych np. funtów dwa i zgasić je t. j. skrapiać je wodą aż się rozsypią na drobną mączkę. Proszek ten po przesianiu przez rzeszoto wsypuje się do drewnianego naczynia i zalewa się dwóma garcami wody wrzącéj i miesza się należycie łopatką drewnianą poczém zostawuje się spokojnie aż póki zupełnie nieostygnie. Nareszcie zlewa się całkowicie z osadem do butli, zakorkowuje się mocno i zachowuje się w chłodném miejscu do użycia. Jeśli nie będzie zaś dobrze zakorkowany butel i zachowany na chłodném miejscu, woda, ulega rozkładowi, wpływ powietrza, osłabia ją i robi ją mniej skuteczną.

M. F.

2. *Sposób nowy leczenia Reumatyzmów zadawnionych.*

Nowo wprowadzone do aptek lekarstwo pod nazwaniem *Propylamineum*, pokazało się najskuteczniejszym srzodkiem przeciwko zadawnionemu i najuporczywszemu reumatyzmowi. Podający tę wiadomość sam na sobie i na kilku osobach jeszcze, doświadczył zbawiennego jego skutku. Na 3 uncije wody destylowanéj bierze się 15 kropel propylamineum i trzy razy na dzień, t. j. rano, w południe i wieczor zażywa się wewnątrz po jednéj łyżeczce kawianéj. Dijety żadnéj szczególnéj niezaleca się: jednak na godzi-

сывается; однако надлежитъ его принимать за часъ прежде кушанья. Можно бы повторить и въ другой разъ, но кто не испыталъ малѣйшаго облегченья, можетъ довольствоваться этимъ, а обратиться къ другимъ врачебнымъ средствамъ. Я употребивъ половину, совершенно выздоровѣлъ, остальною же половиною я вылѣчилъ обѣ руки ремесленнику подверженному этой болѣзни.

М. Ф.

3. *Испытанное средство лѣчить Зудъ или такъ называемую скуку у лошадей и скота.*

Послѣ долговременной зимы по причинѣ невыгоды и отъ нерадиваго содержанья, иногда также и чрезъ сообщеніе, домашнія животныя, лошади и скотъ (особенно коихъ держатъ на привязи), подвергаются нѣкоторому роду зуда. Они трутся о разные предметы (чесутся), лижутся, съ поверхности же кожи отдѣляется множество чешуи какъ бы мха ростущаго на деревѣ, который приводитъ въ разслабленіе животное и бываетъ причиною различныхъ болѣзней, нерѣдко же послѣдуетъ смерть.

Скотину или лошадь подверженную этой болѣзни, слѣдуетъ, въ зимнее время, ввести въ теплую комнату (лѣтомъ же въ какое нибудь строеніе крытое) вымыть щелокомъ составленнымъ изъ золы и табаку, коего, на 20 гарнцевъ воды, надобно взять отъ 3 до 4 фунтовъ. Вымывши покрыть теплою попоною и оставить такъ при хорошемъ кормѣ на 24 часа въ спокойномъ состояніи. Потомъ еще разъ вымыть, но уже теплою водою только съ мыломъ, и вычесать хорошо щеткою а послѣ и скребницею. Въ то время разводится одинъ фунтъ Сѣрнокислаго Цинка (Sulphas zinci) обыкновеннѣе же Vitrioleum album, коего фунтъ стоитъ 15 коп. въ торговлѣ, развести его въ 20 гарнцахъ тепловатой воды и, съ помощью кисти или куска портянины, вымазать всю поверхность кожи и вытереть какъ найлучше и все лѣченіе кончено. Скотина тотчасъ становится веселѣе, отрастаетъ шерсть, возстановляются силы и, словомъ, видимо поправляется.

М. Ф.

nę przed jedzeniem brać go należy. Można by i drugi raz powtórzyć go, ale kto ulgi niedoznał najmniejszéj to może na tém przestać, a udać się do innych środków medycznych: mnie połowa wyżyta już zupełnie uleczyła a drugą połową wyleczyłem pracowitego człowieka któremu obie ręce były zreumatyzmowane.

M. F.

3. *Wyprobowany sposob leczenia Swierzbu czyli tak zwanéj nudy u koni i bydła.*

Po długiéj zimie z niewygody i niedbałego utrzymania, czasem też i przez komunikaciją, zwierzęta domowe konie i bydło, (zwłaszcza na uwięzi trzymane), dostają pewnego rodzaju swierzbu, trą się o różne przedmioty, liżą się a z powierzchni skóry oddziela się mnóstwo łuski jakby mchu na drzewie rosnącego, który niszczy zwierze i staje się przyczyną rozlicznych chorób często kończących się śmiercią.

Bydlę, lub konia którego napadła podobna dolęgliwość należy w zimowéj porze wprowadzić do ciepłéj izby (a latem w zabudowaniu jakimkolwiek krytém) wymyć ługiem z popiołu i tytuniu przyrządzonym którego na 20 garncy wody 3 do 4 funtów wziąść potrzeba. Po wymyciu okryć ciepłą derhą i tak zostawić przy dobrym karmie na 24 godzin w spokojnym stanie. Potém jeszcze raz powtórzyć wymycie ale już ciepłą wodą tylko z mydłem i szczotką, następnie i zgrzebłem dobrze wyczesać. Potém dopiero, rozpuszcza się funt jeden siarczanu zynku (Sulphas zinci) a zwyczajniej Vitrioleum album, którego funt kosztuje najwięcéj 15 kop. w handlu) a rozpuścić go w 20 garncach letniéj wody i za pomocą pędzla lub kawałka płachty wysmarować całą powierzchnią skury i wytrzeć jak najlepiéj i całe leczenie skończone. Bydlę zaraz staje się weselszém i z podrośnieniem szersci zaczyna nowych sił nabierać, jedném słowem poprawuje się widocznie.

M. F.

О скотскомъ падежѣ называемомъ Lues bovum v. bovina, *о бѣшенствѣ* Hydrophobia *и о воспаленіи легкаго* Phtisis pulmonalis.

Язву сію у рогатаго скота, совѣтуютъ пользовать съ помощью пара, всего лучше въ банѣ, гдѣ она находится; больное животное вводятъ или вносятъ въ баню и теплота повышается отъ 35° до 40° по Реом. дѣлается это дважды и скотъ справляется послѣ болѣзни.

Нѣсколько лѣтъ тому назадъ, во Франціи совѣтовали также пользовать подверженныхъ бѣшенству съ помощью парной бани, тоже въ градусахъ 35 до 40° по термо. Реом.; не слышно однакожъ сдѣлалось ли средство сіе всеобщимъ.

Не неумѣстно будетъ вспомнить о средствѣ громкомъ и часто употребляемомъ въ здѣшней и смежныхъ съ нею губерніяхъ, лѣчить бѣшенство употребляя растеніе называемое *Сокольникомъ* Hieracium pilosella.

Растеніе сіе растетъ вездѣ по пескамъ, на самой безплодной почвѣ, цвѣтетъ желто, разъ весною, другой разъ осенью, листки его, разстилающіеся по землѣ, довольно мѣлки какъ и все растеніе, покрыты волосками, отъ чего происходитъ и самое названіе. Засушенное и истертое въ порошокъ даютъ больному тотчасъ въ первые дни то съ хлѣбомъ намазаннымъ масломъ или медомъ, то въ видѣ чаю въ день по нѣсколько разъ, взявъ небольшую горсть на чайникъ содержащій кварту кипятка и даже перемѣшивать его съ пищею если имѣется таковой обильно. Сочинитель имѣлъ опытъ у себя дома. На женщину, возвращающуюся изъ города на предмѣстіе напала бѣшеная собака и укусила два раза въ лѣвую руку. Не теряя ни минуты времени, отаслали ее къ лѣкарю, одному изъ лучшихъ: онъ сейчасъ употребилъ средства, какія ему наука и искуство сообщали, выжегъ сперва рану адскимъ камнемъ, а потомъ вымылъ ее соляною кислотою и перевязавъ рану отослалъ больную домой, совѣтуя употреблять домашнія средства. Къ несчастію, растенія этого не было, надобно было доставать его изъ подъ снѣга. Это было въ мѣсяцѣ Мартѣ. Сколько можно было собрать, то давали сейчасъ либо вмѣстѣ съ хлѣбомъ и медомъ, либо въ чаю, который она пила нѣсколько разъ въ день, и даже ѣла его перемѣшивая со свѣжимъ салатомъ: это пользованіе продолжали двѣ недѣли, между тѣмъ скотъ изувѣченный у владѣтельницы этой бѣ-

O zarazie bydlęcéj zwanéj Xięgosuszem Lues bovum v. bovina, *i o wsciekliznie* Hydrophobia, *o zapaleniu płuc* Phtisis pulmonalis.

Zarazę tę u bydła rogatego, radzą leczyć za pomocą pary, najlepiéj w łaźni gdzie się ta znajduje: bydle chore wprowadza się albo wnosi się do łaźni i ciepło podnosi się od 35° do 40° R: powtarza się ta operacia raz i drugi i bydle powoli przychodzi do zdrowia.

Przed kilkunastą laty we Francyi radzono też leczyć dotkniętych wścieklizną za pomocą łaźni parowych, także w stopniach 35 do 40° ciepł. Reaum. niedało się jednak słyszeć czy sposób ten stał się powszechnym.

Nie od rzeczy będzie tu wspomnieć o sposobie rozgłośnym i często używanym w tutejszéj i poblizkich z nią guberniach, leczenia wścieklizny za użyciem rosliny zwanéj Jastrzębcem (Hieracium pilosella.)

Roslina ta rośnie wszędzie po piaskach, na najnieurodzajniejszym gruncie, kwitnie żółto, raz na wiosnę a drugi raz w jesieni; listki jéj, rozścielające się po ziemi, dość drobne jak i cała roślinka, okryte są włoskami, od czego i nazwisko jéj gatunkowe pochodzi. Zasuszona i starta na proszek daje się choremu zaraz w piérwszych dniach już to z chlebem nasmarowanym masłem lub miodem, już to w postaci herbaty na dzień po kilka razy, biorąc garść niewielką na imbryk kwartowy wody wrzącéj a nawet mieszać ją z pokarmami jeśli się ma jéj podostatkiem. Piszący miał praktykę u siebie w domu. Kobieta wracając z miasta na przedmieściu została napadnięta od psa wściekłego (vulgo) szalonego i skaleczona dwukrotnie w rękę lewą. Nietracąc ani momentu czasu, zaraz odesłano ją do Doktora jednego ze znakomitszych: ten zaraz użył srodków jakie mu nauka i sztuka jego podawały, wypalił naprzód ranę kamieniem piekielnym a potém wymył ją kwasem solnym rozcieńczonym i opatrzywszy ranę odprawił chorą do domu, radząc używać sposobów domowych. Na biedę, rośliny téj niebyło przygotowanéj, potrzeba było z podśniegu ją dobywać, było to w miesiącu Marcu. Co się dało uzbierać to dawano zaraz albo razem z chlebem i miodem albo w herbacie którą piła razy kilka na dzień, a nawet mieszając z sałatą na swieżo jadła ją: i tak leczenie to kontynowano przez parę tygodni. Tymczasem bydło pokaleczone u właścicielki owego psa sza-

шеной собаки, нѣсколько штукъ подверглось бѣшенству и было умерщвлено. Больная же наша до сихъ поръ въ самомъ цвѣтущемъ здоровьи.

Въ слѣдующемъ году дѣлали другой опытъ на собакахъ изувѣченныхъ бѣшенымъ пришлецемъ. Сперва бросали ихъ нѣсколько разъ въ прудъ, потомъ давали ихъ въ пищѣ и питьѣ вышеупомянутое растеніе. Одна изъ нихъ, которая принимала лѣкарство, уцѣлѣла. Мать же со щенками не принимала его никакимъ образомъ, бѣшенство показалось на щенкахъ, кои вмѣстѣ съ матерью были убиты: и на ней были уже признаки этой болѣзни, уходила отъ воды и пр. Растеніе это должно быть очень дѣйствующее и противъ лихорадки.

М. Ф.

lonego, sztuk kilka podpadło wsciekliznie i pobite zostało. Pacientka zaś nasza podziś dzień od lat już 3-ch używa jak najlepszego zdrowia.

W następnym roku zrobiono drugie doświadczenie na psach pokaleczonych od przybysza szalonego. Naprzód wzrucano je kilkakrotnie do stawu a potém dawano w pokarmach i napojach wspomnioną wyżéj roslinę,jeden z nich który przyjmował lekarstwo ocalał. Matka zaś ze szczenięty nieprzyjmowała go żadnym sposobem, naprzód więc wscieklizna okazała się na szczenięcach które razem z matką zgładzone zostały: i na niéj były już oznaki tej choroby, uciekanie od wody.

M. F.

Воспаленіе легкаго Peripneumonia episootica.

Это другая язва послѣ джумы Lues bovum v. bovina, умерщвляющая наши стада, неоднократно истребляя ихъ совершенно. Болѣе или менѣе она мѣстна, свойственна нѣкоторымъ только окрестностямъ (эндемическая), особенно на плоскостяхъ, гдѣ воды нездоровы, гніючи, застоялы, тамъ нерѣдко она свирѣпствуетъ. Различествуетъ отъ предъидущей тѣмъ, что желудокъ обыкновенно здоровъ, здѣсь же легкое повреждено видимо, чрезвычайно велико и вспухло, въ высокой степени воспаленія до того, что получаетъ какой-то красно-мраморный цвѣтъ, разрѣзанное же походитъ на нѣкоторый родъ жиру. Изъ ноздрей больному животному течетъ матерія клейкая перемѣшанная съ кровью и весьма непріятнаго запаха. Кашель сиплый и болѣе и болѣе увеличивающійся, съ развитіемъ болѣзни сильная горячка.

Такую-то прилипчивую болѣзнь въ недавнія времена научились прививать подобно какъ прививаютъ овцамъ оспу. Средство сіе не вошло еще во всеобщее употребленіе, но это очень важное изобрѣтеніе можетъ предохранить отъ большихъ лишеній въ сельскомъ хозяйствѣ. Пользовать неоднажды удалось домашними средствами, а именно: корень чемеричника Rx. Hellebori albi) надлежитъ истереть въ порошокъ и давать по 1 лоту на штуку прибавивъ столько же поваренной соли и нѣсколько муки замѣсить соленою водою и сдѣлать пилюлю, которая больному скоту дается чрезъ 3 или 4 дня на то-

Zapalenie płuc Peripneumonia episootica.

Jest to druga zaraza po xięgosuszu która zabija nasze trzody nieraz jak mówią co do nogi wyniszczając je. Mniéj więcéj jest miejscową do niektórych tylko okolic przywiązana (endemiczna) mianowicie na płaszczyznach gdzie wody nie zdrowe, gnijące, bez odpływów, tam często ona grassuje. Różni się tém od poprzedzającéj że żołądek zwany xięgami zwykle jest zdrowym, tu zaś płuca są zaafektowane widocznie, nadzwyczaj są wielkie i rozdęte, w wysokim stopniu zapalenia tak że nabywają koloru jakiegoś czerwono-marmurkowego, rozkrajane zaś do tłuszczu są podobne, z nozdrzów choremu bydlęciu płynie materya lépka z krwią zmięszana i bardzo nieprzyjemną woń wydająca. Kaszel chrapliwy i coraz się zwiększający, z postępem choroby gorączka silna.

Taką to chorobę zaraźliwą niedawnémi-czasy nauczono się szczepić, podobnie jak owcom ospę,zaszczepiają, sposób ten jeszcze niewszedł w powszechne użycie, ale jest to bardzo ważny wynalazek który zabezpieczyć może od wielkich strat w gospodarstwie wiejskim, leczyć zaś nieraz się udało domowémi sposoby, a mianowicie. Korzeń ciemierzycy (Rx. Hellebori albi) należy sproszkować i dawać po łócie na sztukę dodawszy tyleż soli kuchennéj i nieco mąki, zarobić wodą słoną i zrobić pigółkę która choremu bydlęciu daje się przez 3 lub 4 dni na czczo po jednéj na raz. Upuszcza się także krwi ze 2 kwart i robi się na

щакъ по одной за разъ. Бросить также крови кварты двѣ и дѣлается на груди заволока. Для предохраненія можно морду внутри вымазать горнымъ масломъ (нефтью).

Третья язва не столь часто у насъ случающаяся есть воспаленіе селезенки, трудная и почти неудобоизлѣчимая обыкновенною аллопатическою методою. Скотъ же, гомеопатически пользованный, весьма скоро и, можно такъ сказать, выздоровливаетъ чудеснымъ способомъ. Въ 14-мъ томѣ разсужденій Львовскаго земледѣльческаго общества за 1853 г. Г. Студзинскій удачно описалъ весь этотъ образъ пользованія. Онъ употребляетъ для этого мышьякъ и (antrakinu) перваго растиранія какъ онъ называетъ, т. е. беретъ на одну штуку $1/_{100}$ грана. Неимовѣрно, чтобы этотъ столь малый пріемъ могъ дѣйствовать, между тѣмъ какъ онъ дѣйствуетъ всего очевиднѣе. Животное бывшее больнымъ въ высокой степени, вскорѣ послѣ употребленія начинаетъ выздоровливать, схватываетъ за траву и пасется какъ будто здоровое и, послѣ нѣскольких дней, оно совершенно здорово. Примѣчательно притомъ, что всякая штука подверженная этой болѣзни, совершенно выздоровливаетъ вскорѣ послѣ употребленія лѣкарства въ 1-й разъ до того, что не нужно повторять таковое. Бѣсѣды Львовскаго Агр. Общества М. Ф.

piersiach zawłoka. Dla preserwatywy można pysk wewnątrz wymazać olejem skalnym czyli górnym (naftą) zwanym.

Trzecia zaraza nie tak często u nas się zdarzająca jest zapalenie śledziony, zwyczajnym allopatycznym sposobem trudna i prawie nie podobna do uleczenia. Homeopatycznie zaś leczone bydle bardzo prędko i tak powiedzieć można cudownie przychodzi do zdrowia; w 14-tym tomie rozpraw towarzystwa rolniczego Lwowskiego z r. 1853. P. Studziński trafnie opisał cały ten sposób leczenia. Używa do tego arseniku i antrakinu pierwszego roztarcia jak nazywa t. j. bierze na jedną sztukę $1/_{100}$ grana, doza ta tak mała, trudno do uwierzenia aby mogła skutkować, tymczasem najwidoczniéj skutkuje, zwierzę które w wysokim stopniu było chore, zaraz po zażyciu zaczyna się mieć lepiéj, chwyta za trawę i pasie się jakby zdrowe, a po kilku dniach zupełnie już wyzdrawia. Szczególniejsza rzecz przy tém, że każda sztuka dotknięta tą chorobą przychodzi do zupełnego zdrowia zaraz po użyciu po raz 1-szy lekarstwa, tak że drugi raz nie potrzeba go już powtarzać. Rozprawy Tow. Lwowskiego M. F.

ПРАЗДНИКИ ЕВРЕЙСКІЕ.

МАРТЪ. 9. Пуримъ (торжественный день по поводу гибели Амана въ Персидскомъ Царст).

АПРѢЛЯ. 8 и 9. Пейсахъ (первые дни Пасхи), или исхода изъ Египта.

10, 11, 12, и 13, Холгамоедъ, буднишніе дни (полупраздники) между праздниками.

14, и 15, Послѣдніе дни праздника.

МАЙ 28, и 29, Шавуесъ. Пятидесятница.

СЕНТЯБРЬ. 18, и 19, Рошъ-Гашона, (Новый 5617 годъ).

27, Іомъ-Кипуръ (день всхода очищенія отъ грѣховъ), строгій постъ.

ОКТЯАБРЬ. 2, и 3, Сукасъ (праздникъ Кущей).

4, 5, 6, и 7, Холгамоедъ, (буднишніе дни между праздниками).

8, Гошайна-Раба, (избавь великою силою).

9, Шемини-Ацересъ, (осьмой день заключенія праздника).

10, Сымхасъ-Тора, (увеселеніе отъ законовъ Божіихъ).

SWIĘTA STAROZAKONNYCH.

MARZEC. 9, Purym (dzień wielce radośny ze zguby Hamana w królestwie Perskiém.)

KWIECIEŃ. 8, i 9, Pejsach (dni 1 S. Wielkanocy) czyli wyjście z niewoli Egiptu.

10, 11, 12, i 13, Cholhamoed, powszedne dni (pół święta) między świętami.

14, i 15, Ostatnie dni święta.

MAJ 28, i 29, Szawues, Zielonych Sw.

WRZESIEŃ. 18, i 19, Rosz-Haszona, (Nowy Rok 5617).

27, Jom-Kipur (dzień expiracyi, oczyszczać się z grzechów), post bardzo ścisły.

PAŹDZIERNIK. 2, i 3, Sukas (święto namiotów).

4, 5, 6, i 7, Cholhamoed (powszedne dni między świętami).

8, Hoszana-Raba, (wybaw pomocą wielką).

9, Szemini-Aceres, (ósmy dzień, zamknienie święta).

10, Symchas-Thora, (pocieszenia się z Zakonu Bożego.)

Сравнительная таблица употребительнѣйшихъ иностранныхъ мѣръ и вѣсовъ съ Русскими.
Tabella porównawcza główniejszych miar i wag obcych z Ruskiémi.

Званіе мѣстъ и странъ, кот. мѣры сравниваются съ Русскими. Nazwiska miast i krain, któr. miary porównywają się z Ruskiémi.	Линейныя мѣры. Miary długości.										Плоскостныя мѣры. Miary powierzchni.			Кубическія мѣры. Miary objętości.						Вѣсы. Wagi.			
	Основные (футы). Zasadnicze (stopy).				Торговые (локти). Kupieckie (łokcie).			Путевыя (мили). Drożne (mile).						Сыпучихъ тѣлъ. Ciał sypkich.			Жидкихъ тѣлъ. Ciał płynnych.						
	Званіе иност. мѣръ. Nazwisko miar obcych.	Русс. фут. Rus. stopy	Русс. дюй. Rus. cale.	Русс. лин. Rus. linie.	Званіе иност. мѣръ. Nazwisko miar obcych.	Р. аршин. R. arszyn.	Русс. верш. Russ. wierszki.	Званіе иност. мѣръ. Nazwiska miar obcych.	Русс. верст Rus. wiorsty.	Русс. сажени Rus. sążnie.	Званіе иност. мѣръ. Nazwiska miar obcych.	Р. десяти. Rus. dziesięci	Русс. кв. сажени. R. kw. sążnie.	Званіе иност. мѣръ. Nazwiska miar obcych.	Русс. четв. Rus. czetwer.	Р. осьмины или га. Rus. garnce.	Названіе иностранн. мѣръ. Nazwiska miar obcych.	Русс. вед. Rus. wiadra.	Русс. штофы. Rus. sztofy.	Ин. торговые вѣсы. Handlowe wagi obcych.	Русс. фунты. Rus. funty	Золотники. Złotniki.	Доли. Dole.
Англія (Anglia).	Футъ (foot).	1	,,	,,	Локоть (cubit).	,,	10, 29	Сух. миля. (mile). Морская миля.	1 1	254, 3 369, 3	Акръ (acr).	,,	889	Бушель (bushel).	1	3, 08	Галлонъ (gallon).	,,	3, 69	Фунтъ (livre avoir du pois) Тройскій фунтъ.	1 0	10 87	31,95 47,68
Австрія (Austrya).	Футъ (Fuss, schuh)	1	0	4,45	Локоть (Elle).	1	1, 53	Миля (Meile).	7	55, 6	Iохъ (Joch).	,,	1264	Метцъ (Metz).	2	2, 76	Эймеръ (Eimer).	4	7, 16	Вѣнскій фунт.(phund)	1	35	27,13
Баварія (Bawarya).	Футъ (Fuss).	,,	11	4,58	Локоть (Elle).	1	4, 74	Миля (Meile меньшая Герм.	5	44, 2	Iохартъ (Juchart).	,,	748	Шефель (Szaff.)	8	3, 21	Эймеръ (Eimer).	5	5, 15	Фунтъ (Phund).	1	35	25,76
Венеція (Wenecya).	Футъ (pes).	1	1	6,72	Лок. бол. стар. (braccio). лок. мал. ст.	,, ,,	15, 32 14, 36	Миля (Mila),	,,	46, 9	Тавола (tavola).	,,	219	Стая (staja).	3	0, 41	Секій (ст.) (secchio).	1	0, 75	Большой ф. (Libra). Малый.	1 ,,	15 70	81,27 60,30
Гамбургъ (Hamburg).	Футъ (Fuss).	,,	11	2,83	Локоть (Elle).		12, 89	Миля (Meile).	7	30, 3	Шеф. пашен. (Schefel saatsand). Моргъ (morg.)	,, ,,	922 2110	Фассъ (Fass).	2	0, 07	Эймеръ (Eimer).	2	3, 56	б. ф. (phund) Мал. фунтъ.	1 1	17 13	57,91 61,59
Данія (Dania).	Футъ (Fuss).	1	0	3,56	Локоть (Alein).	,,	14, 12	Миля (Meil).	7	30, 3	Тонна (Toende saat)	,,	1212	Тонна (Toende).	5	2, 45	Анкеръ (Ancre).	3	0, 46	Фунтъ (Phund).	1	21	20,27
Испанія (Hiszpania).	Футъ (pies).	,,	11	1,28	Вара (wara).	1	3, 07	Миля (Milla).	6	311, 9	Фанегада (fanegada). Арензада (arenzada).	,, ,,	1011 849	Фанега (Fanega).	2	1, 23	Арроба боль. (cantara). Арроба мал. (arroba).	1 1	3, 16 0, 28	Фунтъ (libra).	1	11	66,59
б. Литва (b. Litwa).	Футъ (stopa).	1	0	7,89	Локоть (łokiec).	,,	14, 62	Миля (mila).	8	,,	Моргъ (morg). Влока (włoka).	,, 19	1564 2/3 1340	Осьмина (Ośmina). Мал.гарнецъ. (garniec).	1 ,,	7, 50 0, 86	Гарнецъ (garniec).	,,	9, 17	Фунтъ (funt).	,,	87	91,20
Неаполь и Сицилія (Neapol i Sycylia).	Пальмо (palmo).	,,	10	3,46	Канна (canna).	2	11, 70	Миля (Mila).	1	369, 3	Моджія (moggia).	,,	635	Томоло (tomolo).	2	0, 94	Бариль (barile).	3	5, 47	Роттоло (rottolo).	2	16	83,48
Нидерланды (Niderlandy).	Футъ (Fuss).	,,	11	5,99	Локоть (Elle).	1	6, 50	Часы. Морскіе.	5 5	154, 1 108, 0	Бундеръ (Bunder).	,,	2197	Миддъ (Midde).	3	6, 49	Фетъ (Vet).	8	1, 04	Фунтъ (Pond).	2	42	46,0
Португалія (Portugalia).	Футъ (pe).	1	1	3,30	Вара (vara). Лок.(covado)	1 ,,	8, 66 14, 79	Лига (legoa).	5	400, 3	Гейра (geira).	,,	1280	Фанега (fanga).	2	0, 48	Алмудъ (almuda).	1	3, 46	Фунтъ (libra).	1	11	57,59
Пруссія (Prussy).	Футъ (Fuss).	1	0	3,56	Локоть Elle).	,,	15, 01	Миля (Meile).	7	133, 3	Моргъ (Morgen).	,,	561	Шеффель (Scheffel).	2	0, 77	Эймеръ (Eimer).	5	5, 86	Фунтъ (Phund).	1	13	61,57
Польша (Polska).	Футъ (stopa).	,,	11	3,39	Локоть (Łokiec).	,,	12, 96	б. Миля (mila).	8	,,	Моргъ (morg). Влока (włoka).	,, 15	1230 898	Коржецъ (korzec).	4	7, 82	Гарнецъ (garniec). Бочка (beczka).	,, 8	3, 25 1, 37	Фунтъ (funt).	,,	94	95,72
Римъ (Rzym).	Пальмо (palmo). Футъ (pes).	,, ,,	8 11	7,95 5,99	Канна (canna mercantile).	2	13, 03	Миля (Mila).	1	191, 5	Пецца (pezza).	,,	580	Руббій (rubbo).	10	1, 54	Бариль вина (barillo).	3	7, 03	Фунтъ (libbra).	,,	79	48,62
Саксонія (Kr. Saskie).	Футъ Дрезденскій (Fuss).	,,	11	1,52	Локоть Дрезденскій (Elle).	,,	12, 84	Миля (Meila).	8	248, 3	Акръ (Acre).	,,	1216	Шеффель (Scheffel).	3	7, 38	Эймеръ (Eimer).	5	4, 76	Фунтъ (Phend).	1	13	48,95
Турція (Turcya).	б. пикъ (pik). дра стамбулинъ (dra stambulin).	2 2	2 1	3,41 5,06	б. пикъ (halebi, arschim) Эндазе (endese).	,, ,,	15, 05 14, 18	Берри(berri) морскія.	1 1	283, 0 114, 7	100 кв. пиковъ (100 k. pik.)	,,	983,345	Кило (Killon).	1	2, 12	Алмидъ v. (Metei).	,,	4, 26	Око (Oko).	3	13	35,4
Франція (Francya).	Футъ (pied du roi). Метръ (metre).	1 3	0 3	7,89 3,7079	Локоть стар. (Aune). Метръ (Metre).	1 1	10, 77 6, 50	Миля (lieue de poste.) Морская (Marine).	4 5	88, 3 108, 0	Эктаръ (Hectare).	,,	2197	Эктолитръ (Hectolitre).	3	6, 49	Эктолитръ (hectolitre).	8	1, 37	Килограммъ (kilogramme)	2	42	40,54
Швейцарія (Szwajcarya).	Футъ Цирихскій (Werteschuh).	,,	11	8,11	Локоть Цирихскій(Elle)	,,	13, 49	Миля (Meile).	7	425, 7	Гольцъ-Iохартъ (Holz-Juchart).	,,	791	Мюттъ (Mutt).	3	1, 24	Масеъ цирихскій (Mass).	,,	1, 48	Фунтъ (libra).	1	21	20,27
Швеція (Szwecya).	Футъ (Fuss).	,,	11	6,86	Локоть (Ell).	,,	13, 36	Миля (Meile)	10	15, 1	Тунеландъ (Tunnaland).	,,	1084	Тонна (Tunna).	5	4, 72	Каннъ (Kann).	,,	2, 13	Фунтъ (Skolpund).	1	3	62,42

Таб. III.

Сравнительная таблица главнѣйшихъ иностранныхъ монетъ съ Русскими, съ показаніемъ внутренняго ихъ достоинства.

Tabella porównawcza główniéjszych zagranicznych monet z Russkiemi z określeniem wartości ich wewnętrznéj.

Мѣста, которыхъ монеты сравниваются съ Русскими. Państwa, których monety porównywają się z Russkiemi.	Золотая монета. Moneta złota. Названіе монетъ Nazwiska monet.	Проба. Próba.	Вѣсъ въ золот. Waga w zołotn.	Цѣна на серебро. Wartość w srebr. Руб. Rub.	Коп. Kop.	Серебряная монета. Moneta srebrna. Названіе монетъ Nazwiska monet.	Пробы. Próba.	Вѣсъ въ золот. Waga w zołotni.	Цѣна на сереб. Wartość na srebr. Руб. Rub.	Коп. Kop.
Англія (Anglia).	Гинея (Guinea) = 11 шиллингамъ. Фунтъ стерлингъ Соверпъ (Sowereign) = 20 шиллингамъ.	88 88	1, 97 1, 87	6 6	60 $28\frac{1}{2}$	Крона (Cranu) = 5 шильлингамъ 60 пенсамъ = 240 фартингамъ.	88, 8	6, 63	1	$52\frac{2}{5}$
Австрія (Austria).	Червонецъ Имперскій (Reichs dukat). Червонецъ Венгерскій или Кремницкій.	$94\frac{3}{4}$	0, 82	2 2	$95\frac{3}{5}$ $96\frac{3}{5}$	Специесъ талеръ (Species-thaler) = 2 гульденамъ = 120 крейцарамъ (kreutzer).	79	6, 74	1	$28\frac{1}{4}$
Баварія и Виртембергъ (Bawarya i Wirtemberg).	Карлинъ = 11 гульденамъ. Макед'оръ (Maxdor). Червонецъ Баварскій.	74 $73\frac{3}{4}$ $94\frac{1}{4}$	2, 27 1, 52 0, 81	6 9 3	$44\frac{4}{5}$ $63\frac{1}{10}$ $96\frac{2}{5}$	Специесъ-талеръ = 2 флоринамъ. Кроненъ-талеръ. Копфштикъ = 24 крейцара = $\frac{1}{3}$ флор.	79 55, 6	6, 58 1, 56	1 1 ,,	$27\frac{3}{4}$ $41\frac{1}{2}$ 21
Венеція (Wenecya).	Суверпъ = 40 муоамъ. Доппія. Чекино. Дукатъ золотой.	87 $95\frac{1}{4}$ $95\frac{1}{2}$	1, 58 0, 82 0, 51	8 5 2 1	$75\frac{1}{2}$ $25\frac{3}{10}$ $97\frac{4}{10}$ $85\frac{4}{10}$	Талеро = 10 мухамъ = 200 сольдамъ = 1000 центимамъ. Озелла.	79, 6 90, 6	6, 58 2, 29	1 ,,	32 51
Гамбургъ (Hamburg).	Червонецъ Имперскій.	$94\frac{1}{2}$	0, 82	2	$94\frac{4}{10}$	Рейхсталеръ (банко) = 3 маркамъ = 48 шильлингамъ (skilling).	84, 8	6, 84	1	$44\frac{2}{5}$
Данія (Dania).	Дукатъ специесъ. Дукатъ карантовый. Христіандоръ.	94 $84\frac{1}{4}$ 87	0, 82 0, 73 1, 56	2 2 5	$95\frac{7}{10}$ 35 20	Долларъ (Dollarrigs bank) = маркамъ = 48 шильлингамъ.	83	3, 38	,,	$70\frac{3}{10}$
Испанія (Hiszpania).	Пистоль (Pistol) ($\frac{1}{2}$). Коронилла или золотой піастръ съ (1801 г.)	$85\frac{1}{2}$ $81\frac{1}{2}$	0, 79 0, 41	5 1	$8\frac{3}{5}$ $26\frac{3}{5}$	Піастръ (peso fuerte) = 20 реалямъ (real) = 680 мараведамъ (maravedi).	85, 6	6, 31	1	33
Неаполь и Сицилія (Neapol i Sycylia).	Ончетта (Oncetta). Цекинъ монставъ 2 дуката (1762 г.)	$95\frac{1}{2}$ $81\frac{1}{4}$	0, 88 0, 67	3 2	$23\frac{9}{10}$ 8	Дукато (ducato) = 5 скуди = 100 гранамъ.	87, 2	5, 11	1	$6\frac{3}{10}$
Нидерланды (Niderlandy).	Червонецъ (Gonden dukat).	$94\frac{1}{4}$	0, 82	2	$94\frac{3}{5}$	Ефимокъ = $2\frac{1}{2}$ флоринамъ = 250 = 100 центамъ (cent). Бельгскій флоринъ (1816).	86, 6 85, 8	6, 20 2, 52	1 ,,	$33\frac{4}{5}$ 11
Португалія (Portugalia).	Мильрейсъ съ (1755) г. Ліондоръ = 14 флоринамъ.	88 88	0, 30 1, 94	1 6	36 52	Крузадо = 12 реалямъ = 480 рейсамъ (rea). Тестонъ (1802 г.)	85, 2 85, 2	3, 42 0, 73	,, ,,	$71\frac{1}{2}$ 15
Пруссія (Prussy).	Фридрихед'оръ. Червонецъ (1787 г.)	$86\frac{1}{2}$ 94	1, 56 0, 82	5 2	$20\frac{9}{10}$ $92\frac{1}{2}$	Талеръ = 24 старымъ или 30 новыхъ гротамъ (гротъ = 12 пфениг.)	70, 8	5, 20	,,	$91\frac{1}{4}$
Римъ (Rzym).	Чекино. Доппіа или пистоль пія VII.	$95\frac{3}{4}$ $86\frac{1}{2}$	0, 82 1, 29	2 4	$93\frac{1}{2}$ $26\frac{8}{10}$	Скудо = $3\frac{1}{3}$ тестонамъ = 10 паолямъ.	87, 2	6, 21	1	$34\frac{7}{10}$
Саксонія (Kr. Sasskie).	Августд'оръ (съ 1784 г.) Червонецъ (1797 г.)	$86\frac{1}{4}$ $94\frac{1}{2}$	1, 56 0, 82	5 2	$20\frac{1}{10}$ $94\frac{3}{5}$	Рейхсталеръ. Специесъ-талеръ. — 1 тал. = 24 гротамъ; 1 гротъ = 12 пфенигамъ.	 79, 6	 6, 57	,, 1	$97\frac{1}{2}$ $27\frac{1}{2}$
Турція (Turcya).	Фондукъ. Рубіэ. Ермебсиглынъ.	77 $76\frac{3}{4}$ $91\frac{1}{2}$	0, 80 0, 19 1, 12	2 ,, 3	39 $54\frac{3}{5}$ $91\frac{3}{5}$	Піястръ = 40 парамъ — (1842 г.) Бешныкъ.	45, 2 70, 4	2, 29 5, 72	,, ,,	$5\frac{1}{2}$ 99
Франція (Francya).	Луид'оръ новый въ 20 франковъ.	$86\frac{2}{3}$	1, 51	4	$98\frac{1}{2}$	Франкъ = 20 су = 100 центимамъ.	86	1, 17	,,	25
Швейцарія (Szwejcarya).	Луид'оръ (старый). Дукатъ Цирихскій. Пистоль Люцернскій.	84 94 $86\frac{1}{2}$	1, 63 0, 82 1, 79	6 2 5	18 $92\frac{1}{2}$ $89\frac{1}{5}$	Франкъ = 10 баценамъ = 40 крейцерамъ.	78, 8	1, 79	,,	$37\frac{1}{2}$
Швеція (Szwecyja).	Червонецъ.	94	0, 80	2	$91\frac{1}{2}$	Рейхсталеръ = 48 шильлингамъ.	$83\frac{2}{3}$	6, 87	1	$41\frac{1}{4}$

Расчетъ годовыхъ процентовъ на 25 лѣтъ (по 4%).

Wyliczenie procentów rocznych na lat 25 (po 4%).

За сколько годовъ. Po ilu latach.	На 1 руб. Z 1 rub. Проценты съ капиталомъ. Procen. z kap.		На 10 руб. Z 10 rub. Проценты съ капиталомъ. Procen. z kap.		На 100 руб. Z 100 rub. Проценты съ капиталомъ. Procen. z kap.		На 1000 руб. Z 1000 rub. Проценты съ капиталомъ. Procenty z kap.		На 10000 руб. Z 10000 rub. Проценты съ капиталомъ. Procenty z kap.	
	Р.R.	Коп. Кор.	Р.R.	Кор. Коп.	Ру.R.	Коп. Кор.	Руб. R.	Коп. Кор	Руб. Ru.	Коп. Ко.
За 1 годъ.	1	4	10	40	10 4	—	1040	—	10400	—
— 2 —	1	8 1/10	10	81 6/10	10 8	16	1081	60	10816	—
— 3 —	1	12 4/10	11	94 3/10	11 2	48 6/10	1124	86 4/10	11248	64
— 4 —	1	16 9/10	11	69 8/10	11 6	98 5/10	1169	85 8/10	11698	58 5/10
— 5 —	1	21 6/10	12	16 6/10	12 1	66 5/10	1216	65 2/10	12166	52 9/10
За 6 —	1	26 5/10	12	65 3/10	126	53 1/10	1265	31 9/10	12653	19
— 7 —	1	31 5/10	13	15 9/10	131	59 3/10	1315	93 1/10	13159	31 7/10
— 8 —	1	36 8/10	13	68 5/10	136	85 6/10	1368	56 9/10	13665	69
— 9 —	1	42 3/10	14	23 3/10	142	33 1/10	1423	31 1/10	14233	11 8/10
—10 —	1	48	14	80 2/10	148	2 4/10	1480	24 4/10	14802	44 2/10
За11 —	1	53 9/10	15	39 4/10	153	94 5/10	1539	45 4/10	15394	54
—12 —	1	60 1/10	16	1	160	10 3/10	1601	3 2/10	16010	32 2/10
—13 —	1	66 5/10	16	65	166	50 7/10	1665	7 3/10	16650	73 5/10
—14 —	1	73 1/10	17	31 6/10	173	16 7/10	1731	67 6/10	17316	76 4/10
—15 —	1	80	18	— 9/10	180	9 4/10	1800	94 3/10	18009	43 5/10
За16 —	1	87 2/10	18	72 9/10	187	29 8/10	1872	98 1/10	18729	81 2/10
—17 —	1	94 7/10	19	47 9/10	194	79	1947	90	19479	— 4/10
—18 —	2	2 5/10	20	25 8/10	202	58 1/10	2025	81 6/10	20258	16 5/10
—19 —	2	10 6/10	21	6 8/10	210	68 4/10	2106	84 9/10	21068	49 1/10
—20 —	2	19 1/10	21	91 1/10	219	11 2/10	2191	12 3/10	21911	23 1/10
За21 —	2	27 8/10	22	78 7/10	227	87 6/10	2278	76 8/10	22787	68
—22 —	2	36 9/10	23	69 9/10	236	99 1/10	2369	91 8/10	23699	18 7/10
—23 —	2	46 4/10	24	64 7/10	246	47 1/10	2404	71 5/10	24647	15 5/10
—24 —	2	56 3/10	25	63 3/10	256	33	2563	30 4/10	25633	4 1/10
—25 —	2	66 5/10	26	65 8/10	266	58 5/10	2665	83 6/10	26658	36 3/10

Таблица разстояній до всѣхъ губернскихъ городовъ Россіи (изъ Почтоваго Дорож. 1852 г.)

Tablica odległości do wszystkich miast gubernialnych Rossyi (z Drożnika Pocztowego).

Названіе мѣстъ. Nazwisko miejsc	отъ Вильны. od Wil.	отъ Ковна. od Kow.	отъ Гродна. od Grod.	отъ Минска. od Min.
Архангельскъ Archangelsk..	1792	1781½	1993	1907½
Астрахань Astrachan...........	2268½	2407	2370½	2081
Вильно Wilno...	—	139	201	188
Витебскъ Witeb.	465	471	584½	277
Владиміръ Władzimierz.......	1061	1200	1181	873
Вологда Wołog.	1270	1260	1443	1135
Воронежъ Woroneż	1248	1387	1350	1060½
Вятка Wiatka...	1863	2002	1983	1675½
Гродно Grodno .	201	340	—	307½
Дербентъ Derb.	2719	2858	2795	2531
Екатеринодаръ Ekaterinodar	1860½	1999	1936½	1673
Екатеринославъ. Ekaterinosław	1136½	1275	1212½	949
Житоміръ Żitomierz	775	913½	689½	587
Иркутскъ Irkut.	6028	6166½	6147½	5840
Казань Kazań...	1676	1815	1796	1488½
Калуга Kaługa .	834	972½	953½	646
Каменецъ - Подольскъ Kamieniec-Podolsk...	849	988	728	737
Кишеневъ Kisze.	1140	1278½	1019	1027
Кіевъ Kiow......	795½	934	836	608
Ковно Kowno...	139	—	340	326½
Кострома Kostro.	1235	1374	1353	1047
Красноярскъ. Krasnojarsk..	5027	5165½	5146½	4839
Курскъ Kursk...	1017	1156	1093	829½
Кутаисъ Kutais.	2660	2798½	2736	2472
Минскъ Minsk .	188	326½	307½	—
Митава Mitawa.	296	286	497½	484
Могилевъ Mohil.	458½	597	578	271
Нижній Новгородъ Niższy-Nowogród.....	1280	1419	1400	1092
Новородъ Nowogród........	642	631½	843	770½
Новочеркаскъ Nowoczerkask.	1647	1785½	1723	1459
Орелъ Orel	892	1031	1012	704½
Пенза Penza.....	1606	1745	1726	1418
Пермь Perm......	2253	2392	2373	2065½
Петрозаводскъ Petrozawodsk.	1141	1131	1342½	1322
Полтава Połtawa	1003½	1142	1079½	816
Псковъ Pskow...	450	440	651½	631
Ревель Rewel...	704	694	905	892
Рига Ryga.	335	325	536	523
Рязань Riazan...	1069	1208	1189	881
Самара Samara..	1882	2020½	2001½	1694
Саратовъ Sarat.	1805	1943½	1924½	1617
Симбирскъ Simbirsk..........	1671	1810	1791	1483½
Симферополь. Simferopol.....	1616	1754½	1692	1428
Смоленскъ Smoleńsk..........	500	639	620	312
Ставрополь Stawropol.........	1947	2086	2023	1759½
Тамбовъ Tamb.	1338	1476½	1457½	1150
Тверь Twer......	889	1027½	1008½	701
Тифлисъ Tiflis.	2481	2620	2557	2293½
Тобольскъ Tomb.	3181	3320	3301	2993½
Томскъ Tomsk .	4472	4611	4592	4284½
Тула Tuła.......	947	1086	1067	759½
Уфа Ufa.........	2202	2341	2322	2014½
Харьковъ Chark.	1097	1236	1173	909½
Херсонъ Cherson	1338	1477	1414	1150½
Черниговъ Czernihow	630	782½	720	456
Шемаха Szema.	2837	3025	2962	2698½
Эривань Eriwan.	2731	2870	2807	2543½
Якутскъ Jakutsk	8742	8881	8862	8854½
Ярославль Jaros.	1136½	1275	1256	949
Кяхта Kiachta	6754			
Петропавловскій портъ Piotropawłowski port	13214			

Габлица географическаго положенія нѣкоторыхъ примѣчательнѣйшихъ мѣстъ Западной Россіи и разстояній оныхъ отъ столичныхъ и губернскихъ городовъ съ указаніемъ числа жителей.
Tablica położenia geograficznego niektórych miejsc godniejszych uwagi Rossji Zachodniéj i odległości ich od miast stołecznych i gubernialnych z wykazem liczby mieszkańców.

Названіе городовъ и мѣстечекъ. Nazwiska miast i miasteczek.	Число жителей. Liczba mieszkańców.	Сѣверная широта. Szerokość północna.	Восточ. долгота отъ Ферро. Długość wschodnia od Ferro.	Времени на часахъ противъ Виленск. Czasy na zegarku względn: od Wileń.	Разстоянія. Odległości.			
					отъ Губер. города od gubern: miast.	отъ С. Петербург. Od St. Peters:	отъ Москвы. od Moskwy.	отъ Варшавы. od Warsz
				боль + мень. —	в	е р	с т	ы.
ВИЛЕН: ГУБ: WILEŃ: GUB:								
Вильно. Wilno	51230	54°41′	42°58′	0′ 0″		710	890	514
Вилейка. Wilejka	3582	54 30	44 35	+ 6′28″	141	803	789	645
Дисна. Dzisna	5208	55 34	45 53	+11 40	311	634	731	815
Друя. Druja	2235	55 47	45 8	+ 8 40		632	782	
Лида. Lida	4245	53 53	42 58	0 0	89	798	897	420½
Ошмяны. Oszmiana	4103	54 25	43 36	+ 2 32	52	761	839	555½
Свенцяны. Swienciany	5960	55 8	43 49	+ 3 24	76	786	966	580
Троки. Troki	6752	54 38	42 36	— 1 28	26	736	961	530
Радошковичи. Radoszkowicze	1580	53 9	44 54	+ 7 44	153	856	738	667½
Глубокое з. ш. м. Głębokie z. sz. m.	2530	55 8	45 21	+ 9 32	248	693	889	762
Долгиново м. Dołhinowo m.	1757				249	761	832	763
Жижморы м. Żyżmory m.		54 48	42 6	— 3 28	63	845	932	249
Молодечно м. Mołodeczno m.	575				121	823	769	625
Подбродзе м. Podbrodzie m.	613	54 57	42 54	— 0 16	45	897	1071	625
Сморгони м. Smorgonie m.	592	54 29	44 4	+ 4 24	84	793	807	559
Щучинъ м. Szczuczyn m.		55 36	42 24	— 2 16	138	847	946	598
Воложинъ сел. Wołożyn wios.	1530	54 6	44 11	+ 4 52	108	818	891	652
Меречъ м. Merecz m.	2161	54 10	41 51	— 4 28	83	793	968	
Стравеники. Strawieniki	825	54 46	42 9	— 3 16				
КОВЕН: ГУБ: KOWIEŃ. GUB:								
Ковно. Kowno	15207	54°54	41°34′	— 5′46″		699	1029	375
Вилкомиръ. Wiłkomierz	4482	55 15	42 26	— 2 18	64	635	965	439
Новоалександровскъ. Nowoalexand.	1400	55 53	43 36	+ 2 32	171	529	874	546
Россіены. Rossienie	6234	50 23	40 45	— 9 2	105	805	1134	480
Тельши. Telsze	3784	55 59	39 55	—12 22	269	758	1179	644
Шавли. Szawle	5344	55 56	40 59	— 8 6	204	683	1104	579
Поневѣжъ. Poniewież		55 44	42 1	— 3 48				505
Видзы з. ш. Widzy z. sz.	2402	55 24	44 17	+ 5 16	206	570	854	
Шадовъ з. ш. Szadow z. sz.	3415	55 45	41 25	— 6 12	170	717	1070	
Юрбургъ з. ш. Jurburg z. sz.	728	55 7	40 26	—10 18	84	783	1113	459
Кейданы м. Kejdany m.	3728	55 17	41 39	— 5 16	42	704	1012	
Средники м. Sredniki m.		55 5	41 2	— 7 54	43	742	1071	
Таурогенъ м. Taurogen m.	2434	55 27	43 28	+ 2 0	126	779	1155	501
Уцяны м. Uciany m.		55 30	43 16	+ 1 12	116	575	921	491
Янишки м. Janizki m.		56 15	41 17	— 6 44	243	644	1143	
ГРОДНЕН: ГУБ: GROD: GUB:								
Гродно. Grodno	17257	53°41′	41°30′	— 5′52′		911	1010	308

Названіе городовъ и мѣстечекъ. Nazwiska miast i miasteczek.	Число жителей. Liczba mieszkańców.	Сѣверная широта. Szerokość północna.	Восточ. долгота отъ Ферро. Długość wschodnia od Ferro.	Времени на часахъ противъ Виленск. Czasy na zegarku względn: od Wileń.	Разстоянія. Odległości. отъ Губер. города od gubern: miast.	отъ С.Петербурга. Od St. Peters.	отъ Москвы. od Moskwy.	отъ Варшавы. od War.
				боль. + мень. —	в	е р	с т	ы.
Брестъ-Литовскъ. Brześć Litewski.	18058	52° 5′	41°19′	— 6′36″	198	1080	1002	185½
Бѣльскъ. Bielsk	2595	52 46	40 51	— 8 28	114	1025	1124	148½
Бѣлостокъ. Białystok	15827	53 8	40 55	— 8 42	74	985	1084	188½
Волковыскъ. Wołkowysk	3416	53 10	42 8	— 3 20	75	979	974	382
Кобринъ Kobryn	6057	52 13	42 1	— 3 48	241	1036	959	228½
Пружаны. Prużany	4636	52 33	42 7	— 3 24	285	1027	949	294
Слонимъ. Słonim	8708	53 5	42 58	0 0	157	897	892	368½
Соколка. Sokołka	3008	53 26	41 13	— 7 0	37	948	1047	271
Гоніондзъ з. ш. Honiodz z. sz.	2567	53 29	40 24	—10 16	94			
Дрогичинъ з. ш. Drohiczyn z. sz.	981				168	179	1178	282½
Клещель. Kleszcze	1218	52 35	40 59	— 7 56	137	1048	1063	251
Брянскъ м. Brańsk m.	932	52 45	40 30	— 9 52	148			
Домбровъ м. Dombrowa m.	1244	53 39	41 1	— 7 48	41			
Друскеники м. Druskieniki m.					45			
Заблудовъ м. Zabłudy m.	2391	53 1	41 0	— 7 52	89			
Зельва м. Zelwa m.	1245	53 9	42 29	— 2 56	97			
Кнышинъ м. Kniszyn m.	2268	53 19	40 35	— 9 32	76			
Кузница м. Kuznica m.	1090	53 31	41 18	— 6 40	36	933	1032	344
Наревъ м. Narwa m.	1855	52 55	41 11	— 7 38	101			
Одельскъ м. Odelsk m.	1485	53 24	41 25	— 6 12	37			
Свислочъ м. Swisłocz m.	2167	53 3	41 47	— 4 44	122	804	663	
Семятичи м. Sumiatyczy m.	4542	52 26	40 31	— 9 48	157			
Супрасль м. Supraśl m.	2004	53 13	41 0	— 7 52	87			
Суражъ м. Suraż m.	1258	52 57	40 36	— 9 28	104			
Суховоля м. Suchawola m.	1979	53 35	40 44	— 8 56	74			
Тржцянне м. Trzciany m.	1243				113			
Хорощъ м. Choroszcze m.	1885	53 9	40 39	— 9 16	85			
Цѣхановецъ м. Cechanowie m.	2979	52 41	40 10	—11 12	171			
Яновъ м. Janow m.	1808	53 27	40 53	— 8 20	334	1119	1000	
МИНСК. ГУБ. MIN. GUB.								
Минскъ. Minsk	23602	53°54′	45°14′	+ 9′ 4″		890	702	525½
Борисовъ. Borysow	5003	54 15	46 10	+12 48	75	786	628	600
Игуменъ Ihumeń	1810	53 36			66	956	719	591
Мозырь. Mozyr	4507	52 3	46 56	+16 28	360	987	713	763
Новогрудокъ. Nowogródek	5364	53 36	43 29	+ 2 4	143	851	845	496½
Пинскъ. Pinsk	8716	52 7	43 46	+ 3 12	253	1075	955	356
Рѣчица. Rzeczyca	4415				332	959	686	735
Бобруйскъ кр. Bobrujsk kr.	10222				162	844	623	564
Докшицы з. ш. Dokszyce z. sz.	1966	54 54	45 25	+ 9 48	162	728	865	687½
Несвижъ з. ш. Neswiż z. sz.	4230	53 13	44 21	+ 5 32	103	925	806	422
Кайдановъ. Kajdanow					41	931	743	566½
Лоевъ м. Loew m.					390	1017	743	
Смиловичи м. Smiłowicze m.		53 45	45 40	+10 42	38	928	741	563½
Глускъ м. Głusk m.		52 54	46 21	+13 32	138	941	746	

ЯРМАРКИ

Знатнѣйшія внутри имперіи и заграницею.

Въ Бѣшенковичахъ: въ д. СС. Петра и Павла.
Въ Г. Бобруйскѣ: 1, На Богоявленіе; 2, Въ д. С. Николая Чуд. 9 Мая; 3, Въ д. Покр. Пр. Бого.
Въ М. Биржахъ Упитскаго Уѣзда: 1, 6 Января; 2, Іюля 26; 3, Сентября 29.
Въ М. Хасловичахъ, 24 Іюля.
Въ Г. Харковѣ: 1-й, Крещенская съ 6 Января; и 2-й Успенская съ 15 Августа, по 4 недѣли.
Въ Г. Гроднѣ съ 26 Іюня по 26 Іюля.
Въ Долгиновѣ, въ день Вознесенія Господняго.
Въ М. Друя, на Богоявленіе.
Въ Гомлѣ, на Новый Годъ,
Въ Янишкахъ: 1, На Срѣтеніе; 2, въ 4-тую Среду велик. поста; 3, Въ д. Тѣла Христова.
Въ Илукштѣ: 1, На Богоявленіе; 2, На Срѣтеніе.
Въ Г. Ирбитѣ Пермской Губерніи, съ 15 Февраля по 15 Марта.
Въ Коренной, Курской Губерніи, съ 9 Пятницы послѣ Пасхи, чрезъ 4 недѣли.
Въ Краславѣ: 1, Съ начала Мясопустной недѣли до великаго поста; 2, Въ д. Св. Доната или въ 1-е Воскрес. послѣ СС. Петра и Павла.
Въ Кальваріи, въ Воскресеніе послѣ Праз. Поло. Ризы: Пре: Богоро. въ Іюлѣ.
Въ Кенигсбергѣ: Іюня 24, по нов. ст.
Въ М. Лужкахъ: Вилен. Губер. Дисненскаго Уѣзда помѣщицы Графини Чапской двѣ Ярмарки 1-я 25 Января, а другая 8 Сентября.
Въ Линковѣ: въ Воскресеніе послѣ 16 Іюля.
Въ Любавичахъ: 1, На Богоявленіе; 2, Въ день СС. Апост. Петра и Павла.
Въ Лейбцигѣ: 1, На Новый Годъ; 2, Апрѣля 24, и 3, въ д. С. Михаила Архан. по нов. ст.
Въ Новогрудкѣ: 1-й, Крещенская съ 6 по 15 Генваря; 2-й съ 29 Іюня по 16 Іюля.
Въ Г. Ново-Александровскѣ: 1, Въ Воскресеніе послѣ Богоявленія; 2, Августа 15 нов. ст.
Въ Г. Ниж. Новгородѣ: съ 15 Іюля по 15 Авг.
Въ Освѣи Витебской Губ.: 1, въ послѣдній Пятокъ предъ д. СС. Апос. Петра и Павла; 2, въ день СС. Бориса и Глѣба 24 Іюля.
Въ Островнѣ, на Успеніе Пресвя. Богоро.
Въ Паричахъ Бобруйскаго Уѣзда, въ день Св. Прасковіи 14 Октября, чрезъ 8 дней.
Въ М. Плунгянахъ: 1, въ 1-й Понедѣлокъ вел. Поста; 2, въ д. Рожденія С. Іоанна Крест.
Въ Посволѣ, въ тотъ же самый день.

JARMARKI

Pryncypalniejsze krajowe i zagraniczne.

Bieszenkowicze: w dzień SS. Piotra i Pawła.
Bobrujsk: 1-szy na 3 Króle; 2, na S.Mikołaj, to jest 9 Maja; 3, na Pokrowy P. Maryi.
Birże w Pcie Upitskim; 1szy, 6 Stycznia; 2-gi, 26 Lipca; 3-ci, 29 Września.
Chasłowicze: dnia 24 Lipca.
W Charkowie: 1-szy, Trzykrólski od 6 Januaryi; i 2-gi, na Wniebowzięcie N. P. M. od 15 Augusta, przez 4 tygodnie każdy.
Grodno z 26 Czerwca do 26 Lipca.
Dołhinów: na Wniebowstąpienie Pańskie.
Druja: na 3 Króle.
Homla: Na Nowy Rok.
Janiszki: 1, na Gromnicz. P. Maryi; 2, Na Srzodopoście; 3, Na Boże Ciało.
Iłuksztа: 1-szy Na 3 Krole; 2, Na Grom. P. M.
Irbicie: Permskiéj Gubernii, od 15 Februarii do 15 Marca.
Korennéj, Kurskiéj Gub., od 9 piątku po Zmartw. Pańskiem, przez 4 tygodnie.
Krasław: 1-szy od Niedzieli mięsop. do wielkiego postu; 2-gi, Na S. Donat, to jest: w pierwszą Niedzielę po Stym Pietrze.
Kalwarya: w Niedzielę po Nawiedzeniu P. M.

Królewiec: 24 Junii, według now. Kalend.
W Łużkach: Gubernij Wileń. w Pow. Dzisnieńskim, należącém do Hr. Czapskiéj, 2 Jarmarki 1-szy 25 Stycznia, a 2-gi 8 Września.
Linków: w Niedzielę po Szkapler. P. Maryi.
Lubawicze: 1, Na 3 Króle; 2, w dzień SS. Piotra i Pawła.
Lipsk: 1, Na Nowy Rok; 2, 24 Apryla; 3, w d. S. Michała Arch. według now. Kalend.
W Nowogródku: 1-szy, Trzykrólski od 6 do 15 Stycznia; 2-gi, od 29 Czerwca do 16 Lipca.
Nowo-Alexandrowsk: 1, w Niedzielę 1-szą po Jarmarku Widzkim 3 Królskim; 2, 15 Aug.
W Niżegrodzie: od 15 Julii do 15 Augusta.
Oswiéj, w Guber. Witebskiéj: 1, w ostatni piątek przed Swiętym Piotrem; 2, Na Borysa, 24 Julii.
Ostrowno: Na Wniebowzięcie P. Maryi.
Parycze: w Pcie Bobrujskim. W dzień S. Parascewii 14 Pazdziernika, trwa 8 dni.
Płungiany: 1-szy w Poniedziałek zapustny; 2-gi Na Narodzenie S. Jana.
Poswol: także w tym dniu.

Въ Радошкевичахъ, въ день СС. Тройцы.
Въ М. Ромнахъ, Полтавской Губерніи: 1-й, на Вознесеніе Госп.; и 2, Ильи Пророка 20 Іюля, по четыре недѣли.
Въ Роговѣ, въ Воскрес. послѣ Усп. Пр. Богор.
Въ М. Роголо: 1, На Вознесеніе; 2, въ день Тѣла Христова; 3 въ день Св. Михаила.
Въ М. Салантахъ: 1, на Богоявленіе; 2, въ д. С. М. Магд,; 3, въ д. С. Роха; 4, въ СС. Ангел.
Въ Сморгоняхъ, въ 4 Среду велик. поста.
Въ Свислочѣ начин. послѣ Зельв. Ярмарки.
Въ Шкловѣ: 1, на второй недѣли великаго поста; 2, въ день Тѣла Христова.
Въ Щучинѣ: 1, въ день Св. Маріи Магдалины; 2, въ день СС. Симона и Іуды, по нов. стил.
Въ М. Шатахъ, въ день СС. Тройцы.
Въ М. Шидловѣ, въ день Рожденія Пре. Богор.
Въ Шимборгѣ, въ Воскр. пос. Усп. Пр. Богор.
Въ М. Уцянѣ Вилкомир. Уѣзда: 1, на Срѣтеніе; 2, на Вознесеніе; 3, въ день Тѣла Христова; 4, въ день Ангеловъ.
Въ Варшавѣ: 1, въ Понедѣлокъ послѣ СС. Филипа и Якуба 1 Мая; 2, въ понедѣлокъ послѣ дня Всѣхъ Святыхъ 1 Нояб., по нов. ст.
Въ Видзахъ: 1, въ Воскр. нос. Богояв.; 2, въ 4 Среду вел. поста; 3, въ д. Пр. Бо. Шкапл.
Въ Вильнѣ, Съ 23 Апрѣля по 15 Мая.
Въ Вилкомирѣ, въ д. СС. Апост. Петра и Павла.
Въ Ворнѣ, въ Воскр. пос. СС. Петра и Павла.
Въ Высокѣ, въ д. С. Якоба Ап. 25 Іюля по но. ст.
Въ Зельвѣ, въ д. С. Анны 26 Іюля, по нов. ст.

Radoszkiewicze: W dzień SSS. Trójcy.
Romno, Pułtawskiéj Gub.: 1, Na Wniebow. Pańskie; i 2-gi, Na S. Eliasza Proroka 20 Julii, każdy przez 4 tygodnie.
Rogow: w Niedzielę po Wniebowzięciu P. M.
Rogoło: 1-szy , Na Wniebowstąpienie Pań.; 2, Na Boże Ciało; 3, Na S. Michał.
Sałanty: 1, na 3 Króle; 2, Na S. M. Magdal.; 3, Na S. Roch; 4 Na Aniołów Stróżów.
Smorgonie: Na Srzodopoście.
Swisłocz: Po Zelwiańskim poczyna się.
Szkłow; 1, w N. Wstępną; 2, Na Boże Ciało.
Szczuczyn: 1-szy Na Maryą Magdalenę; 2, W dz. Symona Judy, według nowego Kalendarza.
Szaty: W dzień Swiętéj Trójcy.
Szydłow: Na Narodzenie Panny Maryi.
Szymbórg: w Niedzielę po Wniebowzięciu P. M.
Uciana: w Pcie Wiłkomir. 1, Na Gromni.; 2, Na Wniebowstąp. Pań. 3. Na BożeCiało 4. Na Aniołów Stróżów, po tygod. Jarmarki.
Warszawa: 1, w 2 Poniedz: po SS. Fili: i Jakóbie; 2-gi, w 1 Poniedz: po Wszystkich SS., trwają po 3 tygodni według nowego Kalendarza.
Widze: 1, w Niedzielę po 3 Królach; 2, Na Srzodopoście; 3, Na N. P. Maryą Szkaplerną.
Wilno: Od 23 Apryla do 15 Maja vet. styl.
Wiłkomierz: W dzień SS. Piotra i Pawła.
Worno: w Niedzielę po SS. Pietrze i Pawle.
Wysokie: W dzień S. Jakóba Apostoła n. s.
Zelwa: W dzień S. Anny, według Kalen. Rusk.

ВЪ ВОЛЫНСКОЙ, ПОДОЛЬСКОЙ И КІЕВСКОЙ ГУБЕРНІИ.

Въ Бердичевѣ: 1, 13 Января; 2, 16 Марта; 3, 12. Іюня; 4, 15 Августа; 5, 1, Ноября.
Въ Бѣлополѣ: 1, на Новый Годъ; 2, 30 Января; 3, 17 Марта; 4, 23 Марта; 5, 7 Апрѣля; 6, 9 Мая; 7, 13 Іюня; 8, 29 Іюня; 9, 1 Августа; 10, 8 Сентября; 11, 1 Октября; 12, 7 Ноября; 13, 21. Ноября; и 14, 6, Декаб.
Въ Боремлѣ: 1, 6 Іюня; 2, 29 Іюня; 3, 8 Нояб.
Въ М. Черномъ-Островѣ: 1, въ день Св. Станислава 8 Мая; 2, въ день СС. Тройцы; 3, на Покровы П. Б. 1 Октября; 4, 28 Декабря.
Въ М. Дымовкѣ Ольгопольскаго Уѣзда: 1, На Новый Годъ; 2, 19 Марта; 3, 7 Мая; 4, 24 Іюня; 5, 1 Ноября; 6, 6 Декабря.
Въ М. Дунаевцахъ Подольской Губерніи: 1, На

NA WOŁYNIU, PODOLU, i w GUBERNII KIJOWSKIEY.

W Berdyczewie: 1, 13 Stycznia; 2, 16 Marca; 3, 12 Czerwca; 4, 15 Sierpnia; 5, 1 Listopada.
Białopolu: 1, Na Nowy Rok; 2. 30 Stycz.; 3, 17 Marca; 4, 23 Marca, 5, 7 Kwiet.; 6. 9 Maja; 7, 13 Czerwca; 8, 29 Czerwca; 9, 1 Sierpnia; 10, 8 Września; 11, 1 Paździer.; 12, 7 Listopada; 13, 21 Listop., 14, 6 Grudnia.
Boremlu: 1, 6 Czerwca; 2, 29 Czer.; 3, 8 Listop.
Czarnym-Ostrowie na Podolu: 1, w dzień Swię. Stanisława 8 Maja; 2, w dzień SSS. Tróycy; 3-ci, w Dzień Pokrowy N. M. P. 1 Października; 4, w dzień Młodzianków 28 Grudnia.
Dymowce w Pcie Olhopolskim: 1-szy, Na Nowy Rok; 2-gi, 19 Marca; 3-ci, 7 Maja; 4-ty, 24 Czerwca; 5, 1 Listopada; 6-ty, 6 Grudnia.
Dunajowcach na Podolu; 1-szy, Na Nowy Rok;

Новый Годъ; 2, въ день Рожденія Св. Іоанна Крести: 24 Іюня, по одной недѣли.
Въ Фульштинѣ: 1, въ день С. Агнѣшки 21 Января; 2, На Рохманскій Великъ-день 13 Мая; 3, въ Понед. пос. Сошествія Св. Духа; 4 въ д. Рожденія Св. Іоан. Крес. 24 Іюня; 5, въ день Іоанна Богослова.
Въ Фастовѣ: 1, въ Четвертокъ Мясопус. Нед.; 2, На Верб. Нед.; 3, въ Понед. послѣ Сошест. Св. Духа; 4, въ день С. Ильи Прор. 20 Іюля; 5, въ день Св. Николая Чудот. 6 Декабря.
Въ М. Грудкѣ Подоль. Губерніи Каменецкаго Уѣзда: 1, съ 13 по 19 Іюня, 2, съ 26 Іюля по 2 Августа; 3, съ 16 по 22 Августа; 4, съ 4 по 10 Октяб. и 5, съ 6 по 12 Декаб. Каждый Ярмарокъ отбыватся будетъ по 7 дней.
Въ Янушполѣ: 1, въ день С. Теодосія 11 Января; 2 въ день С. Николая, 9 Мая; 3, въ день С. Панталеона. Сверхъ того, торги бываютъ въ 1-хъ числахъ каждаго Мца.
Въ Ярмолинцахъ Подоль. Губ.: 1, въ Воскр. на провод. нед.; 2, въ день СС. Петра и Павла; 3, въ день Св. Николая Чудот. 6 Декабря.
Въ Ивницы Житомир. Уѣз.: 1, На Новый Годъ; 2, 24 Февраля; 3, 12 Апрѣля; 4, 2 Іюля; 5, 6 Сентября; 6, 11 Ноября; 7, 4 Декабря.
Въ Кузминѣ: 1, На Богояв.; 2, 2 Февраля; 3, на Середопостѣ; 4, 23 Апр.; 5, 9 Мая; 6, 24 Іюня; 7, 1 Августа; 8, въ д. Семеона 1 Сентяб. 9, 1 Октября; 10, 8 Ноября; 11, 6 Декабря.
Въ Кульчинахъ: 1, На Проводной Недѣ.; 2 На Вознес., по цѣлой нед. Иные же, какъ то: въ д. 40 Мучениковъ, въ день СС. Петра и Павла Апост. и въ день С. Панталеона, по три дни.
Въ Коростышевѣ: 1. На Богояв.; 2, по Сырной Недѣли; 3, На Средопостѣ; 4, 8 Мая; 5, 29 Іюня; 6, 20 Іюля; 7, 8 Сентября.
Въ Калушѣ надъ рѣкою Днестромъ: 1, на Богояв.; 2, въ д. С. Казимира; 3, въ д. С. Яна Непомуцена; 4, въ д. Успенія Пре. Богоро.; 5, въ день Всѣхъ Святыхъ.
Въ Козинѣ Богуславскаго Уѣзда: 1, 2 Февраля; 2, 25 Марта; 3, 23 Апрѣля; 4, 29 Іюня; 5, 1 Августа; 6, 8 Ноября; 7, 4 Декабря.
Въ Круте Балтскаго Уѣзда: 1, На Новый Годъ; 2, 23 Апрѣля; 3, 20 Іюля; 4, 1 Октября.
Въ М. Калиновкѣ Винницкаго Уѣзда: Каждыя двѣ Недѣли въ теченіи года.
Въ Любарѣ: 1, въ день Св. Войцѣха 24 Апрѣля; 2, въ день С. Іоанна Крест. 24 Іюня.
Въ Макаровѣ: 1, На Новый Годъ; 2, 30 Янва-

2-gi, w dzień Narodzenia S-go Jana Chrzciciela 24 Czerwca, każdy po tygodniu trwa.
Fulsztynie: 1, w dzień S Agnieszki 21 Stycz. 2, na Rachmański Wełyk-deń 13 Maja; 3 w Poniedziałek Swiąt.; 4, w dzień Narodzenie S-go Jana Chrzciciela 24 Czerwca; 5, w dzień Swięt. Jana Bohosłowa.
Fastowie: 1-szy, w Czwartek mięsopu.; 2-gi, w Niedzielę Kwietną; 3-ci, w 2-gi dzień Zielonych Swiątek; 4-ty, w dzień S Eliasza; 5-ty, 6 Grudnia.
W Grudku: Gubernii Podol. w Pow. Kamienieckim. 1, z 13 po 19 Czerw. 2, z 26 Lipca po 2 Sierpnia. 3, z 16 po 22 Sierpnia. 4, z 4 po 10 Października. i 5, z 6 po 12 Grud. Każdy Jarmark odbywać się będzie po 7 dni.
Januszpolu: 1-szy, w dzień S. Teodozego 11 Stycznia; 2-gi w dzień S. Mikołaja 9 Maja; 3-ci, w dzień S Pantaleona. Prócz tego, targi 1-szych dni każdego miesiąca.
Jarmolincach na Podolu: 1-szy, w Przewodną Niedzielę; 2-gi, w dzień SS. Piotra i Pawła; 3-ci, w dzień S Mikołaja 6 Grudnia.
Iwnicy w Pcie Żytomier.; 1, Na Nowy Rok; 2 24 Lut.; 3, 12 Kwiet.; 4, 2 Lipca; 5, 6 Wrześ.; 6, 11 Pazdzier.; 7, 4 Grudnia.
Kuzminie: 1, w dzień 3 Królów; 2, 2 Lutego; 3 w Srzodopo.; 4, 23 Kwiet.; 5, 9 Maja; 6, 24 Czer.; 7, 1 Sier.; 8, w d. S. Symeona 1 Wrze.; 9, 1 Paździer.; 10, 8 Listop.; 11, 6 Grudnia.
Kulczynach: 1, w Niedz. Przewodną; 2 w dz. Wniebowstąpienia Pańskiego, po tygodniu. Inne zaś, jako to: w dzień 40 Męczenników, SS. Piotra i Pawła, i Pantaleona, po 3 dni.
Korystyszowie: 1, w dzień 3 Królow; 2, w Niedz. Syrną; 3, w Srzodopoście; 4 8 Maja; 5. 29 Czerw.; 6, 20 Lipca; 7, 8 Września.
Kałuszu nad Dniestrem: 1-szy, w dz. 3-ch Królów; 2-gi, w d. S. Kazimierza; 3-ci, w d. S. Jana Nepomucena; 4-ty, w dz. Wniebowzięcia N. M. P.; 5. w dz. Wszystkich SS.
Kozinie w Pttcie Bohusławskim: 1, 2 Lutego; 2, 25 Marca; 3, 23 Kwietnia; 4, 29 Czerwca; 5, 1 Sierpnia; 6, 8 Listopada; 7, 4 Grudnia.
Krute w Pttcie Bałtskim; 1, Na Nowy Rok; 2, 23 Kwietnia; 3, 20 Lipca; 4, 1 Października.
Kalinowce w Powiecie Winnickim: Co dwie Niedziele Jarmark, w ciągu roku.
Lubarze: 1-szy, w d. S. Woyciecha; 2-gi, w dz. Narodzenia S. Jana Chrzciciela.
Makarowie: 1, Na Nowy Rok; 2, 3 Stycz.; 3;

ря; 3, 9 Марта; 4, На Зборное; 5, 25 Марта; 6, 6 Апрѣля; 7, въ день С. Іоанна Дав. 8, 6 Іюня; 9, 29 Іюня; 10, 1 Августа; 11, 8 Сент. 12, 23 Октября; 13, 1 Нояб.; 14, 21 Нояб.

Въ Мирополѣ: 1, На Новый Годъ; 2, 27 Января; 3, 10 Марта; 4, 25, Апрѣля; 5, 8 Маія; 6, 25 Маія; 7, 29 Іюня; 8, 27 Іюля; 9, 29 Августа; 10, 1 Октября; 11, 20 Октября; 12, 6 Декаб.

Въ Меджибожѣ: 1, На Богоявленіе; 2, 24 Февраля; 3, На Середопостѣ; 4, 23 Марта; 5, 6 Апрѣля; 6, 8 Маія; 7, 29 Іюня; 8, 20 Іюля; 9, 6 Августа; 10, 8 Сентября; 11, 20 Сентября; 12, 8 Ноября; 13, 20 Декабря.

Въ Пулинахъ: 1, 10 Марта; 2, 29 Маія; 3, 26 Сент.; Сверхъ того, каждаго мѣсяца 1 числа

Въ Паволочи: 1, На Новый Годъ; 2, 25 Января 3, На 1-й Недѣли Вел. поста; 4, На 5-й Недѣли Вел. поста; 5, На Проводной Недѣли; 6, въ д. С. Марка Еван: 25 Апрѣля; 7, 8 Маія; 8 въ д. СС. Тройцы; 9, въ 3 Недѣли послѣ Сошес. С. Духа; 10, 24 Іюня; 11, 20 Іюля; 12, 24 Іюля; 13, 6 Августа; 14, 29 Августа; 15, 14 Сентября; 16, 1 Октября; 17, 26 Окт.; 18, 8 Нояб.; 19, 30 Нояб.; 20, 9 Дек.; 21, 26 Дек.

Въ Старомъ Константиновѣ: 1, На Новый Годъ; 2, На сыропус. недѣли; 3, 17 Марта; 4, 25 Марта; 5, 6 Апрѣля; 6, 18 Мая; 7, 12 Іюня; 8, 20 Іюля; 9, 15 Августа; 10, 8 Сентября; 11, 1 Октяб.; 12, 26 Октября; 13, 30 Нояб.

Въ Старой Сѣнявѣ: 1, 30 Января; 2, 16 Мар.; 3, 21 Мар.; 4, 9 Маія; 5, 29 Маія; 6, 20 Іюля; 7, 6 Августа; 8, 6 Сентября; 9, 1 Октября; 10, 28 Октября; 11, 6 Декабря; 12, 20 Декабря. Сверхъ того, въ каждое Воскресеніе бываютъ торги лучшіе, а по пяткамъ меншіе.

Въ Славутѣ: 1, 30 Января; 2, 23 Апрѣля; 3, 24 Іюня; 4, 24 Августа, 5, 1 Нояб.; 6, 21 Нояб.

Въ Стржижавкѣ Подол. Губерн.; 1, въ день 40 Мучен.; 2, На 5-й Нед. поста; 3, На Рахманскій Велик-день; 4, въ д. С. Онуфрія; 5, въ д. праз. Полож. Ризы Пре. Богор.; 6, На Входъ Пре. Богород.; 7, 9 Декабря.

Въ Судилковѣ: 1, на Богоявленіе; 2, на Срѣтеніе; 3, въ день 40 Мучениковъ; 4, въ Мирон. Недѣли; 5, 23 Апрѣля; 6, 24 Іюня; 7, 25 Іюля; 8, 29 Августа; 9, 14 Сентября; 10, 26 Октября; 11, 21 Ноября; 12, 9 Декабря.

Въ Вишновцѣ Волын. Губер.: 1, На Срѣтеніе; 2, въ день С. Георгія 23 Апрѣля; 3, въ день Рожд. С. Іоанна Кре. 24 Іюня; 4, въ день С. Ильи Про.; 5, въ д. С. Дмитрія 26 Октября.

9 Mar,; 4, na Zborne; 5, 25 Mar.; 6, 6 Kwiet.; 7, w d. S. Jana Daw.; 8, 6 Czer.; 9, 29 Czer.; 10, 1 Sierpnia; 11, 8 Wrześ.; 12, 23 Październ.; 13, 1 Listopada; 14, 21 Listopada.

Miropolu: 1, Na Nowy Rok; 2, 27 Stycz,; 3, 10 Marca; 4, 25 Kwiet.; 5, 8 Maja; 6, 25 Maja; 7 29 Czer.; 8, 27 Lipca; 9, 29 Sierp,; 10 1 Październ,; 11, 20 Październ.; 12, 6 Grudnia.

Międzybożu: 1, w dzień 3 Królów; 2, 24 Lut.; 3, w Srzodopoście; 4, 23 Marca; 5, 6 Kwiet.; 6, 8 Maja; 7, 29 Czerwca; 8, 20 Lipca; 9, 6 Sierp.; 10, 8 Września; 11-ty, 26 Wrzesnia; 12-ty, 8 Listopada; 13-ty, 20 Grudnia.

Pulinach: 1, 10 Marca; 2, 29 Maja; 3, 26 Września; A nadto: pierwszego każdego miesiąca.

Pawołoczy: 1, na Nowy Rok; 2, 25 Stycz.; 3, w 1-szą Niedzielę postu; 4, w 5-tą Niedz. postu; 5, w Niedz. przewodną; 6, w dz. S. Marka Ew: 25 Kwiet.; 7, 8 Maja; 8, w dz. SSS. Tróycy; 9, w 3 tygod. po Zesł. D. S-go; 10, 24 Czerw.; 11, 20 Lipca; 12, 24 Lipca; 13, 6 Sier.; 14, 29 Sierp.; 15, 14 Wrześ,; 16, 1 Październ.; 17, 26 Paźdz.; 18, 8 Listop,; 19, 30 Listopada; 20, 9 Grudnia; 21, 26 Grudnia.

W Starym Konstantynowie: 1, Na Nowy Rok; 2, w samych ostat. Zapust; 3, 17 Mar.; 4, 25 Mar.; 5, 6 Kwiet.; 6, 18 Maja; 7, 12 Czer,; 8, 20 Lipca; 9, 15 Sierp.; 10, 8 Wrześ.; 11, 1 Październ.; 12, 26 Październ.; 13, 30 Listopada.

Starym Sieniawie: 1, 30 Stycz,; 2, 16 Marca; 3, 21 Marca; 4, 9 Maja; 5, 29 Maja; 6, 20 Lipca; 7, 6 Sierp.; 8, 6 Wrześ.; 9, 1 Październ.; 10, 28 Października; 11, 6 Grudnia; 12, 20 Grudnia. A prócz tego, przez cały rok każdey Niedzieli targi lepsze; co piątku mnieysze.

Sławucie: 1, 30 Stycz.; 2, 23 Kwi,; 3, 24 Czer.; 4, 24 Sierp.; 5, 1 Listop.; 6, 21 Listopada,

Strzyżawce na Podolu: 1, w dzień 40 Męczeń. 2, w Niedzielę 5-tą postu; 3, na Rachmański Welik-dń; 4, w dz. S. Onufrego; 5, w dzień Nawiedzenia N. M. P.; 6 w dz. Ofiarowania N. P. M.; 7, 9 Grudnia.

Sudyłkowie: 1, w dz. 3 Królów; 2, w dz. Gromnicz. N. M. P. 2 Lut.; 3 w dz. 40 Męcz.; 4, w Niedz. Mirona; 5, 23 Kwiet.; 6 24 Czer.; 7, 25 Lipca, 8, 29 Sier.; 9, 14 Wrześ.; 10, 26 Października; 11, 21 Listop,; 12, 9 Grudnia.

Wiszniowcu na Wołyniu: 1, w dz. Gromnicz. N. M. P.; 2, w dz. S. Jerzego 23 Kw.; 3, w d. Narodz. S. Jana Chrz.; 4, w dz. S. Eliasza; 5, w dzień S. Dymitryja 26 Października.

ТАКСА

Сборовъ съ привозимыхъ товаровъ и продуктовъ и съ рыбнаго рынка въ г. Вильно.

№	*Съ привозимыхъ товаровъ и продуктовъ.*	К. С.
1	Заграничныхъ, или Россійскихъ мануфактурныхъ, фабричныхъ и колоніальныхъ произведеній, составляющихъ предметъ торговли, и такъ называемой коренной рыбы, нагруженныхъ на купеческихъ брикахъ, извощичьихъ телѣгахъ, крестьянскихъ и другаго рода повозкахъ, съ каждой лошади наемной, или торговцамъ принадлежащей по..............	15
	Къ числу означенныхъ предметовъ относятся товары: шерстяные, шелковые, бумажные и льняные; издѣлія: желѣзные, мѣдные, свинцовые, кожаные, стекляные, фарфоры, фаянсы и мебель; сахаръ, кофе, чай, пряные коренья, деревянное масло, краски, заграничные напитки, мыло, свѣчи и тому подобное; свѣжая, соленая, вятленая и сушеная иногородная рыба, какъ то: осетрина, бѣлуга, семга, стерлядь, сельди и другая, а также икра.	
	Примѣчаніе: Съ предметовъ, непоименованныхъ въ этомъ и другихъ пунктахъ, но по существу составляющихъ промышленность торгующаго класса, за исключеніемъ привозимыхъ, собственно земледѣльцамъ принадлежащихъ (см. пунк. 12.), взимается сборъ не по качеству этихъ предметовъ, а отъ воза съ лошади также по 15 копѣекъ.	
2	Воза соломы, съ лошади по двѣ съ половиною коп..............	2½
3	Воза сѣна, съ лошади по..............	5
4	Воза разныхъ сырыхъ продуктовъ, какъ то: разнаго хлѣба, муки, яицъ, сухихъ грибовъ, свѣжаго и кислаго молока, смѣтаны, творогу, и тому подобныхъ продуктовъ съ лошади по..............	5
5	Коровьяго масла съ фаски по..............	7½
	Примѣчаніе Коровье масло, привезенное на одномъ возѣ въ числѣ прочихъ предметовъ, въ 6 и 12 пунк. поименованныхъ, неподлежитъ особому сбору, потому, что въ такомъ случаѣ должна взиматься опредѣленная плата съ лошади; равнымъ образомъ неподлежатъ особому сбору лошади за привезенное въ возахъ одно коровье масло, крторое должно быть оплачено съ фаски.	
6	Огородныхъ овощей, мясныхъ припасовъ и разной посуды, нагруженныхъ на возахъ, съ лошади по..............	7½
	Сюда относятся: всѣ огородныя произведенія, подъ разными наименованіями, всѣхъ сортовъ, мясо битаго рогатаго скота, а также борововъ, свиней, овецъ, козловъ, и другихъ животныхъ, привозимое цѣлыми штуками, половинными и меньшими частями, солонина, сырые и копченые окороки, разнаго рода сало и калбасы, горшки и всякаго рода глиняная черной и простой работы посуда, лубья, лыки, сита, рѣшеты, коробки и тому подобные.	
7	Строительные лѣсные (за исключеніемъ дровъ) матеріалы, какъ то: разной длины и толщины деревья, брусья, маурлаты, доски, стропила и рѣшетины, а также употребляемые точильщиками, бондарями и стельмахами, отъ воза съ лошади по..............	5
8	Извести, черепицы, изразцовъ и кирпича (кромѣ выдѣланныхъ на Снипишскомъ форштатѣ, освобожденныхъ отъ платежа, на основаніи указа Правительствующаго Сената отъ 21 го Декабря 1801 года) отъ воза съ лошади по..............	5
9	Фруктовъ отъ воза съ лошади по..............	15
10	Орѣховъ отъ воза съ лошади по..............	10
11	Дворовой птицы и дичи живой и битой съ каждой штуки: съ индѣйки по..............	1½
	Съ гуся по..............	1
	Съ куръ, утокъ, глухаго и полеваго тетерева, зайца, рябчика и другой мелкой птицы и дичи по..............	½

№		к. с.
	Примѣчаніе: Назначаемый сборъ производится и въ такомъ случаѣ, если помянутыя птицы и дичь будутъ принесены въ городъ на рукахъ, или привезены на возахъ въ числѣ прочихъ предметовъ, за которые опредѣлена плата съ лошадей.	
12	Привозимыхъ земледѣльцами для сбыта продуктовъ и издѣлій, въ предшествующихъ пунктахъ не поименованныхъ, отъ воза съ лошади по....................................	5
	Съ пригоняемаго въ городъ крупнаго и мелкаго скота:	
13	Украинскаго рогатаго скота съ головы по....................................	15
14	Мѣстнаго рогатаго скота съ головы по....................................	7½
15	Барановъ, козъ и телятъ съ головы по....................................	2
16	Кормленныхъ борововъ съ головы по....................................	5
17	Некормленныхъ борововъ съ головы по....................................	2
	Примѣчаніе: Съ привозимаго въ городъ живаго скота взимается сборъ въ такомъ же размѣрѣ, а съ прогоняемаго чрезъ городъ въ половину менѣе.	
	Съ товаровъ и продуктовъ, водою сплавляемыхъ:	
18	Со всѣхъ поименованныхъ въ настоящей таксѣ и сборомъ по оной обложенныхъ товаровъ, продуктовъ и другихъ предметовъ, привозимыхъ водою и отъ берега доставленныхъ въ городъ на брикахъ, фурманкахъ, телѣгахъ, повозкахъ, роспускахъ и т. п. съ лошади по....................................	10
	Примѣчаніе: Отъ сбора сего освобождаются сплавляемые водою дрова и товары, привозимые въ магазины, на Лукишкахъ находящіеся.	
	Съ рыбнаго рынка.	
19	Съ мѣстныхъ рыбаковъ, постоянно рыбою торгующихъ, за возъ крупный рыбы по...	10
20	Съ мѣстныхъ рыбаковъ за возъ мѣлкой рыбы по....................................	5
21	Съ рыбаковъ, плавуками называемыхъ, по семидесяти пяти к. въ годъ съ каждаго...	75
22	Съ продающихъ рыбу въ посудахъ, съ каждой посуды по....................................	1
23	Съ иногородныхъ рыбою торгующихъ, съ лошади по....................................	15
	Сбора неполагается.	
1	Со всѣхъ предметовъ привозимыхъ собственно для употребленія: въ Госпитали: Св. Іакова и Савичь, въ домъ для умалишенныхъ, въ воспитательное заведеніе подъ названіемъ Младенецъ Іисусъ, въ Монастыри Православные, Марьявитокъ, для Римско-Католической Епархіальной Семинаріи и Еврейскій Госпиталь.	
2	Съ кирпича и извести, привозимыхъ въ городъ съ завода купца Рындзюнскаго, учрежденнаго имъ на городской Землѣ.	
3	Съ огородныхъ овощей, ввозимыхъ мѣстными жителями съ ихъ огородовъ, находящихся вблизи города за заставами.	
4	Съ доставляемыхъ мѣстными мѣщанами мастеровыми, жительствующими за заставами вблизи города, разныхъ своего ремесла издѣлій.	
5	Съ муки, привозимо съ мельницъ Еврея Іогихеса, находящихся въ предмѣстіи Поплавахъ.	
6	Съ привозимаго съ скотобоенъ, находящихся въ предмѣстіяхъ: Зарѣчи, Лукишкахъ и Снипишкахъ мяса, приготовляемаго въ продажу изъ пригоняемаго въ городъ разнаго рода скота, рѣзаннаго въ сказанныхъ скотобойняхъ.	

ИНСТРУКТАРЬ

На взыманіи сбора въ г. Вильнѣ съ продаваемыхъ на рынкахъ и улицахъ разныхъ съѣстныхъ припасовъ и издѣліи съ 1-го Сентября 1854 по таковое жъ число и мѣсяцъ 1857 года.

№		Сер. р.	Сер. к.
1	Отъ огородниковъ занимающихъ на рынкахъ и улицахъ по 2 квадр. аршина земли въ годъ	9	„
2	Отъ сидящихъ на рынкѣ съ домашнимъ птицами и дичиною занимающихъ по 2 квадр. аршина въ годъ	6	„
3	Отъ смѣтанниковъ, кошеваровъ и пирожниковъ безпрерывно продажею сихъ предметовъ занимающихся, съ квадратнаго аршина земли въ годъ	3	„
4	Отъ сапожниковъ сидящихъ на крыльцѣ зданія Городовой Ратуши съ коробки въ годъ	5	„
5	Отъ горшечниковъ сидящихъ на рынкѣ въ годъ	4	„
6	Отъ крупниковъ и пирожниковъ сидящихъ при стѣнѣ Ратушнаго зданія за мѣсто съ квадратнаго аршина въ годъ	3	„
7	Отъ промышленниковъ называемыхъ пинчуками привозящихъ копченую витчину сухую и соленую рыбу, а также чернословъ и семсна съ выставленныхъ саней въ годъ	7	„
8	За выставку столика съ фруктами на рынкѣ при Ратушномъ Зданіи отъ двухъ квадратныхъ аршинъ земли въ мѣсяцъ	1	50
9	Съ продающихъ чай или збитень, отъ выставленнаго на рынкѣ столика за всю зиму	6	„
10	Съ продажи на публичныхъ рынкахъ пряниковъ, деревянной посуды, разной бакаліи и мелкихъ товаровъ привозимыхъ изъ внутри Россіи въ мѣсяцъ	3	„
11	Съ привозимыхъ въ городъ разнаго именованія издѣлій, жизненныхъ припасовъ и всего прочаго, кромѣ только всякаго рода хлѣба, сѣна, соломы, дерева и углей ежедневно съ воза по	„	$1\frac{1}{2}$
	А также съ приносимыхъ и привозимыхъ индѣйскаго пѣтуха и индѣйки по	„	$1\frac{1}{2}$
	Съ гуся по	„	1
	Съ курицы, утки и всякаго рода птицъ съ каждой штуки по	„	$\frac{1}{2}$
	Съ каждой штуки пригоняемаго и привозимаго въ городъ разнаго рогатаго и не рогатаго скота по	„	$1\frac{1}{2}$
	Солдатскія жены, или ихъ вдовы, занимающіяся продажею разныхъ съѣстныхъ припасовъ немогутъ и не должны подлежать, по существующему порядку никакому платежу.		
	Таковый доходъ отъ продавцевъ и промышленниковъ собирать по сему инструктарю ежемѣсячно впередъ.		

ВѢДОМОСТЬ

О времени пріема корреспонденцій, отправленія и полученія почтъ въ Виленской Губернской Почтовой Конторѣ; составлена **15** *Генваря* **1851** *г.*

Пріемъ Корреспонденцій.

Въ ВОСКРЕСЕНЬЕ. Письма въ штемпельныхъ конвертахъ отпущенныя въ ащикъ въ Субботу и Воскресенье до 9 ч. утра на тракты: С. Петербургскій, Ковенскій, Таурогенскій, Рижскій, Свенцяны и Троки, а также и Царство Польское отправляются съ отходящею почтою того же дня, а опущенныя послѣ 9 ч. утра будутъ отправлены съ слѣдующею почтою.— Во ВТОРНИКЪ. На тракты: С. Петербургскій, Динабургскій, Рижскій, Митавскій, въ Ковно, Царство Польское, Юрбургъ, Таурогенъ, Тильзитъ и далѣе въ мѣста загр ничныя, а равно на тракты Гродненскій, Слонимскій, въ Троки, Свенцяны, Вилейку, Дисну, Полоцкъ, Лецель, Себежъ, Люцинъ и на легкую почту въ Ошмяну, Молодечно, Минскъ, Москву и въ города по тракту за Москвою лежащіе письменная казенная и частная корреспонденціи и деньги въ билетахъ до 6 ч. по пол.— Въ СРЕДУ. На тракты: С. Петербургскій, Динабургскій, Рижскій, Митавскій, въ Ковно, Царство Польское, Юрбургъ, Таурогенъ, Тильзитъ и далѣе, въ мѣста заграничныя, въ Троки и Свенцяны только простые казенные пакеты и частныя простыя письма до 10 ч. утра.— Въ ЧЕТВЕРГЪ. На тяжелую почту: въ Ошмяну, Молодечно, Минскъ, Москву и во всѣ мѣста за Москвою лежащія, посылки, тюки и узлы съ монетою, а равно письменная корреспонденція въ Ошмяну, Молодечно и Минскъ до 6 ч. по полудни.— Въ ПЯТНИЦУ. На экстра-почту: въ Вилкомиръ, Новоалександровскъ, Динабургъ, Рѣжицу, Островъ, Псковъ, Лугу, Гатчину, и С. Петербургъ Казеные пакеты, страховыя и простыя партикулярныя письма и документы вѣсомъ отъ 1 до 16 лотовъ, всякаго рода Корреспонденція; въ Ковно, Царство Польское, Юрбургъ, Таурогенъ, Тильзитъ и далѣе въ мѣста заграничныя, до 12 часовъ по полуночн. На легкую почту: въ Ошмяну, Молодечно, Минскъ, и далѣе по тракту въ Москву и въ города за Москвою лежащіе письменная казенная и частная корреспонденціи и деньги въ билетахъ до 6 часовъ по полудни.— Въ СУББОТУ. На тракты: С. Петербургскій, Динабургскій, Рижскій, Митавскій, въ Ковно, Царство Польское, Юрбургъ, Таурогенъ и далѣе, въ мѣста заграничныя, а равно на тракты: Гродненскій и Слонимскій, Свенцяны, Троки. На тяжелую почту въ Москву и во всѣ мѣста, за Москвою лежащія, посылки, тюки и узлы съ монетою, а также и письменная корреспонденція въ Ошмяну, Молодечно, Минскъ, Несвижъ, Пинскъ, Игуменъ, Бобруйскъ, Рогачевъ; Пропойскъ, Чериковъ, Рославль, Юхновъ, Медынь, Малый Ярославецъ, Подольскъ; Москву и во всѣ мѣста за Москвою лежащія, Вилейку, Дисну, Полоцкъ, Лепель, Себежъ и Люцинъ до 6 часовъ по полудни.

Полученіе Почтъ.

Въ ВОСКРЕСЕНЬЕ, Изъ Свенцянъ въ 2 ч. 45 ми. по полуночи, и легкая изъ Москвы въ 8 ч. по полудни.— Во ВТОРНИКЪ, По полудни: изъ трактовъ: Гродненскаго и Слонимскаго въ 9 ч. 20 мин. С. Петергургскаго, Рижскаго, Ковенскаго, Ц. Польскаго, и изъ за границы въ 9 часовъ 45 минутъ, Тяжелая изъ Москвы и обыкновенная изъ Дисненскаго тракта въ 9 часовъ 55 ми. и изъ Трокъ въ 10 час. 45 мин.— Въ СРЕДУ, Изъ Свенцянъ по полуночи въ 2 часа 45 мин. и легкая изъ Москвы по полудни въ 8 часовъ.— Въ ЧЕТВЕРГЪ, Экстра-Почта, изъ С. Петербурга и обыкновенная изъ трактовъ: Ковенскаго, Таурогенскаго, и изъ заграничныхъ мѣстъ, по полудни въ 1 часъ.— Въ СУББОТУ, Изъ трактовъ: Гродненскаго и Слонимскаго по полуд. въ 9 часовъ 20 минутъ, С. Петербургскаго, Рижскаго, Ковна, Царства Польскаго, и изъ за границы въ 9 часовъ 45 минутъ. Тяжелая изъ Москвы и обыкновенная изъ Дисненскаго тракта въ 9 часовъ 55 минутъ и изъ Трокъ въ 10 часовъ 45 минутъ по полудни же.

ВЫПИСКА

Изъ росписаній о пріемѣ въ Минскѣ на трактѣ Виленскій корреспонденціи а такъ же полученія отправленія почтъ.

Пріемъ Корреспонденціи.

ПОНЕДЕЛЬНИКЪ. Посылочная и письменная. На трактъ Дисненскій и Виленскій и въ Города за Вильпомъ лежащія а равно въ заграничныя мѣста чрезъ Таурогенъ и Ковно до 12 часовъ утра. Простыя пакеты и письма, тудаже до 2 часовъ пополудни. ВТОРНИКЪ. Разнаго рода на тѣже тракты и города до 2 часовъ по полудни. Простая корреспонденція тудаже до 6 часовъ вечера. ПЯТНИЦА. Посылочная и письменная на трактъ Дисненскій и Виленскій: (въ С. Петербургъ же принимается письменная и денежная корреспонденція) и въ Города за Вильпомъ лежащія а равно и заграничныя мѣста чрезъ Таурогенъ и Ковно до 12 часовъ утра. Простыя пакеты и письма тудаже до 2 часовъ по полудни. СУББОТУ. Разнаго рода на тѣже тракты и Города кромѣ С. Петербурга до 2 часовъ по полудни. Простая корреспонденція тудаже до 6 часовъ вечера.

Время полученія и отправленія почтъ.

ВОСКРЕСЕНІЕ. Легкая изъ Вильна въ 5 часовъ 50 минутъ пополуночи. ПОНЕДѢЛЬНИКЪ. Тяжелая изъ Вильна въ 10 часовъ 30 минутъ пополуночи. Тяжелая въ Вильно въ 7 часовъ пополуночи. ВТОРНИКЪ. Легкая въ Вильно въ 10 часовъ пополудни. ЧЕТВЕРГЪ. Легкая изъ Вильна въ 5 часовъ 50 минутъ пополуночи. ПЯТНИЦА. Тяжелая въ Вильно въ 7 часовъ пополудни. СУББОТУ. Тяжелая изъ Вильна въ 10 часовъ 30 минутъ пополуночи. Легкая въ Вильно въ 10 часовъ пополудни.

Пріемъ писемъ, казенныхъ пакетовъ, денегъ и посылокъ, въ нижеслѣдующія мѣста: въ Гродненской Почтовой Конторѣ.

На трактъ Лидскій, т. е. въ Лиду, Новогрудокъ и въ Губерніи: Виленскую, Курляндскую, Лифляндскую, Эстляндскую, Ковенскую, Финляндію, Витебскую, Псковскую, С. Петербургскую и другія, за оными лѣжащія, Губерніи, а равно въ Пруссію, Францію и прочія иностранныя Государства, въ сей странѣ лѣжащія. Въ Понедельникъ и Пятницу съ 8 до 12 час. утра, корреспонденція эта отправляется по адресу тѣхъ же дней пополученіи почтъ изъ Бреста. По Понедельникамъ и Четвергамъ.

На трактъ Бѣлостокскій, т. е. въ Соколку, Бѣлостокъ, Брестъ, Кобрынъ, Пружану, Пинскъ, въ Губерніи: Волынскую, Подольскую, Кіевскую и другія, за ними лѣжащія, а равно въ Царство Польское, Австрію Италію и Швейцарію. Въ Воскресеніе и Середу съ 8 до 12 час. утра, корреспонденція эта отправляется по адресу на завтрешніе дни, по полученіи почтъ изъ Вильна. По Понедельникамъ и Пятницамъ.

На трактъ Волковыскій, т. е. въ Волковыскъ, Ружану, Слонимъ, Несвижъ, Слуцкъ, Бобруйскъ и въ Губерніи: Минскую, Смоленскую, Московскую и другія Велико-Россійскія Губерніи во Вторникъ и Пятницу съ 8 до 12 час. утра, корреспонденція эта по адресу, отправляется тѣхъ же дней пополудни въ 11 час. по Понедельникамъ и Четвергамъ.

РОСПИСАНІЕ

О времени пріема корреспонденціи и полученіи Почтъ въ Городѣ Ковнѣ.

Пріемъ Корреспонденціи.

Въ С. ПЕТЕРБУРГЪ. *Тяжелыя Почты въ брикахъ.* Во всѣ мѣста Имперіи и по Ковенской Губерніи въ Вилкомиръ и Н. Александровъ.

По Понедѣльникамъ и Четвергамъ съ 8 до 12 часовъ утра, пріемъ простой, денежной корреспонденціи, звонкой монеты въ узлахъ, посылокъ и тюковъ.

Туда легкія Почты въ Каретахъ. Пріемъ корреспонденціи простой и денежной въ пакетахъ а посылки и тюки въ Поневѣжъ Шавли, и Тельши Ковенской Губерніи, по Субботамъ и Вторникамъ съ 8 часовъ утра до 4 часовъ пополудни— отправленіе же по Воскресеніямъ и Средамъ.

Туда на Экстра Почту. И по тракту сему и въ мѣста лежащіе за С. Петербургомъ, пріемъ Корреспонденціи простой, писемъ и пакетовъ неболѣе вѣсомъ 16 лотовъ, по Пятницамъ съ 8 часовъ утра до 12 часовъ.

Въ ВИЛЬНО. *При всѣ мѣста за Вильномъ лежащіе.* Въ Губерніи Гродненскую, Минскую, Волынскую, и на Москву, по Понедѣльникамъ съ 8 часовъ утра до 12 часовъ; по Вторникамъ и Пятницамъ съ 8 часовъ утра до 4 часовъ пополудни.

Пріемъ разнаго рода корреспонденціи: Въ Юрбургъ, Россіены, Таурогенъ такъже въ Пруссію и другіе Государства, по Понедѣльникамъ, Четвергамъ и Субботамъ съ 8 часовъ утра до 4 часовъ пополудни.

Пріемъ разнаго рода корреспонденціи: Въ Царство Польское въ Австрію и другія Государства, по Вторникамъ и Субботамъ съ 8 часовъ утра до 12 часовъ.

Пріемъ разнаго рода корреспонденціи: Туда простой корреспонденціи, ежедневно съ 8 часовъ утра до 12.

Полученіе Почтъ.

Изъ С. ПЕТЕРБУРГА. *Тяжелыя Почты.* Съ корреспонденціею: простою, денежною, посылками и тюками: по Пятницамъ и Понедѣльникамъ пополудни въ 7 часовъ 15 минутъ.

Оттоль Легкія Почты. Съ корреспонденціею простою и денежною, по Вторникамъ и Субботамъ пополудни въ 6 часовъ 45 минутъ.

Оттоль съ Экстра Почтами. Съ простою корреспонденціею, по Четвергамъ пополуночи въ 9 часовъ 45 минутъ.

Изъ ВИЛЬНА. Разнаго рода корреспонденціи, по Понедѣльникамъ пополудни въ 7 часовъ 15 минутъ, по Четвергамъ пополуночи въ 9 часовъ 15 минутъ, по Субботамъ пополудни въ 6 часовъ 45 мин. Изъ Юрбурга, Россіенъ, Таурогена, также нѣ Пруссіи и другихъ Государствъ по Понедѣльникамъ, Средамъ и Субботамъ пополудни изъ 1 часъ 15 минутъ.

Изъ Царства Польскаго. Денежная, посылочная и простая корреспонденція, по Вторникамъ и Субботамъ пополуночи въ 9 часовъ. и одна простая корреспонденція, и изъ Австріи и другихъ Государствъ ежедневно въ 9 часовъ пополуночи.

Примѣчаніе: Выдача корреспонденціи производится ежедневно, кромѣ Воскресныхъ и Табельныхъ дней до 12 часовъ утра.

А простая корреспонденція по разборкѣ Почтъ и запискѣ корреспонденціи.

Ежели же кто желаетъ получать скорѣе какъ разнощикъ успѣетъ доставить, то благоволятъ, назначить Чиновника для пріема, и о томъ увѣдомить Почтовую Контору.

